

În poezia Margaretei Curtescu fascinează mai ales aventurile eului, cea figură de o geometrie amețitoare, pe care o descrie spiritul în căutarea propriei identități și a identității poeticului. Or, ce este poezia dacă nu un răspuns imposibil la întrebările Sfinxului care este ființa însăși în fața marilor dileme identitare?!

Între a rosti cuvântul și a-l tăcea există un deșert pe care lirica (post-) modernă s-a obișnuit să-l irige cu sevele reflecției. Dar a spune sau a nu spune nu este totuși dilema Margaretei Curtescu, poeta revendicându-și, funciarmente, o rostire sonorizând surdine (bunăoară, într-un poem, „cei fără glas cîntă/mai dulce decît sirenele”).

Nicolae LEAHU,
doctor în filologie, conferențiar universitar Facultatea de Litere, USARB

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO”
DIN BĂLȚI

MARGARETA CURTESCU

Biobibliografie

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

Colecția Scriitori și universitari

Margareta CURTESCU

Biobibliografie

Bălți, 2020

CZU 016:[821.135.1(478).09+929]

M 36

Alcătuitor: Ana NAGHERNEAC

Redactor responsabil: Elena HARCONIȚA

Redactor bibliografic: Lina MIHALUȚA

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Margareta Curtescu : Biobibliografie / Univ. de Stat „Alec
Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt. Ana Nagherneac ; red. resp.:
Elena Harconița ; red. bibliogr.: Lina Mihaluța ; design/cop.:
Silvia Ciobanu. – Bălți : US „Alec Russo”, 2020. – 192 p. : fot.
– (Colecția „Scriitori și universitari”, ISBN 978-9975-50-224-5).

ISBN 978-9975-50-252-8.

Design/copertă/machetare/tehnoredactare computerizată: Silvia
CIOBANU

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din
Bălți, 2020
*str. Pușkin, 38, Bălți, MD - 3121, Republica Moldova, tel/fax: (0231)
5 24 45,*
Web: <http://libruniv.usarb.md>,

ISBN 978-9975-50-252-8.

SUMAR

Notă asupra ediției	5
Fascinația coerenței	7
Tabel cronologic	9
BIBLIOGRAFIE	23
Studii	23
Ediții aparte (autor, coautor, coordonator, antologator)	23
Monografii	23
Culegeri	23
Biobibliografii	24
Lucrări didactice	25
Articole, eseuri, recenzii	28
Scrieri literare	37
Volume	37
Poeme. În antologii	39
Cicluri de versuri în publicații cultural-literare	43
Publicistică	47
Articole, corespondențe, analize și comentarii	47
Interviuri	48
Anchete literare	49
<i>Varia</i>	49
Receptări	51
În lucrări lexicografice, critice, istorico-literare și publicistice	51
REPERE ISTORICO-LITERARE. <i>In brevi</i>	56
PORTRET DE SCRITOARE ȘI PROFESOARĂ. <i>Evocări</i>	90
Ala SAINENCO. Ghid prin domeniile literaturii pașoptiste	90

Lucia ȚURCANU. Cum i-am îndrăgit pe pașoptiști	91
Inga SOROCEAN (CIOBANU). Amintiri despre omul frumos Maria Abramciuc	92
Oxana STANȚIERU. Verticalitate, omenie și înțelepciune	94
Iraida BARARU. Profesoara care ne-a eliberat gândirea și ne-a insuflat valori	95
CLIPA DE GRAȚIE	97
Poeme	97
să scrii un poem simplu de tot	97
olfactiv-1	98
ritual	99
Reflecții despre <i>axis mundi</i>	100
În lunca Prutului, Hîncești	100
Interviuri (locutor)	105
„Gloria nu are ce căuta în casa poezilor”	105
Poezia ca un seism	108
Călătorie și literatură	111
Prezențe lirice basarabene la Salon du livre de Paris	111
Szeged: festin academic și cultural	118
Filolog wherever you are... : [Evocări veroneze]	121
FILE DE ALBUM	123
MARGA (Nicolae LEAHU)	155
AUTOGRAFE-DEDICAȚIE	163
Indici auxiliari	160
Nume	168
Titluri	178
Publicații în serie	190

Notă asupra ediției

Prezenta *Biobibliografie* este „un bilanț de etapă”, care înregistrează activitatea profesoarei, poetei, eseistei și criticului literar Margareta Curtescu (Maria Abramciuc), ajunsă la vârsta de 60 de ani.

Biobibliografia Margaretei Curtescu vine să completeze colecția „Scriitori și universitari”, concepută în primii ani ai mileniului trei de către Biblioteca Științifică USARB. Colecția în cauză creionează portretele unor scriitori și universitari de la *Alma Mater* bălțeană, nume sonore, binecunoscute în întreg arealul românesc, dar și cu un vădit atașament față de instituția bălțeană. Este vorba de Maria Șleahțișchi și Nicolae Leahu, biobibliografiile cărora au fost editate în anii 2005 și 2018.

Margareta Curtescu (Maria Abramciuc) a activat la Universitatea din Bălți timp de peste trei decenii, parcurgând cu succes mai multe etape în devenirea profesională (asistent universitar, lector superior, doctor în filologie, conferențiar universitar), precum și în cea de creație literară.

Lucrarea se deschide cu o *Notă asupra ediției*, succedată de *Fascinația coerenței* și *Tabel cronologic*, în care se oglindesc activitatea științifico-didactică și cea scriitoricească ale protagonistei.

Capitolul *Bibliografie* inventariază scrierile științifice, științifico-didactice, literare și publicistice, ordonate în circa 200 de poziții bibliografice: cronici, referințe, recenzii.

Capitolul *Repere istorico-literare. In brevis* (partea a 2-a a Biobibliografiei) constituie o panoramă a receptării operei artistice a doamnei Margareta Curtescu de către lumea academică și cea literară.

Omagiile semnate de foștii discipoli, cu amintiri și evocări despre omul și profesorul Maria Abramciuc, pot fi lecturate în capitolul *Portret de scriitoare și profesoară. Evocări*. Un interes deosebit prezintă capitolul *Clipa de grație*, care include texte integrale, selectate din creația protagonistei: poeme, interviuri, impresii de călătorie și pagini de memorialistică.

Lucrarea se încheie cu o selecție de fotografii (care rețin fragmente semnificative din viața poetei, a cadrului didactic, a Catedrei de literatură română și universală de la Facultatea de Filologie/ Litere, a Universității bălțene și a Bălțiului), autografe-dedicații, semnate de scriitori notorii pe mai multe cărți din biblioteca doamnei Margareta Curtescu.

Descrierile bibliografice ale documentelor sunt prezentate în limba originală, conform standardului: ГОСТ 7.1-2003 Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления.

Abrevierile sunt efectuate în corespundere cu standardul SM SR ISO 832:2005 Informare și documentare. Descriere și referințe bibliografice. Reguli pentru abrevierea termenilor bibliografici.

Criteriul de aranjare a materialului este invers cronologic, descrierile în cadrul anului sunt date în ordine alfabetică.

Indexurile auxiliare de nume, (inclusiv din text) de titluri și de publicații în serie facilitează utilizarea lucrării.

Biobibliografia este destinată filologilor, cadrelor didactice, studenților, bibliotecarilor, tuturor celor care vor să cunoască realizările deosebite ale Margaretei Curtescu (Mariei Abramciuc), care, credem, va mai bucura publicul cititor cu alte noi scrieri științifico-didactice și literare.

Alcătuitorul

Fascinația coerenței

De-a lungul timpului, pe harta vieții, ne apar noi reliefuri, noi teritorii, ca apoi să dispară irevocabil. O parte din ele, însă, își mențin configurațiile, rămân constante până la final. Anume ele ne induc benefica stare de coerență, de fidelitate pentru un domeniu căruia îi suntem menși. Astfel, se face că, într-un moment fast, destinul ne dăruiește o oportunitate unică, dar, în schimb, ne solicită un angajament, un legământ. Cum este și firesc, periodic, Marele Orologiu ne anunță că a venit un ceas al bilanțurilor, continuându-și, cu austeritatea-i inerentă, cadența.

Început în contextul reformator al anilor 1988-1989, traseul meu universitar s-a constituit, progresiv, din mai multe segmente. După angajarea în Catedra de limba și literatura română, din care a descins Secția de literatură română, am sesizat aici o deosebită ambianța intelectuală și literară, pe care am conceput-o imediat ca stimulative și motivantă. În formarea mea, un impact benefic l-a avut aflarea în preajma foștilor dascăli, Ion Evtuşenco, Ilarion Matcovschi, Gheorghe Calamanciuc, Zinaida Tăriță, și, în special, comunicarea cu colegii de generație, Maria Şleahțișchi, Nicolae Leahu, Anatol Moraru, Mircea Ciobanu, Ghenadie Nicu, Valentina Botnariuc, și cu mai tinerii Lucia Țurcanu și Adrian Ciubotaru. Catedra de literatură română și universală mi-a devenit un adevărat laborator profesional și de creație. În anii '90, împreună cu colegii-profesori, m-am angajat într-un demers filologic de urgență, recuperator, în sensul reformelor din sistemul curricular al facultăților de litere. Concomitent, am parcurs traseul firesc al propriei formări profesionale: am urmat studiile doctorale la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, susținând teza de doctor *Reflexe ale mitului orfic în literatura română* (coordonator, regretatul profesor, critic și istoric literar Dan Mănuță), din care a rezultat eseu critic *Eternul Orfeu*; m-am antrenat în cercetare, participând la diverse evenimente științifice, scriind și publicând articole, studii, cărți cu filon didactic etc. Discuțiile cu cei din preajmă, dialogul neîntrerupt cu studenții și, în ultimii ani, cu doctoranzii, mi-au fost determinan-

te în formarea mea profesională. Astfel, în acești ani acumulativi, marcați de efort intelectual, de colaborarea cu spirite inteligente, profunde, am cunoscut fascinația coerenței.

Detasați de predecesori printr-o atitudine ironico-ludică, scriitorii catedrei au mizat, esențialmente, pe forța cuvântului (în acest sens, a se vedea editorialul *Miza pe cuvânt*, semnat de Nicolae Leahu și publicat în primul număr al revistei *Semn*), pe formule artistice inedite. Declar cu toată certitudinea că datorez cărțile mele de poezie anume anturajului literar efervescent, persistent în Catedra de literatura română și universală, suportului moral și spiritual, pe care mi le-au demonstrat mereu colegii de breaslă.

Această *Biobibliografie*, această sinteză a celor câteva decenii de activitate academică și literară, îmi este nu doar o necesară oprire în curgerea nestăvilită a timpului, o evaluare a celor realizate până acum, ci, mai important, un imbold la mobilizare și la completarea, în continuare, a respectivelor capitole. Exprim întreaga mea grațitudine tuturor celor care s-au îngrijit să-mi adune într-o carte contribuțiile științifice, didactice, literare și publicistice (semnificative sau mai modeste) și să sprijine apariția acestei ediții: Doamnei Ana Nagherneac, care a căutat, selectat și ordonat minuțios întreaga informație biobibliografică, Doamnei Director Elena Harconița, care, până recent, a supravegheat devenirea cărții, Doamnei Director adjunct Lina Mihaluța - pentru redactarea bibliografică minuțioasă, Doamnei Silvia Ciobanu, care a machetat-o într-o formulă originală, și, nu în ultimul rând, conducerii Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, care, prin nobila intenție de relevare a aportului nostru academic și literar, face posibilă perpetuarea colecției *Scriitori și universitari*.

01.10. 2020

Margareta Curtescu

Tabel cronologic

Informație personală

Nume	CURTESCU
Prenume	Margareta
Naționalitate	româncă
Data nașterii	22 septembrie 1960, satul Hîncești, Fălești, jud. Bălți, Republica Moldova

Experiență și activitate profesională

Perioada Funcția sau postul ocupat	2010-2014 - șef al Catedrei de literatură română și universală a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
---	--

1995-2012 - redactor asociat al revistei literare „SEMNI”

Activități și responsabilități principale	2015 (09. IV) – abilitată cu dreptul de conducere și consultare a tezelor de doctor în științe la specialitatea 621.02. - Literatura română
--	--

Numele și adresa angajatorului	Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
---------------------------------------	--

Tipul activității sau sectorul de activitate	2006-2019 - conferențiar universitar - Catedra de literatură română și universală, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
---	--

2002-2006 - lector superior - Catedra de literatură română și universală, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

1993-2002 - lector - Catedra de literatura română și universală, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

1992-1993 - lector - Catedra de limba și literatura română, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

1990-1992 - profesor de limba și literatura română (moldovenească, în epocă), Gimnaziul „Mihai Eminescu”, Bălți

1989-1990 - profesor - Catedra de limba și literatura română, Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți

1987-1989 - profesor de limba și literatura română, Școala Medie Nr. 1, Bălți

1982-1987 - profesor de limba și literatura română, Școala Medie Nr. 4, Bălți

1981-1982 – educator, Școala Tehnico-Profesională Nr. 24, Ungheni

Educație și formare

1994-2000 - Studii de doctorat - Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

1977-1981 - Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți

1975-1977 - Școala Medie din Călinești, Fălești, jud. Bălți

1967-1975 - Școala de opt ani din Hîncești, Fălești, jud. Bălți

Calificarea/ diploma obținută

2004 - Doctor în filologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (Conducător științific: prof. univ. dr. Dan Mănuță)

Nivelul în clasificarea națională sau internațională

Doctor în filologie, conferențiar universitar

Burse și stagii de perfecționare

- 2014** (12-13 iunie) - Participare la lucrările atelierului 2, „Mise en place du système LMD”, organizat de Biroul pentru Europa Centrală și Orientală al AUF în cadrul proiectului „Appui à la gouvernance universitaire”, ASE, București.
- 2013** (11-14 noiembrie) - Cursuri de perfecționare pentru cadrele didactice, participare în cadrul atelierului „Metodologia elaborării suporturilor de curs pentru programul de master în civilizație europeană”, Proiectul finanțat de AUF „Civilizație europeană: marile cărți”, România, Timișoara, Universitatea de Vest, Facultatea de Litere, Istorie și Teologie
- 2011** - Bursă în cadrul programului de cercetare postdoctorală AUF, Performanțe în cercetare, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați
- 2006** - Bursa de Merit excelentă (compartimentul Literatură) a Fundației SOROS-Moldova
- 1996** - Bursa pentru doctoranzi a Fundației Soros-Moldova, acordată în mai 1996 la recomandarea prof. univ. dr. Dan Mănuță
- 1994** - (februarie) - Stagiul de informare și documentare: Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași

Competențe academice (cursuri)

Istoria literaturii române. Pașoptism, postpașoptism (licență)
Istoria literaturii române I (perioadele veche, premodernă, pașoptism, postpașoptism) (licență, frecvența redusă)
Fenomenologie literară (licență)
Structuri lirice moderne (licență)
Literatura română (licență, JR)
Literatura română B-IV (licență)
Mass-media în Occident (licență)
Jurnalism cultural (licență)
Aspecte ale comunicării (licență)
Literatură română și comparată I (master)

Literatura universală (IV). Memorialistica (master)
Hermeneutica poeziei (master)
Limba și literatura în orizontul interdisciplinarității (master)
Civilizația națională în context european (master)
Strategii de evaluare în școală (master)
Didactica textului literar în școala alolingvă (master)

Proiecte de cercetare și aplicative

- 2017** (18 iunie-15 iulie) - Proiectul de cercetare „Stampe ieșene în proza pașoptistă”. Rezidență de cercetare „Vasile Pogor”, în cadrul programului de burse și rezidențe de cercetare științifică privind istoria și viața culturală a Iașului, ediția a IV-a, 2017, Muzeul Național al Literaturii Române Iași, în colaborare cu Asociația „Patrimoniu pentru comunitate”
- 2012-2014** „Civilizație europeană” (Mari cărți ale umanității), în cadrul programului de master interdisciplinar. Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Litere, Istorie și Teologie și Universitatea din Tbilisi, în colaborare cu Agenția Universitară a Francofoniei și Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” de la Chișinău (Membru al Programul de master interdisciplinar)
- 2011** (1 februarie-31 martie) - Proiectul de cercetare „Benjamin Fondane – importator de cultură europeană”. Programul de burse de perfecționare în cercetare al AUF, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România

Alte activități:

- 2020** (mai) participare la festivalul internațional de poezie «Славянска прегръдка», ediția a IV-a – online, (Varna, Bulgaria)
- 2018** (noiembrie) participare la Festivalul internațional de poezie „PARS POETRY”, Bratislava, Slovacia
- 2017** (octombrie) participare la recitalul-concurs „Ringul poeților”, organizat de Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova (Facultatea de Litere, USM)
- 2017** (mai) participare la Festivalul internațional „Poezia la Iași”, ediția a IV-a, Iași, România
- 2005** (octombrie) participare la Festivalul internațional de poezie a lumii latine ARS AMANDI, ediția a VI-a, București-Brașov

- 1995-2012** - redactor asociat al revistei literare „Semn” (Bălți)
1993-1995 - membră a asociației jurnalistice *Zece plus* (Chișinău)
1991, (iunie-iulie) participare la ședințele atelierului de creație „Modalități de realizare a istoriei verbale”, moderat de Andreea Peto (Budapesta), în cadrul proiectului „Istoria verbală”/ „Oral History” (Fundatia Soros – Moldova, Programe pentru Femei, Chișinău)

Afilieri

- 2007** - membru al Uniunii Scriitorilor din România
2005 - membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova

Participări la reuniuni științifice internaționale

- 2020** - Colocviul național cu participare internațională „Filologia modernă: realizări și perspective în context european. PAUL GOMA. In memoriam. Estetica rezistenței prin adevăr”, ediția a 14-a (online), Institutul de Filologie Română „B. P.-Hasdeu”, Chișinău, 6 octombrie 2020. Comunicarea: „Teo Chiriac: poezia debutului și a primelor afirmări”
- 2019** - Colocviul științific cu participare internațională „Filologia modernă: realizări și perspective în context european. Spiritus loci: interferențe, confluență, rezistență”, ediția a 13-a, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău, 10-11 octombrie 2019. Comunicarea: „Lirica română din Basarabia de la sfârșitul secolului al XX-lea și efectul de breșă”
- 2018** - Colocviul științific cu participare internațională „Filologia modernă: realizări și perspective în context european: Moștenire, Influență, Continuitate”, ediția a 12-a, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Chișinău, 4-5 octombrie 2018. Comunicarea: „Nuvela pașoptistă: structuri și registre narative”
- 2018** - Conferință cu participare internațională prilejuită de aniversarea a 26 de ani de la fondarea ULIM. Dialogul civilizațiilor: mize, provocări și contribuții traductologice”, Chișinău, 17 octombrie 2018. Comunicarea: „Ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi: conexiuni cultural-literare sau contemplarea Celuilalt”

- 2018** - Colocviul Științific Internațional „Filologia secolului al XXI-lea, ediția a VI-a, 2018 „Limba și literatura română în post-comunism”, Bălți, 26-27 octombrie 2018. Comunicarea: „Poezia română din Basarabia la sfârșitul secolului al XX-lea: abandonarea dogmelor”
- 2018** - Conferința științifică internațională „Repere în cercetarea filologică românească (1918-2018)” cu genericul „Zilele Unirii: consolidarea limbii, literaturii și civilizației românești”, Iași, 13-14 mai 2018, Iași, România. Comunicarea: „Fenomenul liric românesc din Basarabia în perioada 1918-2018: o imagine de ansamblu”
- 2018** - Simpozionul Internațional „Calitate și profesionalism în predarea limbilor”, ediția a IV-a, Bălți, 16-17 martie 2018. Comunicarea: „Elemente intertextuale în proza română din perioada 1830-1860”
- 2017** - Simpozionul Internațional „Perspectives in Humanities and Social Sciences: Hinting at Interdisciplinarity”. Tema ediției a IV-a: „Revoluțiile – o arheologie a schimbării”, Iași, România, 26-27 mai 2017. Coordonator: Departamentul de Cercetare Interdisciplinar – Domeniul Socio-Uman, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România. Comunicarea: „Lirica optzecistă din Basarabia și efectul de breșă al noilor tehnici scripturale”
- 2017** - 3rd International Spring Symposium ”Time for Challenges and Changes in the Teaching World”, Bălți, March 17th-18th, 2017. Comunicarea: „Dubla funcție a nuvelei pașoptiste”
- 2016** - Simpozionul Internațional „Minorități și identități naționale în spațiul central și est-european”. Asociația ASTRA, Disparțământul Mihail Kogălniceanu, Iași, Iași-Bălți-Cernăuți (Bălți), 2-6 noiembrie 2016. Comunicarea: „Incursiuni în identitatea românilor de la est de Prut: Andrzej Stasiuk, *Călătorind spre Babadag*”

- 2016** - 4-e Colloque International de doctorants „Le mirage traductologique: la science de la traduction et la littérature traduite pendant la période communiste et postcommuniste”, organisé par le CODFREURCOR et le Département de Traduction, Interprétation et Linguistique Appliquée, USM, Chişinău, 29-30 septembre 2016
- 2015** - 3-e Colloque international de doctorants „Analyse de discours / Linguistique textuelle. Diversité des approches contemporaines en Analyse de discours”, organisé par le CODFREURCOR, Université d'Etat Ilia, Tbilisi, Géorgie, 29-30 octobre 2015. Comunicarea: „Corporalitate feminină și scriitură în volumul *a-z. best* de Emilian Galaicu-Păun”
- 2015** - Conferința Științifică Internațională „Tradiție și inovație în cercetarea filologică”, organizată cu prilejul aniversării a 70-a de la fondarea Catedrei de slavistică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, 27 octombrie 2015. Comunicarea: „Proza lui Constantin Negruzzi: relația cu modelele. Un demers comparatist”
- 2015** - Conferința Științifică Internațională „Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor”, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 8 octombrie 2015. Comunicarea: „Formarea competențelor de comprehensiune și interpretare a prozei lui Alec Russo în cadrul cursului universitar *Istoria literaturii române (pașoptism și postpașoptism)*”
- 2015** - Colocviul Internațional „Literatura ca spațiu al interferențelor, ediția I-a. Spațiul: imagine și discurs”, organizat de Catedra de literatură română și universală a Facultății de Litere, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 29-30 mai 2015. Comunicarea: „Elogiul și stigmatul alterității în poezia Eugeniei Bulat și a lui Andrei Langa”
- 2015** - Simpozionul Internațional „Români-moldoveni-europeni. Dileme și identități”, Iași-Bălți-Chișinău, 4-8 noiembrie 2015. Comunicarea: „Poezia română din Basarabia de la sfârșitul secolului al XX-lea: reprezentări identitare prin raportare la alteritate”

- 2014** - Colocviul Internațional „Comunicare și cultură în România europeană”, ediția a III-a „România între interculturalitate și identitate: spații romanice europene și extraeuropene”, 3-4 octombrie 2014, Szeged, Ungaria. Comunicarea: „Demers identitar național în poezia română din Basarabia: momentul `89”
- 2014** - Colocviul Internațional „Interculturalitatea și pragmatica prin prisma lingvisticii, literaturii, traducerii și comunicării” (Francopolifonia-2014, ediția a IX-a), Chișinău, ULIM, 28-29 martie 2014. Comunicarea: „Reprezentări ale lumii est-europene în piesa „Despre sexul femeii ca un câmp de luptă în războiul din Bosnia” de Matei Vișniec”
- 2014** - Congresul Internațional al Universității „Apollonia” din Iași „Pregătim viitorul, promovând excelența”, 27 februarie - 1 martie 2014. Comunicarea: „Poezia româna din Basarabia sub semnul migrației”
- 2013** - Colocviul Internațional „Reverberații ale modelului cultural francez în context european și universal”, Bălți, 19-20 aprilie 2013. Comunicarea: „*Méditations poétiques* de Alphonse de Lamartine și începuturile liricii romantice românești”
- 2012** - Colocviul Internațional „Filologia secolului al XXI-lea”, ediția a V-a ”Creativitatea lingvală: de la semn la text”, Bălți, 29-30 noiembrie 2012. Comunicarea: „Volumul *Priveliști* de B. Fundoianu, un proiect liric modern”
- 2011** - Simpozion internațional „Metafore ale devenirii din perspectiva migrației contemporane. Național și internațional în limba și cultura română”, Iași, 21-23 septembrie, 2011. Comunicarea: „Dimensiunea po(i)etică a exilului în *Veneția, ca un dat... sau Jurnalul unui evadat din Est* de Eugenia Bulat”
- 2011** - Colocviul Internațional aniversar „Eugeniu Coșeriu – 90 de ani de la naștere”, Iași-Bălți, 27-29 iulie, 2011. Comunicarea: „Componentele și funcțiile discursului repetat în romanul *Din calidor* de Paul Goma”

- 2011** - Conferința Internațională „Paradigme ale culturii chineze – fond valoric și imagine civilizațională”, Institutul Confucius, Institutul de Cercetări Filologice și Interculturale, ULIM, Chișinău, 4 martie 2011. Comunicarea: „Lectura ca forță transformatoare în romanul *Balzac și micuța croitoreasă chineză* de Dai Sijie”
- 2010** - Conferința Internațională „Abordarea prin competențe a formării universitare”, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 8 octombrie 2010. Comunicarea: „Poemul în proză *Cântarea României* de Alecu Russo: abordări teoretico-didactice”
- 2009** - Colocviul Științific Internațional „Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară”, ediția a II-a, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 30 octombrie, 2009, Comunicarea: „Proza romantică românească: tabloul unui fenomen”
- 2007** - Colocviul Internațional „La francopolyphonie: les valeurs de la francophonie”, Chișinău, ULIM, 21-22 martie, 2007, Comunicarea: „Deconstruirea modelului epic balzacian în *Iluzii pierdute ... Un întâi amor* de Mihail Kogălniceanu”
- 2007** - Colocviul Internațional „Filologia secolului al XX-lea”, ediția a III-a, IN HONOREM acad. Silviu Berejan. Bălți, 28 septembrie 2007. Comunicarea: „Discurs orfic în lirica Leonidei Lari”
- 2007** - Simpozion Internațional „Românii majoritari – românii minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice”, Iași, 19-21 septembrie, 2007, Comunicarea: „Nihi-lism în poezia lui Arcadie Suceveanu”
- 2006** - Conferința Științifică Internațională „Învățământul superior și cercetarea - piloni ai societății bazate pe cunoaștere”, dedicată jubileului de 60 ani ai Universității de Stat din Moldova, Chișinău, 28 septembrie, 2006, Comunicarea: „Conceptul despre creație și creator în poezia romantică românească”

- 2006** - Conferința Științifică Internațională dedicată memoriei profesorului V. N. Mighirin «Иновации и прагматика филологических исследований», Bălți, 17-18 mai 2006. Comunicarea: „Factual și ficțional în *Soveja* de Alecu Russo”
- 2005** - Colocviul Internațional de Științe ale Limbajului „Strategii discursive”. Chișinău-Suceava-Cernăuți, ediția a VIII-a, 13-15 mai 2005. Comunicarea: „Coordonata orfică a limbajului liric”
- 2001** - Colocviul Internațional „Filologia secolului XXI” (consacrat aniversării a 80-a a Zilei de naștere a profesorului Eugeniu Coșeriu), Bălți, 18-19 mai 2001. Comunicarea: „Prezumtivul, timp compensativ al ființei orfice”

Participări la reuniuni științifice naționale

- 2018** - Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ediția a VIII-a „Bălți, 12 octombrie 2018. Comunitii carea: „La originile nuvelei românești”
- 2018** - Conferința Științifică „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, ediția a V-a, Bălți, 7 decembrie 2018. Comunicarea: „Strategii narative în ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi”
- 2017** - Conferința Științifică Națională cu genericul „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, ediția a IV-a, Bălți, 8 decembrie 2017. Comunicarea: „Elemente ale livrescului în proza pașoptistă”
- 2017** - Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ediția a VII-a, Bălți, 12 octombrie 2017. Comunicarea: „Nuvela pașoptistă: registre tematice și compoziționale”
- 2017** - Conferința Științifică „Foametea în R.S.S. Moldovenească (1946-1947): istoria și memoria tragediei în cercetările actuale”, Institutul de Istorie al AȘM - USARB, 5 mai 2017. Comunicarea: „Proiecții ale foametei din 1946-1947 în romanul *Fântâni fără ciutură* de Dina Ciocanu”

- 2016** - Conferința Științifică Națională cu genericul „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, ediția a III-a, Bălți, 09 decembrie 2016. Comunicarea: „Autobiografism și intensitate narativă în romanul *Animalul inimii* de Herta Muller
- 2015** - Conferința științifică națională cu genericul „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, ediția a 2-a, organizată de Catedra de filologie engleză și germană a Facultății de Litere, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 11 decembrie 2015. Comunicarea: „Motivul spațiului interzis în creația lui Franz Kafka și a lui Matei Vișniec”
- 2014** - Conferința științifică „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți 6 decembrie. Comunicarea: „Dimensiuni spațio-temporale în proza lui Franz Kafka”
- 2014** - Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ediția a V-a, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 10 octombrie 2014. Comunicarea „Discursul epic pașoptist: registre comunicaționale”
- 2013** - Simpozionul Național cu genericul „Probleme de filologie și traductologie”, Facultatea de Litere a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Catedra de filologie engleză și germană, 6 decembrie 2013, Comunicarea (ședința în plen) „Condiția personajului în romanul *Procesul* de Franz Kafka”.
- 2013** - Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ediția a IV-a, Bălți, 18 octombrie 2013. Comunicarea: „Strategii naratologice în *O alergare de cai* de Constantin Negruzzi”
- 2013** - Colocviul revistei *Limba Română*, Chișinău, 31 august, 2013. Comunicarea: „Dimensiunea educativă a cursului universitar *Istoria literaturii române (pașoptism și postpașoptism)*”
- 2013** - Simpozionul „Poezia lui Lucian Blaga în actualitate”, Uniunea Scriitorilor din Moldova, 30 august 2013. Comunicarea: „Dinamica unui simbol orfic: *Epitaf pentru Euridike* de Lucian Blaga și poem *cu euridice* de Nicolae Tzone”

- 2012** - Conferința Științifică „Orașul Bălți și regiunile învecinate în retrospectiva istoriei”, Bălți, 14 noiembrie, 2012, Comunicarea: „Pledoarii pentru scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea”
- 2012** - Conferința profesorilor USARB, octombrie 2012, Comunicarea: „Ființă și istorie (după romanul *Din calidor* de Paul Goma)”
- 2012** - Simpozionul Național „Probleme contrastive în lingvistică și literatura universală”, Bălți, 7 decembrie 2012. Comunicarea: „Motivul iubirii imposibile în nuvela-basm *Undine* de Friedrich de La Motte-Fouqué și în basmul *Mica sirenă* de Hans Christian Andersen”
- 2012** - Conferința Științifică „Orașul Bălți și regiunile învecinate în retrospectiva istoriei”, Bălți, 14 noiembrie, 2012. Comunicarea: „Pledoarii pentru scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea: comisia Dimitrie Balica”
- 2011** - Colocviul științific consacrat aniversării a 70-a de la nașterea lui Mircea Ioniță, ediția a II-a, Bălți, 26 noiembrie 2011. Comunicarea: „Ironia, marcă stilistică a prozei lui Mihail Kogălniceanu”
- 2002** - Conferința națională „Academicianul Silviu Berejan. LXXV”, Bălți, 21 mai 2002. Comunicarea: „Entitatea orfică a poetului”

Participări la târguri de carte

- 2018** - Târgul de Carte LIBREX 2018 „Primăvara cărților la Iași”, 9-13 mai 2018, la evenimentul sub genericul *Amiaza cărților fraterne*, Ed. Știința (Chișinău) – Junimea (Iași), 9 mai 2018 (prezentarea cărții de versuri *Inima desenată pe cer*, Prefață de Ioan Holban, Iași, Editura Junimea, 2018)
- 2018** - Salonul *Bookfest Chișinău*, ed. a III-a, 31 august 2018, la evenimentul sub genericul *Amiaza cărților junimiste. Semnale editoriale* (prezentarea cărții de versuri *Inima desenată pe cer*, Pref. de Ioan Holban, Iași, Ed. Junimea, 2018)

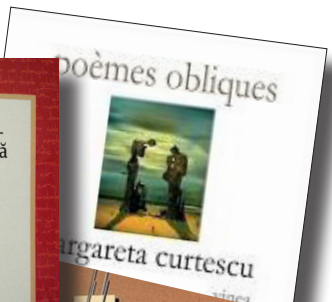
- 2015** - Salon du livre, Paris (20-23 martie 2015) lansarea, la Standul României, organizat de Institutul Cultural Român, a antologiei *poemes obliques* (Editura Vinea, 2015)
- 2014** - Târgul Internațional de carte „Gaudeamus-2014”, București (standul Editurii Vinea, Lansare de carte *Poeți din Basarabia* la Editura Vinea. Lansarea antologiei *în piața dante*, versuri, Editura Vinea, 2014) 22 noiembrie, 2014

DISTINCȚII

- 2015** - Medalia „Mihai Eminescu”
- 2014** - Diplomă de gradul II pentru lucrarea *Proza romantică românească*, acordată de Senatul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

PREMII

- 2018** - Premiul Concursului Național de Literatură „Virgil Caraiuan” (România) – prima editie, pentru volumul de versuri *Inima desenată pe cer*, Iași, Editura Junimea, 2018
- 2014** - Premiul Festivalului Internațional *Primăvara Europeană a Poeților - 2014 (pentru cartea Iubirea altfel, 2013)*
- 2013** - Premiul Simpozionului „Lucian Blaga” (pentru promovarea valorilor culturale românești), USM, 2013
- 1997** - Premiul pentru debut al Salonului național de carte (pentru volumul de versuri *Prinsă între clamele speranței*), Chișinău, 1997

BIBLIOGRAFIE

Studii

Ediții aparte (autor, coautor, coordonator, antologator)

Monografii

2021

1. **Satul Hîncești/Niorcani** : File de monografie / Margareta Curtescu ; au colaborat: Serghei Cișleanu [et al.]. – Chișinău, S.n., 2021. – 380 p. – ISBN 978-9975-157-22-3.

2005

2. **Eternul Orfeu** : Reflexe ale mitului orfic în poezia românească. – Chișinău : Știința, 2005. – 220 p. – (Colecția Opera aperta). – ISBN 9975-67-490-9.

Cronici, referințe, recenzii

3. *Catană, Igor. „Eternul Orfeu” de Margareta Curtescu / I. Catană // Vocea Bălțiului. – 2006. – 10 mar. – P. 4.*
4. *Potîng, Tatiana. Margareta Curtescu. Eternul Orfeu / T. Potîng // Confluente bibliologice. – 2005. – Nr 2. – P. 71 ; <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html>*

Culegeri

2014

5. **Proza romantică românească** / pref., sel. a textelor, note biobibliogr., glosar, concepte operaționale și bibliogr. de **Margareta Curtescu** ; red.: Valeria Iamandii. – Chișinău : Știința, 2014. – 276 p. – (Colecția Câmpul de lectură). – ISBN 978-9975-67-920-6.

2013

6. **Marșalcovschi, Teo-Teodor**. Manuscrise de Dimitrie Balica comisul / T.-T. Marșalcovschi, **Maria Abramciuc**, Elena Harconița ; desing/tehnored. /machtetare: Silvia Ciobanu ; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. – Chișinău : [S. n.], 2013. – 315 p. : il. – ISBN 978-9975-50-102 ; <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/manuscrise.pdf>

Cronici, referințe, recenzii

7. Bacalov, Sergiu. *O frumoasă realizare a universitarilor bălțeni* : [„Manuscrise de Dimitrie Balica comisul”] / S. Bacalov // *Akademos*. – 2014. – Nr 1. – P. 161-163. – ISSN 1857-0461 ; *Literatura și Arta*. – 2013. – 3 oct. – P. 6.
8. Moraru, Anton. *Problemele etnografiei populare oglindite în lucrările scriitorului basarabean Dimitrie Balica comisul* / A. Moraru // *Literatura și Arta*. – 2014. – 23 ian. (Nr 4). – P. 6.
9. Surugiu, Beatrice. T-T. Marșalcovschi. *Manuscrise de Dimitrie Balica comisul* / B. Surugiu // *Confluente bibliologice*. – 2013. – Nr 3/4 (33-34). – P. 158-160 ; <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html>

2012

10. **Dialogues Francophones** / Ludmila Cabac, **Margareta Abramciuc**, Diana Vrabie [et al.] ; com. de red.: Ludmila Cabac, Nina Crivceanschi, Mariana Chirita. – Bălți : [S.n.], 2012. – Vol. 1. – 267 p. – ISBN 978-9975-4330-0-6.

2003

11. **Femeia în labirintul istoriei** : istoria verbală / coord. Irina Nechit ; red. Elena Ungureanu. – Chișinău : Știința, 2003. – 232 p. – ISBN 9975-67-330-9. – [rezultatul activității de un an de zile a unei echipe de autori: Ana Bantoș, **Margareta Curtescu** [et al.]. – „Rusoaica” Irina Cantacuzino: „Sunt o rămașiță a unor vremi de mult apuse” : [crochiu]. – P. 44-57]. – ISBN 9975-67-330-9.

Cronici, referințe, recenzii

12. *Basarabeanca, Antonina. Retrovizoare în labirint* : [despre volumul „Femeia în labirintul istoriei”] / A. Basarabeanca // *Literatura și Arta*. – 2003. – 19 iun. – P. 6.

Biobibliografii

2006

13. **Alexandru Abramciuc** : Biobibliografie / Univ. de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt.: Maria Fotescu, Elena Scurtu ; red. coord.: Elena Harconița, **Margareta Curtescu** ; red. Dora Caduc ; cop. Silvia Ciobanu. – Bălți, 2006. – 169 p. : portr., fot.

– (In Memoriam Personalități universitare bălțene). – ISBN 978-9975-931-96-0 ; <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/abramciuc/abramciuc>

Cronici, referințe, recenzii

14. Grozavu, Olimpia. *O carte necesară: Alexandru Abramciuc / O. Grozavu // Vocea Bălțiului*. – 2007. – 20 iul. (Nr 45). – P. 3.
15. Topalo, Valentina. *Alexandru Abramciuc: In Memoriam / V. Topalo // Confluente bibliologice*. – 2007. – Nr 1. – P. 126-127. – ISSN 1857-0232 ; <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/confbib/confbib.html>

Lucrări didactice

2015

16. **Kafka sau Alegoria omului modern** : Note de curs / Diana Vrabie, **Maria Abramciuc**; referent șt.: Constantin Pricop. – Chișinău, 2015. – 189 p. – Bibliogr.: p. 183-187. – ISBN 978-9975-71-631-4.

2014

17. **Receptarea romanului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” de Camil Petrescu în liceu: componente ale demersului teoretic** // *Limba Română*. – 2014. – Anul XXIV, nr. 3 (225). – P. 56-68. – ISSN 0235-911 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&printversion=1&n=2430>

2007

18. **„Cântarea României” de Alecu Russo: perspective critico-metodice** // *Limba Română*. – 2007. – Anul XVII, nr. 4/6 (142-144). – P. 54-58. – ISSN 0235-9111 ; <http://limbaromana.md/numere/d66.pdf>
19. **Curriculum la unitatea de curs Civilizația națională în context european** : Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației: Denumirea programului de studiu: Didactica limbii române în școala alolingvă : Forma de învățământ: învățământ cu frecvență / M. Abramciuc ; Univ. de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Fac. de Litere, Catedra de literatură română și universală. – Bălți : [S.n.], 2018. – 9 p. ; http://tinread.usarb.md:8888/jspui/bitstream/123456789/125/1/civiliz_nat.pdf

20. **Curriculum unității de curs Civilizația națională în context european** : Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației. Domeniul de formare profesională la ciclul II: Master de profesionalizare. Denumirea programului de studiu Didactica limbii române în școala alolingvă : Forma de învățământ: învățământ cu frecvență / M. Abramciuc ; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. de Litere, Catedra de literatură română și universală. – Bălți : [S. n.], 2018. – 7 p.
21. **Curriculum unității de curs Didactica textului literar în școala alolingvă** : Ciclul II – studii superioare de masterat : Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației. Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0114 Formarea profesorilor. Denumirea programului de mașter: Didactica limbii române în școala alolingvă Forma de învățământ: cu frecvență [Resursă electronică] / M. Abramciuc ; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. de Litere, Catedra de limba română și filologie romanică. – Bălți: [S. n.], 2018. – 7 p. ; http://tinread.usarb.md:8888/tinread/full-text/mabramciuc/did_text_lit.pdf
22. **Curriculum la unitatea de curs Didactica textului literar în școala alolingvă** : Ciclul II – studii superioare de masterat. Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației. Denumirea programului de master: Didactica limbii române în școala alolingvă : Forma de învățământ: cu frecvență / M. Abramciuc ; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. de Litere, Catedra de limba română și filologie romanică. – Bălți : [S.n.], 2018. – 8 p. ; http://www.tinread.usarb.md:8888/jspui/bitstream/123456789/134/1/did_text_lit.pdf

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
"IOHANA PETRESCU-BĂSEȘTE"
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
CENTRUL NAȚIONAL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
Căminul Științelor
București, România

**FILOLOGIA MODERNĂ:
DE LA METODE LA PROBLEME ȘI ÎN ÎNȚELEGEREA
CĂUTĂRII ȘTIINȚIFICE**

2017

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
"IOHANA PETRESCU-BĂSEȘTE"
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
CENTRUL NAȚIONAL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
Căminul Științelor
București, România

**FILOLOGIA MODERNĂ
REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE ÎN CONȚINUTUL ROMÂN**

Spoială lacl. Iași, Iași, 2017

EDITURA ADR

Chișinău, 19-21 octombrie 2017

Universitatea de Stat "Al.I. Cuza Iași"
Facultatea de Litere
Căminul de Filologie engleză și germană

**Conferința științifică
PROBLEME DE FILOLOGIE:
ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE
(EDIȚIA II)**

6 decembrie 2014

DRUMUL SPRE CENTRU

PROBLEME TEORETICE ȘI PRACTICE ÎN FILOLOGIA ROMÂNĂ

2017

Universitatea de Stat "Al.I. Cuza Iași"
Facultatea de Litere
Căminul de Filologie engleză și germană

**Conferința științifică națională
Probleme de filologie:
aspecte teoretice și practice
(Ediția IV)**

08 decembrie 2017

**V. LADIMIR BEȘLEAGĂ
OMUL LUMINAT**

Andreea Kiriță, Filia Iași
Institutul de Filologie Română "Ioana Petrescu-Băsește"

**ANUAR DE LINGVISTICĂ
ȘI ISTORIE LITERARĂ**

ANUARUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ
STARE VECHIE

Anuar de lingvistică și istorie literară, Tom II - 2017

Anuar de lingvistică și istorie literară, Tom III - 2018

**Orizonturi
medievale și moderne
în istoria românilor**

ROMÂNIA ÎN ÎNȚELEGEREA
CĂUTĂRII ȘTIINȚIFICE

În amănunt profesional Denis DRAGNEV

Universitatea de Stat "Al.I. Cuza Iași"
Facultatea de Litere
Căminul de Filologie engleză și germană

**ANUAR DE LINGVISTICĂ
ȘI ISTORIE LITERARĂ**

ANUARUL DE LINGVISTICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ
STARE VECHIE

Anuar de lingvistică și istorie literară, Tom II - 2017

QUESTIONES ROMANICAE

III/1

Coloquiul internațional
Comunicare și cultură în România europeană
2017, 7-8-9 octombrie

**MEIUL SOCIAL CONTEMPORAN
ÎNȚELEGERE, INTERPRETARE ȘI SCHIMBARE**

Universitatea de Stat "Al.I. Cuza Iași"
Facultatea de Litere
Căminul de Filologie engleză și germană

Creativitatea lingvistică: de la semn la text

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
"IOHANA PETRESCU-BĂSEȘTE"

**EUGENIU COSERIU -
90 DE ANI DE LA NASTERE**

ANUAR DE LINGVISTICĂ
ȘI ISTORIE LITERARĂ
T. 11 - 2016

QUESTIONES ROMANICAE

**Paradigms of Chinese Culture:
Background Values and
the Image of Civilization**

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
"IOHANA PETRESCU-BĂSEȘTE"
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
CENTRUL NAȚIONAL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
Căminul Științelor
București, România

**ORAȘUL BĂLȚI
EGIPTUL ÎNȚELEGERE
ȘI ISTORIE**

14 noiembrie 2012

Mircea-Cristian Ghenghea
Iulian Pruteanu-Ișăcescu
(editori)

**Minorități și identități naționale
în spațiul
central și est-european**

UNIVERSITATEA DE STAT "AL.I. CUZA IAȘI"
FACULTATEA DE LITERE
CĂMINUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ

**"TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE
ÎN CERCETAREA FILOLOGICĂ"**

"PROBLEME TEORETICE ȘI PRACTICE ÎN FILOLOGIA ROMÂNĂ"

ADP Nord

**TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE
ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ**

Ediția 1314

Memorandum
COLABORANȚII PROFESIONALIȘTI
din 12 noiembrie 2017

Articole, eseuri, recenzii

2020

23. **Ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi: epicitate și discurs fervent** // Limba Română. – 2020. – Anul XXX, nr. 2-3 (256-257). – P. 158-163. – ISSN 0235-9111 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/158-163_9.pdf
24. **Romanul *Misterul de Est* de Lucreția Bârlădeanu: o călătorie prin spațiu și timp** // Quadrata. – 2020. – Nr 4. – P. 107-111. – ISSN 2345-1874. – Rec. la cartea: Bârlădeanu, Lucreția. *Misterul de Est*. – Chișinău : Ed. ARC, 2020. –176 p. – ISBN 978-9975-0-47-0382-7.
25. **Un roman-reflecție: *Arșița* de Cosmin Perța** // Quadrata. – 2020. – Nr 1. – P. 107-112. – ISSN 2345-1874. – Rec. la cartea: Perța, Cosmin. *Arșița*. – Pitești : Ed. Paralela 45, 2019. –132 p. – ISBN 978-973-47-3082-7.

2019

26. **Ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi: conexiuni cultural-literare sau contemplarea celuiilalt** // Intertext. – 2019. – Nr 1/2. – P. 209-213. – ISSN 1583-414 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/209-213_3.pdf
27. **Efecte tehnice și reflexe ale realului în *Cerul din Ilicatinca*. Romanul celor doi potriviți de Gheorghe Calamanciuc** // Quadrata. – 2019. – Nr 2/3. – P. 106-111. – ISSN 2345-1874.
28. **Lirica română din Basarabia de la sfârșitul secolului al XX-lea și efectul de breșă** // Colocviul științific cu participare internațională „Filologia modernă: realizări și perspective în context european. Moștenire, Influență, Continuitate”, ed. a 13-a, 10-11 oct. 2019 / coord.: Viorica Răileanu, Liliana Botnari. – Chișinău, 2019. – P. 7-13. – ISBN 978-9975-3289-6-8 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Filologia_moderna_Vol132_2019_pp7_13.pdf
29. **Proiectul prozastic al lui Alecu Russo: pledoarie ideologică și intenționalitate artistică** // Limba Română. – 2019. – Anul XXIX, nr. 1 (251). – P. 243-248. – ISSN 0235-9111 ; <http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3672>

2018

30. **Drama copilului în contextul migrației: proiecții în romanul *Kinderland* de Liliana Corobca** // Mediul social contemporan între reprezentare, interpretare și schimbare : Materialele Conf. Șt. Intern., 15 dec. 2017. – Bălți, 2018. – Vol. 2. – P. 159-162. – ISBN 978-9975-50-221-4.
31. **Elemente ale livrescului în proza pașoptistă** // Conferința științifică națională „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, ed. a IV, 8 dec. 2017 / resp. ed.: Ana Pomelnicova. – Bălți, 2018. – P. 165-174. – ISBN 978-9975-3225-9-1.

2017

32. **Autobiografism și intensitate narativă în romanul *Animalul inimii* de Herta Müller** // Conferința științifică națională „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, ed. a 3-a, 9, dec. 2016. – Bălți, 2017. – P. 286-292. – ISBN 978-9975-9904-9-3.
33. **Dubla funcție a nuvelei pașoptiste** // III International spring symposium proceedings „Time for Challenges and Changes in the Teaching World”, march 17th-18th, 2017. – Chișinău, 2017. – P. 7-15. – ISBN 978-9975-9904-8-6.
34. **Incursiuni în identitatea românilor de la est de Prut: Andrej Stasiuk, *Călătorind spre Babadag*** // Minorități și identități naționale în spațiul central și est-european / ed.: Mircea-Cristian Ghenghea, Iulian Pruteanu-Isăcescu. – Iași : Timpul, 2017. – P. 95-98. – ISBN 978-973-612-666-6.
35. **În expectativă, poetul sau Realitatea secundă** // Drumul spre centru: Valori, paradigme, personalități, interconexiuni culturale: În onoarea academicianului Mihai Cimpoi, coord.: Alexandru Burlacu. – Chișinău, 2017. – P. 143-145. – ISBN 978-9975-3131-8-6.

2016

36. **Comisul Dimitrie Balica: lecțiile istoriei și ale literaturii** / T-T. Marșalcovschi, **Maria Abramciuc** // Orizonturi medievale și moderne în istoria românilor : (economie, societate, politică, cultură, istoria științei) : în onoarea profesorului Demir

Dragnev. – Chişinău : Biblioteca Ştiinţifică Centrală „Andrei Lupan”, 2016. – P. 542-554. – ISBN 978-9975-4116-9-1.

37. **Nicolae Tzone sau poezia „care se naşte instantaneu cu respiraţia”** // Revista literară. – 2016. – Anul II, nr. 9. – P. 11. – ISSN 2345-1777 ; <https://uniuneascrititorilor.md/arhiva-revista/>
38. **Proza lui Constantin Negruzzi: relaţia cu modelele** // Tradiţie şi inovaţie în cercetarea filologică = Традиции и новаторство в филологических исследованиях : Conf. şt. intern., Bălţi, 27 oct. 2015. – Bălţi, 2016. – Vol. 1. – P. 147-155. – ISBN 978-9975-50-183-5.
39. **Registre discursive în Amintiri de Alecu Russo** // Limba Română. – 2016. – Anul XXVI, nr. 1-2 (220-221). – P. 202-207 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&printversion=1&n=3310>

2015

40. **Corporalité féminine et écriture dans le volume a-z. best de Emilian Galaicu-Paun** : [rezumat] // Analyse de discours / Linguistique textuelle, Diversité des approches contemporaines et Analyse de discours : 3e colloque intern. de doctorants organisé par le CODFREURCOR, 29-30 oct. 2015, Univ. d'Etat Ilia, Tbilissi. – Tbilissi, 2015. – P. 12-13 ; <https://afelsh.org/wp-content/uploads/2015/10/Colloque-Programme.pdf>
41. **Demers identitar naţional în poezia română din Basarabia: momentul '89** // Quaestiones Romanicae : Lucrările Colocviului intern. Comunicare şi cultură în România europeană (ed. a III-a, 3-4 oct. 2014). – Timişoara, 2015. – P. 126-131. – ISSN – 2457 8436 ; ISSN-L – 2457 8436 ; https://ciccre.uvt.ro/sites/default/files/acl/quaestiones-romanicae_iii-1.pdf

2014

42. **Condiţia personajului în romanul Procesul de Franz Kafka** // Simpozionul Naţional „Probleme de filologie şi traductologie”, 6 dec. 2013. – Bălţi, 2014. – P. 5-12. – ISBN 978-9975-9581-3-4.
43. **O probă de scris dezinvolt: jurnalul Soveja de Alecu Russo** // Limba Română. – 2014. – Anul XXIV, nr. 1 (223). – P.

- 123-126. – ISSN 0235-9111 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2378>.
44. **Proiecții ale identității și alterității în lirica migrației basarabene** // Cultural Diversity and Languages for Specific Purposes. Ser. „Languages for Specific Purposes and Teacher Development”. – București : Ed. ASE, 2014. – P. 119-129. – ISSN 2285-1623.
45. **Reprezentări ale lumii est-europene în piesa *Despre sexul femeii ca un câmp de luptă în războiul din Bosnia* de Matei Vișniec** // La Francopolyphonie: L'interculturalité et la pragmatique à travers la linguistique, la littérature et la communication. – Chișinău, 2014. – Vol. 2, nr. 9. – P. 135-140. – ISSN 1857-1883 ; <https://app.box.com/s/y8zawi9h68n06x5t0zd3>.
46. **Reportaje din centrul magmic al simțirii** // Revista Art-Emis. – 2014. – 27 aug. – P. 8 ; <https://www.art-emis.ro/cronica-de-car-te/page-8>
47. **Volumul *Meditații poetice (Meditations poetiques)* de Alphonse de Lamartine și afirmarea meditației în lirica românească pre-eminesciană** // Construcții identitare. Reverberații ale modelului cultural francez în context european și universal : Colocviul șt. intern., Bălți, 19-20 apr. 2013. – Bălți, 2014.
– Vol. 1: Literatură. – P. 143-153. – ISBN 978-9975-50-129-3.
- 2013**
48. **Dimensiunea po(i)etică a exilului în *Veneția, ca un dat... sau Jurnalul unui evadat din Est* de Eugenia Bulat** // Metafore ale devenirii din perspectiva migrației contemporane. Național și internațional în limba și cultura română / Acad. Română, Inst. de Filologie Română „Al. Philippide”; volum îngr. de Luminița Botoșineanu [et al.]. – Iași : Ed. Alfa, 2013. – P. 383-386.
49. **Modelul cultural francez: tabloul unor conexiuni** // Limba Română. – 2013. – Anul XXIII, nr. 1-4 (211-214). – P. 180-186. – ISSN 0235-9111 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2255>.
50. **Peisaje literare din Basarabia în dimensiunea istoriei** : (ref. la volumul *Literatura basarabească și modelele literare europene* de Ana Bantoș) // Limba Română. – 2013. – Anul XXIII,

nr. 9-12 (219-222). – P. 174-178. – ISSN 0235-9111 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2344>

51. **Nuvela *O alergare de cai* de Constantin Negruzzi** // Limba Română. – 2013. – Anul XXIII, nr. 9-12 (219-222). – P. 63-67. – ISSN 0235-9111 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2332>.
52. **Scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea : Comisul Dimitrie Balica** // Marșalcovschi, Teo-Theodor, Manuscrise de Dimitrie Balica comisul / T.-T. Marșalcovschi, **Maria Abramciuc**, Elena Harconița ; desing/tehored./machetare: Silvia Ciobanu ; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. – Chișinău, 2013. – P. 28-36. – ISBN 978-9975-50-102 ; <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/full-text/bsu/manuscrise.pdf>

2012

53. **Componentele și funcțiile discursului repetat în romanul *Din calidor. O copilărie basarabeană* de Paul Goma** // Anuarul de lingvistică și istorie literară. Număr special. Lucrările Colocviului internațional „Eugeniu Coșeriu – 90 de ani de la naștere” (Iași-Bălți, 27-29 iul. 2011) / coord.: Eugen Munteanu. – Iași : Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, 2012. – P. 77-83.
54. **Lectura ca forța transformatoare în romanul *Balzac și Mičuța Croitoreasă chineză* de Dai Sijie** // Paradigms of Chinese Culture – Background Values and the Image of Civilization intern = Paradigme ale culturii chineze – fond valoric și imagine civilizațională : Intern. Conf., March 4th 2011 / dir. de ed.: Andrei Galben ; coord.: Elena Prus, Zhongkui Liu ; colegiul de red.: Xiaohui Quan, Shu Tian, Gaonian Han [et al.]. – Chișinău : Pontos, 2012. – P. 147-150. – ISBN 978-9975-101-65-3 ; <https://docplayer.net/67946078-Paradigms-of-chinese-culture-background-values-and-the-image-of-civilization-paradigme-ale-culturii-chineze-fond-valoric-si-imagine-civilizatiionala.html>
55. **Pledoarii pentru scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea: Comisul Dimitrie Balica :**

[Rezumat] // Conferința științifică: Orașul Bălți și regiunile învecinate în retrospectiva istoriei, Bălți, 14 noiem. 2012. – Bălți, 2012. – P. 44-46 ; <https://ru.scribd.com/doc/112841345/Ora%C8%99ul-B%C4%83l%C8%9Bi-%C8%99i-regiunile-in-vecinate-in-retrospectiva-istoriei-Balti-2012>

56. **Strategii de organizare a discursului în proza lui Mihail Kogălniceanu** // Dacia literară. – 2012. – Nr 1/2. – P. 106-108. – ISSN 1220-7322 ; <http://www.dacialiterara.ro/1-2012/DL-1-2-2012.pdf>.
57. **Un demers temperamental** : [eseu] // Semn. – 2012. – Anul XV, nr. 4 (56). – P. 35-37. – ISSN 1857-0429.
58. **Valențe ale ironiei în proza literară a lui Mihail Kogălniceanu** // Limbaj si Context. – 2012. – Anul IV, nr. 2. – P. 194-199. – ISSN 1857-4149 ; <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/1525/1/p.194-199.PDF>
59. **Volumul *Privești* de B. Fundoianu, un proiect liric modern** // Creativitatea lingvală: de la semn la text : Colocviul intern. „Filologia secolului al XXI-lea”, ed. a 5-a, Bălți, 29-30 noiem. 2012. – Iași, 2014. – P. 358-362. – ISBN 978-606-13-2121-6.

2011

60. **Jurnalul ca spectacol al existenței** // Vladimir Beșleagă, omul luminat / Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Filologie. – Chișinău : Știința, 2011. – P. 158-162. – ISBN 978-9975-67-786-8.
61. **Mit și context în *Mașina apocaliptică* de Arcadie Suceveanu** // Timpul. – 2011. – 1 apr. – P. 27.

2010

62. **Euridice, spațiu al operei (Grigore Vieru)** // Grigore Vieru, poetul : [monogr. colectivă intern.]. – Chișinău, 2010. – P. 289.
63. **Motive apocaliptice în poezia lui Arcadie Suceveanu** // Intertext. – 2010. – Anul 4, nr. 1/2 (13/14). – P. 127-131 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Motive%20apocal%20iptice%20in%20poezia%20lui%20arcadie%20suceveanu.pdf
64. **Poezia lui Nicolae Leahu: de la metaforism la textualism** // Communication Interculturelle et literature. – Galați : Ed. Euro-plus, 2010. – Anul III, nr. 3 (11). – P. 9-12.

65. **Un homo cantas – poetul, act orfic – poezia** // Semn. – 2010.
– Anul XIII, nr. 4. – P. 54-56. – ISSN 1857-0429.

2009

66. **Orfeu: conotații ale modelului în poezia română** // Poezia: rev. de cultură poetică (*Poezie și vid*. Primăvara 2009). – 2009.
– Anul XIV, nr. 1 (47). – P. 194-202. – ISBN 1582-0890.

67. **Proza romantică românească: tabloul unui fenomen** // Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară : Colocviul șt. intern. organizat cu ocazia a 55-a aniversare a Fac. de Lb. și Lit. Străine, ed. a 2-a, Bălți, 30 oct. 2009 / red. resp.: Ana Pomelnicova ; com. de red. E. Dragan [et al.]. – Bălți, 2009. – P. 273-276. – ISBN 978-9975-931-88-5.

2008

68. **Scrisul ca o sufocare într-o pungă de plastic** // Semn. – 2008.
– Anul XI, nr. 1. – P. 33-34. – Rec. la cartea: Popa, Nicolae. *Avionul mirosea a pește* : Roman. – Chișinău : Arc, 2008. – 284 p. – ISBN 978-9975-61-425-2.

2007

69. **Angrenajele textului, angrenajele lumii** : [pe marginea poemului-parabolă *Mașina apocaliptică* de Arcadie Suceveanu] // Semn. – 2007. – Anul X, nr. 4. – P. 25-26.

70. **Jurnalul ca spectacol al existenței** // Semn. – 2007. – Anul X, nr. 1. – P. 20-21. – Rec. la cartea: Beșleagă, Vladimir. *Jurnal 1986-1988*. – Chișinău : Prut Internațional, 2002. – 402 p. – ISBN 9975-69-271-0.

71. **Nihilism în poezia lui Arcadie Suceveanu** // Români majoritari /Români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice : Simpoz. intern., Iași, 19-21 sept. 2007. – Iași, 2007. – P. 437-440 ; <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V2471/pdf>

72. **Un roman conștient de sine** // Semn. – 2007. – Anul X, nr. 3. – P. 19-20. – Rec. la cartea: Fowles, John. *Iubita locotenentului francez* / trad. de Adina Arsenescu. – București : Ed. Univers, 1974. – 487 p.

2006

73. **Copilăria „ostașilor propășirii”** // Semn. – 2006. – Anul IX, nr. 2. – P. 10-11. – ISSN 1857-0429.

74. **Factual și ficțional în *Soveja* de Alecu Russo** // Инновации и прагматика филологических исследований : материалы Междунар. науч. конф., посвящ. памяти профессора В. Н. Мигирина. – Bălți, 2006. – P. 81-84. – ISBN 978-9975-50-009-8.
75. **În expectativă, poetul... sau Realitatea secundă** : [Profil: Mihai Cimpoi] // Semn. – 2006. – Anul IX, nr. 4. – P. 6-7. – ISSN 1857-0429.
76. **Mai-mult-ca-romanul** // Semn. – 2006. – Anul IX, nr. 1. – P. 13-14. – Rec. la cartea: Busuioc, Aureliu. *Pactizând cu diavolul*. – Chișinău : Litera, 1999. – 200 p. – ISBN 9975-74-216-5.
77. **O călătorie în intimitatea secolului 19** // Contrafort. – 2006. – Anul XIII, nr. 10 (144). – P. 8. – Rec. la cartea: Pîrvulescu, Ioana. *În intimitatea secolului 19*. – București : Ed. Humanitas, 2005. – 346 p. – ISBN 978-973-50-4239-4.

2005

78. **Femininul evanescent al poezilor postmoderniști** : [studiu] // Sud-Est cultural. – 2005. – Anul II, nr. 1. – P. 38-44.
79. **„Unica forță capabilă să se ia la întrecere cu dragostea”** // Semn. – 2005. – Anul VIII, nr. 1-2. – P. 19-21. – ISSN 1857-0429. – Rec. la cartea: Garcia Marquez, Gabriel. *A trăi pentru a-ți povesti viața* / trad. de Tudora Șandru-Mehediți. – București : Ed. RAO, 2004. – 604 p. – ISBN 973-576-593-4.

2003

80. **Dihotomia eului orfic eminescian** : [studiu] // Analele Univ. „Al. I. Cuza” din Iași. Ser. nouă. Secțiunea 3. Lingvistică. – Iași : Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2003-2004. – T. XLIX-L : Studia linguistica et philologica *In honorem D. Irimia*. – P. 27-32. – ISSN 1221-8448.
81. **Fluiditatea, o stare poetică** : O lansare în cenaclul de joi : [pe marginea cărții *Mecanica fluidului* semnată de Gh. Crăciun] // Semn. – 2003. – Anul VI, nr. 3-4. – P. 35. – ISSN 1857-0429. – Rec. la cartea: Crăciun, Gheorghe. *Mecanica fluidului: culeg. de lecții introd. cu ex., definiții, întrebări și 36 de figuri incluse în text*. – Chișinău : Cartier, 2003. – 135 p. – ISBN 9975-79-186-7.
82. **Orfismul literar. Coordonatele fenomenului** : [eseu] // Semn. – 2003. – Anul VI, nr. 1-2. – P. 41-43. – ISSN 1857-0429.

83. **Substanțializarea absenței** // Semn. – 2003. – Anul VI, nr. 3-4. – P. 38-39. – ISSN 1857-0429. – Rec. la cartea: Jebeleanu, Eugen. *Elegie pentru floarea secerată*. – București : Ed. Tinerețului, 1967. – 143 p.

2004

84. **Un autoportret orfic** : [eseu] // Semn. – 2004. – Anul VII, nr. 1-2. – P. 48-49. – ISSN 1857-0429.
85. **„Cavaler al unor ordine derizorii”** // Semn. – 2004. – Anul VII, nr. 1-2. – P. 29-30. – ISSN 1857-0429. – Rec. la cartea: Vasiliu, Lucian. *Atelier de potcovit inorogi* ; pref. de Ioan Holban. – Iași : Ed. Junimea, 2003. – 248 p. – ISBN 973-37-0892-5.

2002

86. **Entitatea orfică a poetului** // Omagiu academicianului Silviu Berejan / coord. și red. Gheorghe Popa ; Inst. de Lingvistică al Acad. de Șt. din Moldova. – Bălți ; Chișinău, 2002. – P. 185-189.
87. **Nou tratat de igienă stilistică** // Contrafort. – 2002. – Anul IX, nr. 9-10, sept.-oct. – P. 8. – Rec. la cartea: Moraru, Anatol. *Nou tratat de igienă* : nuvele. – Chișinău : Gunivas, 2002. – 87 p. – ISBN 9975-9622-9-7.
88. **Prezumiul, timp compensativ al ființei orfice** (comentarii la poemul *Euridice* de Cezar Baltag) // Un lingvist pentru secolul XXI : Materiale ale Colocviului Intern. „Filologia sec. XXI” organizat cu prilejul a 80 de ani din ziua nașterii Prof. Eugeniu Coșeriu (Bălți, 18-19 mai 2001). – Chișinău, 2002. – P. 178-179.
89. **Reprezentări orfice. Cîntecul poetic** // Semn. – 2002. – Anul V, nr. 3-4. – P. 47-51. – ISSN 1857-0429.

1998

90. **Un poet resorbit în propria vorbire** : [despre creația lui Nicolae Popa] // Semn. – 1998. – Nr 2. – P. 22-23.

1997

91. **Euridyce, sau Conotațiile unei iluzii** : [semnificațiile limbajului poetic : eseu] // Basarabia. – 1997. – Nr 1/2. – P. 4-9. – ISSN 0868-8028.

1996

92. **Vîrstele orfice ale lui George Meniuc** // Dacia literară. – 1996. – Nr 2. – P. 31. – ISSN 1220-7322.

1995

93. **Cronică literară. Radu Florescu, Camera liturgică** // Semn. – 1995. – Anul I, nr. 1. – P. 12. – Rec. la cartea: Florescu, Radu. *Camera liturgică*. – Piatra Neamț : Acțiunea, 1992. – 64 p. – ISBN 973-95400-0-7.
94. **Fiziologiile provincialului la 1840** // Semn. – 1995. – Nr 2. – P. 3.
95. **Ovidiu Hurduzeu, La Roma totul e O.K.** // Semn. – 1995. – Nr 1. – P. 12. – Rec. la cartea: Hurduzeu, Ovidiu. *La Roma totul e O.K.* : Roman. – București: Ed. Fundației Culturale române, 1993. – 183 p. – ISBN 973-9132-81-2.
96. **Privirea fatală** : [eseu] // Semn. – 1995. – Nr 1. – P. 4.

Scrieri literare

Volume

2018

97. **Inima desenată pe cer** / cuv. însoțitor de Ioan Holban. – Iași : Junimea, 2018. – 66 p. – (Atrium / coord.: Ioan Holban, Lucian Vasiliu). – ISBN 978-973-37-2132-1.

Cronici, referințe, recenzii

98. *Corcinschi, Nina. Poezia din ziua a opta* / N. Corcinschi // *Vatra*. – 2019. – Nr 1/2. – P. 29; <https://revistavatra.org/2019/04/18/nina-corcinschi-poezia-din-ziua-a-opta/>

2016

99. **Echinoxul de toamnă**. (Antologie de versuri). – Iași : Ed. Tipomoldova, 2016. – 135 p. – ISBN 978-606-676-935-8.

2015

100. **poèmes obliques** / trad. du roumain par Victoria Sicorschi. – Bucarest : Ed. Vinea, 2015. – 92 p. – ISBN 978-973-698-430-3.

Cronici, referințe, recenzii

101. *Leahu, Nicolae* : [text de escortă: poèmes obliques de Margareta Curtescu] / N. Leahu // *Curtescu, Margareta. poèmes obliques*. – București : Ed. Vinea, 2015. – P. 92.

102. Grati, Aliona. *Din strunele trăitului, pe clapele scrisului. Postfața volumului Poèmes obliques / A. Grati // Curtescu, Margareta. poèmes oblique. – București : Ed. Vinea, 2015. – P. 92.*

2014

103. **În piața dante** : poezii / red.: Nicolae Tzone. – București : Ed. Vinea, 2014. – 92 p. – ISBN 978-973-698-48-2.

Cronici, referințe, recenzii

104. Leahu, Nicolae. *Referințe critice : [text de escortă: „În piața Dante” de Margareta Curtescu] N. Leahu // Curtescu, Margareta. În piața Dante. – București : Ed. Vinea, 2014. – P. 80-81.*

2013

105. **Iubirea altfel** : Poeme. – Chișinău : Cartier, 2013. – 62 p. – (Rotonda / coord.: Em. Galaicu-Păun). – ISBN 978-9975-79-851-8.

Cronici, referințe, recenzii

106. Nicu, Ghenadie. *Poeme ca jurnal și dosar. O recuzită vie / Gh. Nicu // Revista literară. – 2015. – Nr 2. – P. 12-13 ; https://uniuneascrititorilor.md/media/arhiva_revista_files/Revista_literar%C4%83_nr.2_2015.pdf*
107. Calamanciuc, Gheorghe. *O carte pentru lecturi de duminică / Gh. Calamanciuc // Făclia. – 2014. – 6 iun. (Nr 22). – P. 2.*
108. Șleahtițchi, Maria. *Sensibilități lirice postmoderne / Maria Șleahtițchi // Moldova. – 2014. – noiem.- dec. – P. 96-99.*
109. Vrabie, Diana. *Iubirea altfel sau plânsul ca ofelizare / D. Vrabie // Limba Română. – 2014. – Anul XXIV, nr. 5 (227). – P. 49-52. – ISSN 0235-9111.*
110. Leahu, Nicolae. *Poeta își sculptează eroina : [text de escortă pe pagina a patra a cop. volumului „Iubirea altfel”] / N. Leahu // Curtescu, Margareta. Iubirea altfel : [poeme]. – Chișinău : Ed. Cartier, 2013; Contrafort. – 2013. – Nr 1-2. – P. 14; http://www.contrafort.md/sites/default/files/2013_1_2.pdf*

2003

111. **Simple bluesuri**. – Chișinău : Cartier, 2003 (Combinatul Poligr.). – 47 p. – (Linia întâi Rotonda. Poezie). – ISBN 9975-79-216-2.

Cronici, referințe, recenzii

112. Grati, Aliona. *Margareta Curtescu cu ale ei bluesuri complexe* / A. Grati // *Timpul*. – 2011. – 1 iul. (Nr 119). – P. 31 ; <https://www.timpul.md/ro/articol/margareta-curtescu-cu-ale-ei-bluesuri-complexe-24926.html>
113. Șleahțișchi, Maria. *Deloc singură în carusel* : [M. Curtescu cu cea de-a doua carte, „Simple bluesuri”] / M. Șleahțișchi // *Timpul*. – 2003. – 11 iul. – P. 16.
114. Șleahțișchi, Maria. *Despre caruselul cu bluesuri poetice* / M. Șleahțișchi // *Semn*. – 2003. – Anul VI, nr. 1-2. – P. 38-39.

1997

- 115. Prinsă între clamele speranței.** – Chișinău : ARC, 1997 (Tip. Centr.). – 31 p. – (Prima verba). – ISBN 9975-61-032-3.

Cronici, referințe, recenzii

116. Răileanu, Vitalie. *Latențele muzicale ale versului Margaretei Curtescu* / V. Răileanu // *Chei pentru labirint* : (cronici literare, rec., prezentări). – Chișinău, 2009. – P. 83-87.
117. Galaicu-Păun, Emilian. *Un cuvînt printre cuvinte* / Em. Galaicu-Păun // *Poezia de după poezie : ultimul deceniu*. – Chișinău : Cartier, 1999. – P. 243-246. – 978-9975-949-66-5.
118. Mănucă, Dan. *Prinsă între clamele speranței* : [despre prof. Fac. de Filologie a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți Margareta Abramciuc] / D. Mănucă // *Curierul de Nord*. – 1997. – 22 noiem. – P. 3.
119. Urușciuc, Eugen. „Baikonurul” literar bălțean funcționează impecabil: Lansarea de carte de versuri „Prinsă între clamele speranței” semnată de M. Curtescu-Abramciuc / E. Urușciuc // *Cugetul*. – 1997. – 15 noiem.

Poeme. În antologii

2020

- 120. jurnal matern, autoportret cu mama, mamă** // Pașii mamelor noastre : [antologie de versuri] / sel. de Virgil Botnaru ; Daniela Botnaru ; cop. Sergiu Stanciu. – Chișinău : Prut Internațional, 2020. – P. 186-187. – ISBN 978-9975-54-480-1.

UNO D'INCHIESTO

Vasile Poen
33 DE POETI
ROMANI
CONTEMPORANI

POEZIE
NATURA DIN BASARABIA

PASII
MAMELOR
NOASTRE

PASII
TATILOR
NOSTRI
ANTOLOGIE DE VERSURI

Mama

Poeți din Basarabia
= Un veac de poezie
românească
RACHIERU, ADRIAN
DINU

Almanahul
Festivalului
International
„Poezia
Europei
Poetilor
de
Tineri”

cartea poeziei
2011

Cartea POEZIEI
2011

cartea poeziei
2012

Ars Amandi
Poeme - Poemes
Marec - Marec
Institutul de Poezie Simion

POEZIA
ACASA
Poezii
contemporane
din
Basarabia

POETII BASARABIEI
CONTEMPORANI

Maria TONU
Relief stelar

121. septembrie cu fructe căzute pe jos // Pașii taților noștri : [antologie de versuri] / sel. de Virgil Botnaru, Daniela Botnaru ; cop. Sergiu Stanciu. – Chișinău : Prut Internațional, 2020. – P. 140. – ISBN 978-9975-54-479-5.

122. Две елегии за моята Родина ; пер. Вячеслав Долгов, Елка Няголова // „О” – като Отечество” : съвременни славянски поети / сост. Елка Няголова. – Варна : Славянска и литературна артистична академия, 2020. – P. 177. – ISBN 978-954-2930-40-2.

2019

123. words in the singular; July; the poem of the empty branches; ritual; strict senso: [grupaj de versuri]; trad. în lb. engleză de Lucia Gnatiuc// *Almanahul* Festivalului Internațional „Primăvara Europeană a Poeților”, ed. a IX-a, Chișinău, 7-9 mai 2019. – Iași : TipoMoldova. – P. 43-49.

2017

124. ploaie de weekend ; plânsul ; parietale // 33 de poeți români contemporani : Antologie / coord.: Vasile Poenaru. – București : eLiteratura, 2017. – P. 51-55. – ISBN 978 606-001-039-5.

125. poem fisurat ; lanțul de sânge ; vară ; mă dădură afară din casă cu tot cu poezie ; octombrie // *Literatura din Basarabia. Început de secol XXI. Poezie* (Selecție, studiu introductiv și note biobibliografice de Lucia Țurcanu). – Chișinău : Ed. Știința ; Ed. ARC, 2017. – P. 95-98. – (Col. „Literatura din Basarabia. Început de secol XXI”).

Cronici, referințe, recenzii

126. *Corcinschi, Nina. Poezia începutului de secol XXI. Portret în mișcare (Literatura din Basarabia. Început de secol XXI) / N. Corcinschi // Contrafort. – 2018. – Anul XXV, nr. 5-6 (273-274). – P. 17 ; <http://www.contrafort.md/categorii/poezia-nceputului-de-secol-xxi-portret-n-mi-care-literatura-din-basarabia-nceput-de-secol->*

2016

127. să scrii un poem simplu de tot ; poem fisurat ; lanțul de sânge // *Poeți basarabeni contemporani* / pref., sel. a textelor și note biobibliogr. Lucia Țurcanu. – Chișinău : Știința, 2016. – P. 140-141. – (Col. Câmpul de lectură). – ISBN 978-9975-85-044-5.

- 128. cuvinte la singular; iulie ; poemul ramelor pustii ; ritual ; stricto sensu** // Relief stelar : Antologie (Aut. din Rep. Moldova, România, Diasporă) = Stellar relief : Anthology of Romanian Literature (Authors from Rep. of Moldova, Romania, Diaspora) / alcăt.: Maria Tonu. – [Adjud] : Ed. Armonii Culturale, 2016. – P. 91-94. – ISBN 978-606-746-222-7.

2014

- 129. iarna mieilor ; olfactiv-1** : [sel. din cartea „Iubirea altfel”, Chișinău : Ed. Cartier, 2013] // Cartea poeziei 2014 / antologatori: Mircea V. Ciobanu, Adrian Ciubotaru, Teo Chiriac; cop. și concepție grafică: Mihai Bacinschi; red.: Liliana Armașu. – Ed. a 4-a. – Chișinău : Ed. ARC, 2014. – P. 18-19.
- 130. amintiri dintr-un alt mileniu ; scrisoare ; autoportret cu mama** // Mama : Lirică / antologie alcăt. de Puiu Răducan. – Craiova : Autograf, 2014. – P. 191-192. – ISBN 978-606-709-022-2.

2012

- 131. ploaie de weekend ; un poem ca o zdreanță ; dimineața venea cu poeme** : [sel. din revista Semn, nr. 4 /2011] // Cartea poeziei 2012 / antologatori: Em. Galaicu Păun, M. V. Ciobanu, L. Țurcanu ; red.: E. Oteanu, E. Lungu. – Chișinău : Ed. ARC, 2012. – P. 107-108.

2011

- 132. plânsul ; ca o hrubă de sticlă poemul ; remediu ; iubirea altfel** // Cartea poeziei 2011 / resp. de ed.: Nicolae Popa ; red.: Lucia Țurcanu, Liliana Armașu. – Chișinău : Ed. ARC, 2011. – P. 153-154.

2010

- 133. mai bine aș trăi doar în vis ; ca o hrubă de sticlă poemul ; poemul de seară; legenda ta n-o va cunoaște nimeni ; te iubea cum se iubește într-un azil de bătrâni ; să-l iubească altă femeie** // Poeți din Basarabia : Un veac de poezie românească / Adrian Dinu Rachieru ; referenți: Mihai Cimpoi, Dan Mănuță, Al. Dobrescu. – Chișinău : Ed. Acad. Române ; Știința, 2010. – P. 619-622.

2007

- 134. [...] te iubea cum se iubește ; [...] ; mai bine ai trăi doar în vis ; floare de vâsc** // Poezia acasă: Poeți contemporani din

Basarabia / antologie de Iulian Filip, Mihai Stan ; studiu introd. de Mihai Cimpoi. – Ed. a 2-a. – Târgoviște : Ed. Bibliotheca, 2007. – P. 332-334.

Cronici, referințe, recenzii

135. *Leahu, Nicolae. [Biografia crizelor sensibilității feminine] : [text de escortă la ciclul de poeme semnat de Margareta Curtescu în antologia „Poezia acasă. Poeți contemporani din Basarabia”] / N. Leahu // Poezia acasă. Poeți contemporani din Basarabia / antologie de Iulian Filip, Mihai Stan ; studiu introd. de Mihai Cimpoi. – Ed. a 2-a. – Târgoviște : Ed. Bibliotheca, 2007. – P. 332.*

2006

136. **doar mâna ta e cea care simte ; septembrie cu fructe căzute pe jos ; drumul ; să mă evoc în timp ce stropii se surpă ; vacanță niponă ; țipăt de păsări speriate ; nu bate e încuiat!**
// *Ars Amandi : Poeme : Mese rotunde : Festival Intern. de poezie a lumii latine, ed. a VI-a, Brașov, 14-17 oct., 2005 = Ars Amandi : Poemes : Tables rondes : Festival Intern. de poesie du monde latin / Union Latine ; red.: A. Oișteanu, C. Constantinescu. – București : Ed. Inst. Cultural Român, 2006. – P. 111-120. – ISBN 973-577-507-7.*

Cronici, referințe, recenzii

137. *Ars Amandi : [ed. VI a Festivalului internațional de poezie a lumii latine Ars Amandi] // Vocea Bălțiului. – 2005. – 7 oct. – P. 2.*

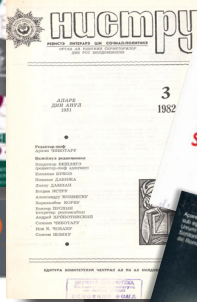
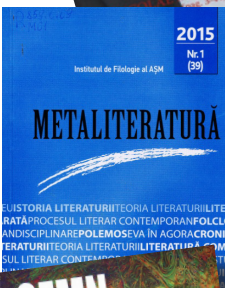
2004

138. **[...] te iubea cum se iubește; [...] ; să scrii un poem simplu de tot** // *Poezie / sel., studiu introd. și note biobliogr. de Nicolae Leahu ; postf. de Alexandru Ștefănescu. – Chișinău : Știința ; Ed. ARC, 2004. – P. 260-261. – (Literatura din Basarabia în sec. XX / coord. de M. V. Ciobanu, Nicolae Leahu).*

Cicluri de versuri. În publicații cultural-literare

2019

139. **poemul infinit (-iv) :** [poem] // *Hyperion. – 2019. – Anul 37, nr. 10-11-12 (306-307-308). – P. 61. – ISSN 1453-7354.*
140. **лето ; срце насликано на небото... :** [grupaj de versuri] ; trad. în lb. macedoniană de Звонко Танески // *АКТ. – 2019. – Nr 65 (28. 06). – P. 34. – ISSN 1857-6184.*

Radmila Popovici - „Intimatum”
 Escrită de: Margareta Curtescu

intimatum
 radmila popovici

Semm
 REVISTA LITERARĂ

ANUL I
 Nr. 1
 1 MARTIE 1995
 16 pagini
 Preț: negociabil

scriptor

scriitor

sintagmele

REVISTA DE LITERATURĂ

AMILIA

1967-1987

ANUL I

REVISTA DE LITERATURĂ

Margareta Curtescu

Revista Literară

NOTE DE LECTURĂ

**NICOLAE TZONE SAU POEZIA
 „CARE SE NASTE INSTANTANEU
 CU RESPIRAȚIA”**
 de MARGARETA CURTESCU

Contrafort

Contrafort

Critice literare

Margareta Curtescu

Nou tratat de igienă estetică

Basarabia

REVISTA A SCRITORILOR DIN MOLDOVA

IN ACEST NUMAR:

- ION CRĂCIUNĂ
- ION GHEORGHE
- MARGARETA CURTESCU
- ANASTASIE BĂLĂȘCU
- MIRcea CĂMĂRĂȘANU
- EMIL BĂLĂȘCU
- VALERIU BĂLĂȘCU
- ION GĂLĂCĂUȚĂ
- MIRcea CĂMĂRĂȘANU
- DUMITRU CĂMĂRĂȘANU
- DUMITRU CĂMĂRĂȘANU
- LUCEA PRINȚ
- SERGEI FRĂNDEȘANU
- ROMANOS NIKOLAI
- MIRcea CĂMĂRĂȘANU
- MIRcea CĂMĂRĂȘANU

Numărul Anului I cu preț redus
 din 1 Martie 1995

1-2/97

AKT

141. обонятельное : [versuri] // Веси. – 2019. – Nr 1 (149). – P. 78 ; http://ukbki.ru/upload/content/files/vesi-1-2019-spec-1-all_low .pdf

2017

142. inima desenată pe cer : [grupaj de versuri] // Revista Literară. – 2017. – Nr 9. – P. 12.

2016

143. cuvinte la singular : [poezii] // Sud-Est cultural. – 2016. – Nr 1. – P. 77-79. – ISSN 1857-0143.

144. era glacială ; poemul ramelor pustii ; vară ; mă dădură afară din casă cu tot cu poezie ; iulie ; sepsis : [versuri] // Revista Română. – 2016. – Nr 2 (84). – P. 45-47 ; <https://astracultura-laiasi.files.wordpress.com/2013/12/nr-284.pdf>

145. ritual : [poemul desenat] // Scriptor [online]. – 2016. – Anul II, nr. 11-12 (23-24) noiem.-dec. – Disponibil: <http://www.editurajunimea.ro/wp-content/uploads/2016/10/SCRIPTOR-11-12-2016.pdf>. – [Accesat: 25.09. 2019].

146. trebuia să avem și noi un trecut ; încă o zi își pierde cum-pătul ; poemul ramelor pustii ; într-o zi taurul își va sfâșia pielea ; ritual ; stricto sensu ; câinele de pluș ascetul servul ; plimbare de seară ; octombrie ; reverber ; post-scriptum : [versuri] // Contrafort. – 2016. – Anul XXIII, nr. 11-12 (255-256). – P. 7. – ISSN 1857-1603.

2014

147. ploaie de weekend ; je suis moi ; când nimic nu mai e de spus și lumea se ține de tabieturi ; ninsoare în martie ; de la bălți la bolzano înainte și înapoi ; iubirea altfel ; un fel de fiertură din renunțare și alte ingrediente ; lanțul de sânge ; a treizecea zi la bolzano : [versuri] // Limba Română. – 2014. – Anul XXIV, nr. 5 (227). – P. 53-57. – ISSN 0235-9111 ; <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3040>

2011

148. o ceață lăptoasă din care ies mereu alta : [grupaj de versuri] // Semn. – 2011. – Anul XIV, nr. 4 (52) – P. 11-12.

2009

149. iubirea altfel : [versuri] // Contrafort. – 2009. – Anul XV, nr. 9-10 (179-180) – P. 7.

2006

150. **cînd nimic nu mai e de spus și lumea își vede de tabieturi ; inhalații cu frică ;ninsoare în martie ; iarna mieilor :** [poeme] // Familia. – 2006. – Nr 5 (486). – P. 12 ; <http://arhiva.revistafamilia.ro/>

2003

151. **Poeme din Nord: scrisoare ; poem fisurat ; hăul meu necesar; ca printr-o hală ticsită cu amintiri ; emoție de iarnă** // Contrafort. – 2003. – Anul XVI, nr. 1 (99). – P. 7 ; <http://www.contrafort.md/old/2003/99/476.html>
152. **spaima ca o stare ; spre ziuă cuvintele ; gest inutil :** [versuri] // Convorbiri literare. – 2002. – Anul CXXXVI, nr. 3 (75). – P. 31.

1998

153. **îți amintești? astă-vară lângă tîmpa ți-ai zis...** // Dacia literară. – 1998. – Anul IX (ser. nouă), nr. 28. – P. 48. – ISSN 1220-7322.

1997

154. **un scris feminin ; gest inutil ; aici ; spaima ca o stare ; uluită cobori în văile umede ; erai cea mai frumoasă cădere ; să scrii un poem simplu de tot :** [poezii] // Basarabia. – 1997. – Nr 1/2. – P. 17-22. – ISSN 0868-8028.

1995

155. **curiozități pentru mass media: despre tine se spune ; al doilea jurnal început ; la paris curajul e un deliciu ; alte erori ale suplicii ; e tîrziu a venit timpul ; cum stai ghemuită ; sărutul cristinei urmat de ; va veni alt timp pentru a jubila :** [poeme] // Semn. – 1995. – Anul I, nr. 2. – P. 6.

1982

156. **interior ; rugă ; acasă :** [versuri] // Nistru. – 1982. – Nr 3. – P. 93-94.

Publicistică

Articole, corespondențe, analize și comentarii

2017

157. **Calvarul unui deportat în Siberia: Vladimir Ciocan** // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 21 iul. – P. 14.

158. **Jurnalul unui elev: 1954-1955: Realitățile basarabene din anii '50 ai secolului XX, trecute prin optica unui tânăr, Serghei Cășleanu** // *Contrafort*. – 2017. – Anul XXIV, nr. 3-4 (259-260). – P. 14-15 ; http://www.contrafort.md/sites/default/files/Contrafort_3_4_color.pdf

2016

159. **Muzica neamului implantată în suflet: Anatol Vițu** // *Jurnal de Chișinău*. – 2016. – Anul XVII, nr. 34 (359), 2 sept. – P. 14.
160. **Un om într-un secol ingrat: Filip Cășleanu** // *Jurnal de Chișinău*. – 2016. – Anul XVII, nr. 13 (1469), 8 apr. – P. 14.

2015

161. **Prezențe lirice basarabene la Salon du Livre de Paris** // *Metaliteratura*. – 2015. – Anul XV, nr. 1 (39). – P. 10-15 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Prezente%20lirice%20basarabene%20la%20salon%20du%20livre%20la%20Paris.pdf

2014

162. **Szeged: festin academic și cultural** : [participarea la un forum științific dedicat latinității] // *Sintagmele*. – 2014. – Anul V, oct. – P. 8.

2002

163. **Două poduri pentru o viață nouă** // *Accent provincial*. – 2002. – 27 sept. – P. 1 ; 4 oct. – P. 5.

Interviuri

2019

164. **Bălan, Pavel**. În artă întotdeauna contează talentul și conștiința obârșiei / interlocutor **Margareta Curtescu** // *Limba Română*. – 2019. – Anul XXIX, nr. 3 (253). – P. 340-351. – ISSN 0235-9111.

2018

165. **Autograf. Margareta Curtescu** : [Poeta, eseista și criticul literar Margareta Curtescu invitata primei ediții a emisiunii *Autograf*] [înregistrare video] / realizator Doina Lucovici. – Bălți, 2018. – 12 mar. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=3w97cHusP4w>. – [Accesat 09.08. 2020].

166. „Este limba în care m-am născut. Este tot ce ține de viața mea. Este ființa mea” : [elogiu limbii române la sărbătoarea Națională „Limba Noastră cea Română” [înregistrare video] / realizator Andrei Cojocaru. – Bălți, 2018. – 31 aug. – Disponibil: <https://www.facebook.com/watch/?v=322045358353268>. – [Accesat 09.09. 2020].

2013

167. „Gloria nu are ce căuta în casa poezilor”/ interlocutor – Irina Nechit // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 27 dec. – P. 10.
168. Poezia ca un seism / interlocutor - Aurelia Borzin // Ziarul Național [online]. – 2013. – 15 dec. – Disponibil: <https://www.ziarulnational.md/interviu-poezia-ca-un-seism>. – [Accesat 09.07. 2020].

Anchete literare

2016

169. Moldova – cădere fără sfârșit? Opinii ale scriitorilor despre alegerile prezidențiale // Contrafort. – 2016. – Anul XXIII, nr. 11-12 (255-256). – P. 13. – ISSN 1857-1603.

2010

170. De ce își pune omul întrebări [chestionar „Contrafort”] // Contrafort. – 2010. – Anul XVI, nr. 9-10 (191-192) – P. 16. – ISSN 1857-1603.

2004

171. Literatura română din Basarabia prin vocile „actorilor” săi: dezbatere/ masă rotundă/ repertoriu analitic : [ancheta rev. Contrafort – 10 ani de la apariție] // Contrafort. – 2004. – Anul XI, nr. 10-11 (120-121). – P. 9, 13, 14, 16-18, 20, 21. – ISSN 1857-1603.

Varia

2018

172. Trolii moldoveni. Consemnări pe marginea unei lucrări compromise : [pe marginea lucrării: *Istoria Moldovei* apărute sub egida Asociației istoricilor și politologilor *Pro-Moldova*] / Maria Abramciuc, T-T. Marșalcovschi, Lidia Pădureac,

Maria Vleju // Destin românesc (Ser. nouă). – 2018. – An XIII (XXIV), nr. 1-2 (103-104). – P. 19-52. – ISSN 1857-1964.

2017

- 173. Omagiu savantului :** [lui Demir Dragnev] / **Maria Abramciuc**, Teo-Theodor Marșalcovschi // Akademos. – 2017. – Nr 3. – P. 168-170. – ISSN 1857-0461 ; http://www.akademos.asm.md/files/168_170_Omagiu%20savantului.pdf

2015

- 174. Sentimentul că am fost :** [experiențe inedite ale grupului de scriitori bălțeni la editarea revistei Semn] // Sintagmele. – 2015. – Anul VI. - mar.-mai. – P. 7.

2012

- 175. Dialogul cu lumea, dialogul cu sine. Expresii șlefuite cu sufletul :** [pe marginea aparițiilor recente ale scriitorului Gheorghe Calamanciuc] // Literatura și Arta. – 2012. – 1 mar. (Nr 9). – P. 4.

2006

- 176. Zbor frânt :** [Alexandru Abramciuc – dimensiunile unei personalități] // Alexandru Abramciuc : Biobibliografie / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt.: Maria Fotescu, Elena Scurtu ; red. coord.: Elena Harconița, **Margareta Curtescu** ; red. Dora Caduc ; cop. Silvia Ciobanu. – Bălți, 2006. – P. 5-6. – (*In Memoriam* Personalități universitare bălțene). – ISBN 978-9975-931-96-0.

2005

- 177. Latine voci țesînd maramă, toamnei...” :** [eseu] // Semn. – 2005. – Anul VIII, nr. 3-4. – P. 8-9. – ISSN 1857-0429.
- 178. Tenatația departelului = Tentation du lointain = Trying to Peer into the Future :** [Maria Șleahțișchi - inteligență rafinată, spirit dinamic] // Maria Șleahțișchi : biobibliogr. / Univ. de Stat „Alec Russo”, Bibl. Șt. ; alcăt.: Ana Nagherneac ; red. coord.: Elena Harconița ; red.: Dora Caduc ; trad. în lb. fr. de Elena Dragan, în lb. engl. Iulia Ignatiuc. – Bălți, 2005. – P. 11-17. – (Scriitori universitari bălțeni). – ISBN 9975-931-79-0.

2003

- 179. Portret neterminat al... Mariei Șleahțișchi //** Accent provincial. – 2003. – 23 ian. – P. 3.

Receptări

În lucrări lexicografice, critice, istorico-literare și publicistice 2020

180. **Leahu, Nicolae.** Ajun de aniversară. 75 de ani ai USARB. Catedra (transistorică) de literatură română și universală : [despre *mișcarea literelor bălțene*, cea de-a treia generație de literați bălțeni: Maria Șleahtițchi, Nicolae Leahu, Anatol Moraru, Valentina Budurin, **Margareta Curtescu** ș. a.] [online] / N. Leahu. – Disponibil: <https://www.facebook.com/usarb.balti/posts/d41d8cd9/2802969766600965/>. – [Accesat 10.10.2020].
181. **Leahu, Nicolae.** Două poeme pentru cei tineri. Gheorghe la 25 de ai ai *Cartier-ului* : [activitatea Editurii *Cartier unde și-a publicat câteva din lucrări dna Margareta Curtescu*] [online] / N. Leahu. – Disponibil: <http://erizanu.cartier.md/nicolae-leahu-doua-poeme-pentru-cei-tineri-12540.html>. – [Accesat 10.10.2020].
182. **Moraru, Anatol.** Bălțiul poate oferi subiecte pentru oricâte tragedii, comedii sau drame vrei/poți să scrii...” : [Nicolae Leahu, Maria Șleahtițchi, **Margareta Curtescu**, colegi înzestrați, scriitori...] [online] / interlocutor Virgil Botnaru. – Disponibil: <https://nordnews.md/anatol-moraru-baltul-poate-oferi-subiecte-pentru-oricâte-tragedii-comedii-sau-drame-vrei-poti-sa-scrii/>. – [Accesat 10.10.2020].
183. **Răileanu, Nicolae.** Grații: nu doar misterul detaliilor anatomice: [obiectivul artistului fotograf Nicolae Răileanu a surprins și imaginea Margaretei Curtescu] // Răileanu Nicolae. Scriitorii când nu scriu... / 1111 fotografii de Nicolae Răileanu, concept, selectare, sistematizare, eseuri, comentarii de Mihai Ștefan Poiată. – Chișinău : Ed. ARC, 2020 . – P. 224. – ISBN 978-9975 -0 -0387-2.

2019

184. **Catedra de literatură română și universală - USARB: autoportret colectiv în mișcare** [online]. – Disponibil: <https://usarb.md/catedra-de-literatura-romana-si-universala/>. – [Accesat 18.12. 2019].

- 185. Ciobanu, Mircea V.** Anul literar 2018. Poezia : [Margareta Curtescu: *Inima desenată pe cer*] / M. V. Ciobanu // Revista literară. – 2019. – Nr 3. – P. 8.
- 186. Matvei Valeria.** Margareta Curtescu : [poetă, critic literar, eseistă, publicistă, doctor în filologie] // Calendar Național 2020 / Bibl. Naț. a Rep. Moldova ; dir. gen. : Elena Pintilei ; aut. : Valeria Matvei, Natalia-Maria Șveț, Maria Ciobanu [et al.] ; colegiul red. : Iurie Colesnic (vicepreședinte), Andrei Eșanu, Iulian Filip [et al.] ; red. : Tatiana Luchian. – Chișinău, 2019. – P. 289-291. – ISSN 1857-1549.
- 187. Moraru, Anatol.** Despre modul cum am fost înSEMNați / A. Moraru // Scurt metraj fără final. – Chișinău : Univers Educațional, 2019. – P. 267. – ISBN 978-9975-3192-2-5.
- 188. Stănilă, Moni.** Festivalul Internațional „Primăvara Europeană a Poetilor” 2019 : [despre lucrările celui mai mare festival internațional de poezie din Republica Moldova, (ed. a IX-a). Pe *podiumul poetic*, moderat de Teo Chiriac și Moni Stănilă, alături de poeți din România, Belgia, Israel, Rusia, RM a recitat din versurile sale și **Margareta Curtescu**] / M. Stănilă // Timpul.md [online]. – 2019. – 17 mai. – Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/festivalul-internaional-pri-mavara-europeana-a-poeilor-2019-141967.html>. – [Accesat 10.10.2020].

2016

- 189. Grati, Aliona.** Imaginarul feminin în poezia actuală din Republica Moldova / A. Grati // Metaliteratură. – 2016. – Anul XVI, nr. 1 (42). – P. 11-12. – ISSN 1857-1905 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/5_26_Imaginarul%20feminin%20in%20poezia%20actuala%20din%20Republica%20Moldova.pdf
- 190. Țurcanu, Lucia.** Poezia contemporană din Basarabia. Generații și paradigme // Poeți basarabeni contemporani / pref., sel. a textelor și note biobibliogr. L. Țurcanu. – Chișinău : Știința, 2016. – P. 17. – (Col. Câmpul de lectură). – ISBN 978-9975-85-044-5.

2015

191. **Capitol enciclopedic (cadre didactice ale universității)** // Popa, Iulius. Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (1945-2015). – Chișinău, 2015. – P. 255.
192. **Netida, Xenia.** Margareta Curtescu : [poetă, eseistă, conferențiar universitar] // Calendar Național / Bibl. Naț. a Rep. Moldova ; dir. gen. dr. Alexe Rău ; Valeria Matvei [et al.]. – Chișinău : [S.n.], 2015. – P. 297. – ISSN 1857-1549.
193. **Suceveanu, Arcadie.** Un SEMN de blazon al înnoirii și emancipării / A. Suceveanu // Sintagmele. – 2015. – Anul VI. – mar.-mai. – P. 13.
194. **Șleahtițchi, Maria.** Cercul deschis al SEMN-ului, la douăzeci de ani / M. Șleahtițchi // Sintagmele. – 2015. – Anul VI. – mar.-apr.-mai. – P. 16.
195. **Țurcanu, Lucia.** Cum am devenit „bălțean” / L. Țurcanu // Sintagmele. – 2015. – Anul VI. – mar.-apr.-mai. – P. 15.

2013

196. **Bantoș, Ana.** Libertatea între modernitate și antimodernitate / A. Bantoș // Literatura basarabeană și modelele literare europene. – București : Ed. Muzeului Naț. al Lit. Române, 2013. – P. 231-238. – ISBN 978-973-167-121-5.
197. **Bantoș, Ana.** Scriitorul ca personaj autoreferențial // Bantoș, Ana. Literatura basarabeană și modelele literare europene. – București : Ed. Muzeului Naț. al Lit. Române, 2013. – P. 239. – ISBN 978-973-167-121-5.

2012

198. **Grati, Aliona.** O constelație de poete la început de deceniu / A. Grati, Nina Corcinschi, Lucia Țurcanu // Metaliteratură. – 2012. – Anul XII, nr. 5-6 (31). – P. 43-44 ; https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/O%20constelatie%20de%20poete%20la%20inceput%20de%20deceniu.pdf

2010

199. **Trifan, Călina.** (C.T.) Curtescu, Margareta : [poetă, eseistă, conferențiar universitar] // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia : 1812-2010 / A. Ciocanu, V. Nazar, S. Nucă [et al.] ; Muzeul Lit. Rom. „Mihail Kogălniceanu”. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Chișinău : Prut Intern., 2010 (Tip. Centr.). – P. 191.

2007

200. **Trifan, Călina. (C.T.)** Curtescu, Margareta // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia : 1812-2006 / A. Ciocanu, I. Colesnic, V. Nazar (coord.) ; Muzeul Lit. Române „Mihail Kogălniceanu”. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Chișinău : Prut Internațional, 2007. – P. 159-160.

2005

201. **Facultatea Filologie** : [despre aportul celei de-a treia generație (numită optzecistă) la edificarea Facultății: Gheorghe Popa, Maria Șleahțișchi, Nicolae Leahu,... **Maria Abramciuc (Margareta Curtescu)**] // Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți : Anu. 2005/2006 / coord.: V. Cabac, E. Harconița, A. Sainenco. – Bălți, 2005. – P. 17, 19.
202. [**Informații despre Maria Abramciuc în capitolul enciclopedic USARB 700 de cadre didactice**] // Popa, Iulius. Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (1945-2005). – Chișinău, 2005. – P. 183. – ISSN 9975-74-923-2.
203. **Lector superior, dr. Margareta Curtescu (Maria Abramciuc)** = Senior lecturer, PhD **Margareta Curtescu** // Universitari bălțeni : Dicționar biobibliogr. / Min. Educației, Tineretului și Sportului, Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt. ; alcăt.: Elena Scurtu, Maria Fotescu; red. resp.: Elena Harconița. – Bălți, 2005. – P. 54-55. – ISBN 9975-931-97-9.

2004

204. **Harta literară a scriitorilor-profesori bălțeni** / alcăt.: Valentina Topalo, Elena Harconița ; machetare Marcel Lefter ; foto Anatol Semionica. – Bălți, 2004. – 1 hartă.

2003

205. **Galaicu-Păun, Emilian.** Uluită cobori... Margareta Curtescu / Em. Galaicu-Păun // Sud-est. – 2003. – Nr 2 (52). – P. 57. – (Biblioteca de Fildeș).

1999

206. **Galaicu-Păun, Emilian.** Un cuvânt printre cuvinte / Em. Galaicu-Păun // Poezia de după poezie: ultimul deceniu. – Chișinău : Ed. Cartier, 1999. – P. 243.

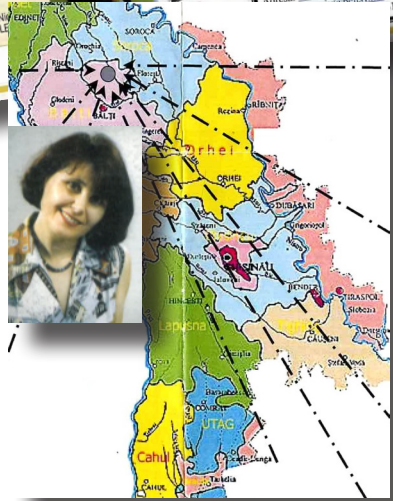

HARTA LITERARĂ a scriitorilor-profesori bălțeni

Bălți * 2004

Alcătuitori: V.Topalo, E.Harconiș
Machetarea: Marcel Leifer
Fotograf: Anatol Semeniucă
Adresa: www.librariilebalti.md
Tel: 2-33-62

REPERE ISTORICO-LITERARE. *In brevi*

2019

Nina CORCINSCHI: Nu știu să fi avut poezia Margaretei Curtescu de până acum accente expresioniste mai acutizate, iar eul liric – valuri interioare mai zbuciumate, care dau peste margini. Lirismului deopotrivă melancolic și sanguinic din fibrele poeziei sale i se adaugă componenta aproape colerică. Poezia e giudețul dintre realitate și visare, dintre mintea care „numără confuziile” și sufletul care le trăiește. Dacă regimul diurn e unul al aparențelor, al stăpânirii energiilor vitale, al „platei facturilor” existenței, cel nocturn e tulburat de cutremure. Efectele sunt devastatoare „cutremurul vine inevitabil când îmi număr/ confuziile și sunt atât de elocventă încât/ până și măștile de pe pereți încep/ să lăcrimeze// îi aud urlatul ca de șarpe tăiat când mă ridic/ de la masa de scris după ore întregi de rigori/ după zile de întrebări fără noimă/ și fără niciun răspuns// vine cu fluturii săi gri zbătându-se-n gol/ intrându-mi direct în retine” (cutremurul). Poezia rămâne singurul aliat de nădejde în acest regim diurn, când adevărul și autenticitatea sunt strigăte în pustiu. Iată de ce poezia – acest unic cer pe care se poate configura inima – este incompatibilă cu realul, adevărul ei provoacă turbulențe într-o lume a simulacrelor: „mă dădură afară din casă cu tot cu poezie/ ieși îmi strigau furioși ai chemat ploile/ și ele ne-au găurit acoperișul tavanul/ plânsul tău ne-a dărâmat malul pe care/ înălțasem casa și acum/ apa ne intră pe ușă// într-un decembrie ninsorile pe care le tot/ cerneau visele-ți ne-au acoperit/ definitiv și atunci am trăit o/ mică moarte” (mă dădură afară din casă cu tot cu poezie).

Aspirația de puritate se resimte și aici, dar poate veni doar dinspre poezie, doar aceasta are pline rezervoarele de candoare, iar „ciocănitul său firav topește/ florile de gheață alungă spaima/ de noapte și pruncii surâd/ prin somn”. Nevoia de confesiune se poate împlini doar poetic, iar trăirile eului liric devin expresii ale naturii, configurații metaforizante ale anotimpurilor, sunt „vârtejuri de iulie”, ierni, ca un „cocktail vâscos”. E o înrudire alchimică a eului cu natura

și a naturii cu eul posesor al unei sensibilități hipertrofiate: „tot mai ascult tăcerea păsărilor care/ presimt zbaterea nervoasă a ochiului”; „tot mai aud mersul pe vârfuri al/ ploii și toate regretele norului/ ce o trimite la drum”. Iar stările toate imprimă naturii mișcările subtile ale transferurilor de personalitate, ale transplantului de fragilități umane marcate de dubii, de înfrigurările indeciziilor: „e ca și cum ploaia s-ar opri brusc răsucindu-și/ trupul spre cer și ultimul strop rătăcit n-ar mai/ ști unde să cadă e ca și cum prin uluce ca/ printr-o aortă deschisă apa s-a/ scurge direct în pământ”. Stările de azi declanșează confesiunile amintirilor de ieri în metafore de mare subtilitate și rafinament: „unde erau oglinzile tale curgătoare în care/ cuvintele se reflectau unele în altele/ se amestecau într-un râu/ de mătase apoi se despărțeau// surâzând”.

Poezia e ziua a opta creată de Dumnezeu din prea multa tristețe a celor 7 zile. O liniștitoare și beatitudinală recuperare a candorii vieții, o ascultare senină a necuprinsului și a nespusului: „pentru că de luni până duminică/ eram atât de tristă Dumnezeu a creat/ și ziua a opta să-mi intre în iriși/ să mi se zbenguie printre pupile și cristalini// priveam peste acoperișuri și nu/ înțelegeam de ce stârneam stoluri de/ porumbei uitate acolo de veacuri treceam/ printre melcii din ierburi bătrâne/ și le visam visele pietrificate sub cruste/ auzeam până și cântecul niagarei/ șoaptele antice ale/ văilor alpine// nedumerirea în haine noi trecea cu/ mers de prințesă direct prin praful de pe ulițe/ printre gropile din asfalt și trena ei/ lăsa în urmă o dără/ de conotații” (ziua a opta).

Ziua a 8-a răzbună în regim liric neputința celor 7 zile, e momentul adevărului, când se împlinesc profețiile: „s-au împlinit profețiile fulgerele mi-au intrat direct în vene ploile mi-au/ ajuns până la os și iată acum în apa/ scânteindă ca o lamă de cuțit/ privesc cerul// bate vântul dinspre lanuri netreie-/ rate bate vântul dinspre pâlcuri de/ pomi cu fructe exilate între/ crengi bate vântul și limbile focului/ îmi cuprind mâinile// apoi se-nclină a pace” (poezia).

Poezia, care primește viscolul și furtuna, va dărui pacea.

Poezia din ziua a opta. In: *Vatra* [online]. 2019, nr. 1-2, p. 29. Disponibil: <https://revistavatra.org/2019/04/18/nina-corcinschi-poezia-din-ziua-a-opta>. [Accesat 03. 10. 2020].

2018

Nina CORCINSCHI: „Se pare că poezia scrisă de femei explorează filonul confesiv-intimist, cum e în cazul Margaretei Curtescu, care se înrudește, ca rafinament și sensibilitate, cu poezia Călinei Trifan. Replierea interioară, expedițiile în sine sunt catalizatorul „respirațiilor” lirice din Femeile iubesc cum respiră (Editura ARC, 2011) și din În piața Dante (Vinea, 2014). La ambele poete, sonorizările interioare curg în șoaptă, pe note joase, într-un discurs concentrat și esențializat despre viață, dragoste, moarte”.

Poezia începutului de secol XXI. Portret în mișcare (Literatura din Basarabia. Început de secol XXI). In: *Contrafort*. 2018, anul XXV, nr. 5-6 (273-274), p. 17. Disponibil: <http://www.contrafort.md/categorii/poezia-nceputului-de-secol-xxi-portret-n-micare-literatura-din-basarabia-nceput-de-secol->. [Accesat 12.07. 2020].

2017

Aliona GRATI: Poezia Margaretei Curtescu nu este una a crizei nici în dedesubturile trăirii, nici pe suprafețele ei textuale. Omniprezente și structurale, neliniștea, melancolia, durerile și spaimile nu ajung niciodată să aibă expresii patetice, tonuri inflamante sau transpuneri agonice. Posibilele asperități sunt mereu aplanate prin de stări emoționale predispuse spre concilieri interioare și împlânziri calofile. De-a lungul cărții se configurează o identitate lirică inconfundabilă în care autenticitatea rostirii propriului itinerar afectiv și conștiința livrescului se întrepătrund firesc, reverberațiile sincerității și culturii se completează. Un indubitabil rafinament structural, o discreție organică însoțește întotdeauna actul creativ. Fricile, decăderile emoționale, sentimentul zădărniceii, conștientizarea derizoriului existențial, „chinurile” scrisului etc. se diluează în stări de reverie melancolică, se subtilizează în expresii cu reliefuri moi.

Primul grupaj al cărții se intitulează „prinsă între clamele speranței” și propune o poezie de atmosferă cu ușoare tatonări ale memoriei, cu notații delicate, impresii fugitive. Atitudinea lirică dominantă este aceea a reclusiunii, a retragerii în sine în acel flux subteran al neliniștii. Relieful interior se proiectează în spații cețoase

cu o geografie fluctuantă, în care se „simte/ tremurul jilav al unor ființe / fluide și lunecoase”, unde „totul curge totul se/ schimbă” și adie neantul. Trecutul este asumat la nivel senzorial: „tatonat”, „palpat”, „mângâiat”, „auzit” sau „mirosit”.

Viziunile se construiesc prin reluarea monoton-brodată a acelorași stări și decoruri care suplinesc golurile din ființă. Poeta se scrie pe sine, se fixează în text, își înscrie propria făptură în interiorul poemului: „apoi să intri și tu în poemul/ acela simplu de tot/ ca un prunc/ să dai la o parte epitafe/ și să redevii/ cine ai fost pe când se iubeau/ cuvintele ca niște vestale/ pe o pajiște albă într-un/ timp dezgolit și inofensiv”. Neliniștea vine și din imposibilitatea de a transmite experiența vitală prin cuvinte potrivite, coincidente cu starea lăuntrică. Despre acest „anotimp al tristeții”, al neliniștii existențiale și al solitudinii ființei s-a scris deja totul în spațiul și timpul poetic, zădărniciind exercițiul de autenticitate: „gest inutil tatonare/ acestui anotimp/ totul se știe de la bacovia încoace// în oraș/ surplus elitar prea multe/ afișe cu ține minte că va ninge/ și vom fi/ fericiți// gnosticii umblă cu capul în/ nori rostesc discursuri despre melancolia pisicilor// ce mai faci?/ zeii teribili și-au spart de mult/ cochiliile acum pavează/ cu ele șoseaua// subtextul se plimbă prin/ troleibuze un pasager pasibil/ de amendă”. Preeminența livrescului asupra autenticului trăirii nu-i provoacă autoarei disfuncționalități profunde, condiția postmodernă, pe care și-o asumă cu luciditate, nu-i cauzează rupturi și convulsii cu iz apocaliptic, ci ușoare regrete. Strunele eului sună mereu cu delicatețe, grija de a nu exagera, de a nu a compromite poezia cu avalanșe copleșitoare de subiectivitate, cu efecte centripete în exclusivitate ține discursul în formule concentrate, în versuri cu tăietură precisă, conținând subtile aluzii și referințe literare.

Pentru a beneficia de libertățile prozei, versurile din următorul compartiment, „simple bluesuri”, simt nevoia extinderii de-a latul paginii. Se schimbă și ritmul lor, amintind fluiditatea, lentorile și cadențele obsedante de blues. Acest experiment de contopire sincretică atrage un anumit cititor care poate să se delecteze cu toate subtilitățile, rafinamentele, efectele lirice, pe care le presupune acest gen de texte cu sinapse între poezie și muzică, între existență

și literatură. Se cer lecturi cu puțința degustării acordurilor simpatetice, întreșerilor textuale, a înțelegerii „pauzelor” semnificative, precum și a perceperii subtilei geometrizări a vocilor și stărilor care se întretaie, interferează, coexistă. șadar, poemele-bluesuri „cântă” despre tristețile feminine, descoperind polifonic trăiri și teme de reflecție personale.

Viziunile sunt interiorizate, întoarse a supra sinelui care se dezgolește într-un jurnal al resimțirilor acute și al îmblânzirilor estetice eliberatoare. O voce sună nostalgic și ne poartă „printr-o hală ticsită cu amintiri”. Senzațiile și stările „dintr-un alt mileniu” revin surdinizate, dezinforme, ca într-o „ceață lăptoasă” în faptul nopții sau la o oră matinală. Secvențele retrospective aglomerează imagini, suprapune senzații, insolitează. „Semnele unui timp lipicios amintirea unui tremur de frunze” își găsesc cu dificultate cuvintele potrivite, prin care să prindă contur în zona esteticului: „să-ți vorbesc despre mine să mă evoc în timp ce tropii se surpă și roiesc în jurul meu cuvinte simple cuvinte e tot ce-mi doresc” („să mă evoc în timp ce tropii se surpă”). Exercițiul de testare a cuvintelor sunt „jocuri tactile” în căutarea „intimității râvnite”, a trăirii autentice. Poeta palpează pe „ecranul” trecutului, căutând să-și regăsească, prin ritualul confesiunii, identitatea. În același timp, frica sincerităților „imprudente”, „denunțatoare” determină un limbaj literaturizat, căpătând „armonia fibrelor de bumbac apretat” („jocuri tactile”). În vecinătatea acesteia o altă voce evoluează piano cu meditații „în imponderabilitate” pe tema nimicniciei omului în univers, a sentimentului dezolant al singurătății, al plictiselii și fricii de moarte („trestia lui pascal”).

Poemul constituie un remediu pentru aceste „năluci” ale conștientului, o modalitate de reîntregire în interioritate: „aici e cuibul timpului și al gândurilor eterate aici parfumul de molid îți/ umple memoria și te revezi bătând la poarta palatului în noaptea cu ploaie/ amintirile despre tine te refac nu-ți mai urăști ca ieri bunăoară tăcerea/ spiralată nici liniștea flegmei...” („marină”). Interioritatea este o dimensiune fragilă, tranzitorie și unică a personalității: „e prea mult spațiu între inimi diferite de atitudini am trecut de pagina cu/ regrete traversez apele calme// pe

strada bucovinei movili de gunoi aliniate ca de paradă case vechi/ tăinuiesc anamneze pereți cu poze miri demodați domni la cravată doamne/ cu părul buclat” („așteptând solstițiul de iarnă”). O a treia voce plânge sacadat despre neîmplinirile feminine, alternând cu tonalități elegiace, sunuri liturgice, care resuscită viziuni extatice despre spații „pufoase”. Treptat muzica se încarcă de confesiuni voalate, mesaje senzuale. Auzibilă mai ales este ipostaza care celebrează maternitatea, cu apogiaturi de imensă iubire, până la desființare de sine, față de copil. Uriașa forță își trage seva din oceanul contribuțiilor feminine, sentimentul maternității reclamă intermediari și glisări în trecut: „irine zenobii marii amintiri dintr-un alt mileniu sângele meu tresare la/ răsărit cerul/ e o paletă cu roșumovalbăstriu dincolo ești tu mama mea sunteți voi/ mame cu prunci în poală” („amintiri dintr-un alt mileniu”). Tema facerii poeziei își revendică cu insistență locul în această compoziție poetic-muzicală. Motivul efortului arghezian este reluat contrapunctiv aproape cu fiecare poem: „scobeam într-un cuvânt până la sânge”, „sciam ca și cum aș fi scrijelit în propria inimă semnele unui timp lipicios”, „las mâinile jos a/ neputință ziua mi-a fisurat poemul stau în pat fără speranță nu se mai poate/ reface” etc. În terenul poeziei nimic nu e simplu, căci „totul s-a spus demult”.

Crizele de creație sunt inevitabile, generând „deficit de conotații”. Limba este un instrument comun, o convenție, pe când eul intim este unic, de aceea „sinceritatea e la fel ca și metafora e o licență poetică utilă nu doar în autobiografii”. Ultimul compartiment, „iubirea altfel”, întregește o deplină conștiință a limbajului. Margareta recurge la autoreflexivitate și la formele metaliteraturii, prin care poezia se întoarce asupra ei, își contemplă cu luciditate alcătuirea. Identitatea lirică i se profilează aici în insistența de a promova o motivare viscerală a scrisului. Scrisul e o „criză de nervi eu mers de somnambul printre lucruri o privire înfiptă în aerul mut” („remediu”), e un zbucium neputincios „între pământ și cer”, o cucerire a îndărătniciei cuvintelor: „să iau în răspăr ziua cu toate cuvintele ei apoi să scriu un poem ca o zdreanță pe trupul meu dezgolit” („un poem ca o zdreanță”). Poemul e o încercare de potrivire a cuvintelor, de mulare a lor pe un corp viu: „nimic nu voi

omite din poemul ce se adună sfios în jurul trupului meu” („iarna meilor”). Suferința vine din cauza fragilității sensurilor care nu se lasă încheiate în cuvinte, se risipesc în dezordinea fină a inocenței: „nu voi reuși niciodată să scriu cartea informă a ploii pe urmele ei merg trasă/ la față mimând surâsul căci între lucruri și scrierea lor există un drum/ învăluit într-o ceață lăptoasă din care ies mereu alta” („ploaie de weekend”).

Relieful poemelor trădează tot mai pregnant corporal-visceralul: „tot mai mult poemul meu seamănă cu un bolnav ce a visat că a strivit/ moartea între degete ca pe-un ciorchine de aguridă și a doua zi se scoală/ singur din pat” („poemul de seară”). „Iubirea altfel” adună inventare de senzații, percepții și fantasmă într-un păienjeniș sinuos de cuvinte care trădează încercările poetei de a se descoperi în oglinzile strălucitoare ale literaturii, de a se regăsi de sine într-o lume plurală a discursurilor. Acestui itinerar de revizitare a poeziei consacrate îi este dedicat ciclul de poeme „Italice”. Este vorba de cele câteva texte care se construiesc ca un jurnal cu înregistrări ale trăirilor, senzațiilor, gândurilor din timpul unui sejur prin orașele italiene Bolzano, Palermo, Verona. Parcursul psiho-senzorial se suprapune aici pe unul al relecturii poeziei lui Dante și, implicit, a istoriei poeziei, a culturii: „în piața dante cu evul mediu scrijelat pe creier mă vedeam dintr-o parte/ îmbrăcată în blugi în banala cămeșă de in cu umbrelă verde de asupra/ capului îmi păream mie însămi o vietate minusculă adulmecând urmele timpului// (...) nu voi uita că duceai în palme însăși liniștea mea acolo unde evul mediu/ plutea ca o ceață peste stradele și balcoane doldora de flori urca până în/ vârful bombat al domului sau al catedralei santa anastasia se întindea până/ la castelvechio trecea râul și ajungea la teatrul roman” („în piața dante”). Privirea oblică a trecutului, evocarea volatilă a atmosferei, glisarea pe suprafețele „indiferente de lux” ale edificiilor culturii vechi atenuează, îmblânzește, exorcizează fantasmă și obsesiile neliniștitoare.

Respingând literatura („miros a literatură și-mi displace”), sufocându-se în „sarcofagul” culturii și, în același timp fiind nevoită să fixeze în poem viul senzațiilor, freamătul gândului, fluidul existențial, poeta se pare că acceptă până la urmă soluția

scrisului ca formă artificială a supraviețuirii: „poezia gândeam mă va prăpădi/ ea odată”. Opțiunea indică un pact ontologic și, în același timp, terapeutic: „scriu acest poem și un inconfundabil miros de viață se ridică peste tot în/ noaptea când timpul își freamătă umbrele pe lângă noi măsluind întunericul// un poem despre eu și tu zăvorâți într-o hrubă de sticlă unde înconjurați de/ cuvinte ascultam povestea lor de iubire până ne prefacem în două umbre captive ce se zbat se zbat în vidul neliniștit și ca pe două urme de/ viață ne absorb neuronii cuvintelor// scriu acest poem și simt cu palpitarea inimii tale îmi devine o simplă/ amintire cum spasmele mușchilor tăi se pietrifică de parcă i-ar fi atins o/ rază neagră iar mângâierea palmelor ah această mângâiere cu foșnet de/ catifea se subțiază și se preface într-un fel de uitare apretată” („ca o hrubă de sticlă poemul”). Comunicarea unor experiențe liminare, aflate între trăirea interioară, ceremonia livrescului și actul scrisului, se așterne în versuri cu virtuți estetice incontestabile și captivante ca o simfonie polifonică, sonorizată de o orchestră, ale cărei instrumente definitorii sunt strunele trăitului și clapele scrisului.

Cronici în rețea. metaliteratură. net. Iași : Ed. Junimea, 2017, pp. 239-248. ISBN 978-973-37-1969-9.

Din strunele trăitului, pe clapele scrisului : [postf. volumului *poèmes obliques* lansat în martie la Salon du Livre, Paris] [online]. Disponibil: <https://ro-ro.facebook.com/EdituraVinea/posts/aliona-grati-despre-margareta-curtescuacest-text-tocmai-a-plecat-la-tradus-pen-tr/855970414459287/>. [Accesat 10.07. 2020].

2016

Nina CORCINSCHI: Poezia Margaretei Curtescu din *În piața Dante* (Vinea, 2014) este confesivă, intimistă, îmbinând deopotrivă rostirea biografiei interioare cu reflecția culturală. Poeta se îngrijește să nu sufocă cu tensiunile interioare respirația autentică a poeziei, de aceea intruziunea livrescului e o consecință firească, atent regizată pentru a nu estompa lirismul deopotrivă melancolic și sanguinic din fibrele poeziei.

Literatura e datul poetei, oxigen respirat zi de zi, care, însă, poate conține și substanțe toxice, *un prea mult și prea greu* artificial

și irespirabil. Iată de ce poeta are nostalgia simplității și a esențelor scuturate de orice artificiu, a acelei stări „când se iubeau cuvintele”: „să scrii un poem simplu de tot/ despre inocența cuvintelor din timpul/ când se iubeau -/ până la nașterea ta/ un poem în care umbra să se/ numească umbră golul gol să se/ cheme un poem în care lu-/ mina să cadă pieziș pe iarba/ teșită de vânt și oamenii să/ treacă sincer prin toamnă/ regretând-o/ apoi să intri și tu în poemul/ acela simplu de tot/ ca un prunc/ să dai la o parte epitafe/ și să redevii/ cine ai fost pe când se iubeau/ cuvintele ca niște vestale/ pe o pajiște albă într-un/ timp dezgolit și inofensiv”.

O stare obsesiv căutată este intimitatea cu sine, descoperită după coborârea treptelor propriei scorburi interioare: „spaima îmi jupoaie fășii de pe creier mă trag în mine mă ghemuiesc în/ scorbura-mi de toate zilele scâncesc abia auzit când avalanșa mă târăște/ prin casă ca pe-o păpușă de cârpe”. În această poezie, încărcată de vibrații ale intimității, explorările pe cord deschis se fac cu vârfuri de degete, cu abia-atingeri epidermice. Invocatul freamăt de frunze, de ploaie, de carne transmite o perpetuă stare de tremur a sensibilității eului liric, o situație a lui pe muchia trăirii. Poeta mizează pe subtilități și nuanțe, pe timbrul cărora își acordă cu eleganță tribulațiile lăuntrice.

Volumul mustește de imagini catifelate, de o prospețime și frumusețe virginală, un fel de reprezentări senzitive a mieilor „firavi și umezi”, care însă simt tumultos și sângele le tropotește prin vene. Viziunea se pătrunde intermitent de un ușor suflu metafizic și denotă nostalgia arhetipală de somn „în palmele zeilor”. În liniștea moale a începuturilor (de preistorie sau de ev mediu, în poezia *în piața dante*) sufletul se reculege și comunică cu el însuși. O alternativă de regăsire este aerul rece, cu „trup răcoros să te lipești de ei ca de un ultim amant”, gerul „nespus de liniștitor”, cântecele păsărilor, care „te viscolesc te înspăimântă”. Freamătul de ploaie recurent în poezia Margaretei Curtescu aduce „jerbe de pace”, sugerează însetata aspirație de puritate, râvna de catharsis a sufletului îngenunchat în rugăciune: „trimite-mi Doamne ploile tale. Tale să mă răzbată până la os”.

Se resimte peste tot noblețea și eleganța vocii interioare,

patosul trăirii fiind mereu controlat de discreție, modestie și chiar de un soi de pudoare feminină. Ceea ce nu lipsește nicidecum din simțirea acestei poezii este tandrețea. Iubirea pentru celălalt, fie că este un bărbat sau fiu, e nimbată de aura caldă a gingășiei.

Pentru că iubirea e trăită pățimaș, după prea multe acumulări, discursul tensionat erupe vulcanic: „fiului meu îi este frică de noapte fiului meu îi este frică de nimicul din/ noapte uneori mă privește lung și două meduze verzui îi cresc pe retină/ atunci sângele mi se învoldură iese din maluri se zvârcolește ca un șarpe cu/ capul tăiat”. Trăirea străbate expresionist din straturile cele mai profunde ale ființei: „colcăie în mine plânsul cu apele lui dezvățate noapte și zi celulă/ după celulă se năruie îmi putrezește inima creierul mi se dărâmă straturi – straturi/ carnea mea se topește/ copilul cu numele meu tatuat pe umărul drept cu ochii tăi gri alungiți se va/ naște cu fața umedă de lacrimi”. Nevoia de confesiune conferă o respirație aproape narativă versului, descătușează discursul în povestirea producătoare de revelații poetice.

Margareta Curtescu își dozează cu inteligență resursele afective și pe cele livrești într-o reciprocă provocare, pentru a crea efecte de adâncime a reflecției și autenticitate a scriiturii. *Piața dante* îmbină armonios fibra romantică, filonul existențialist, stilistica ici minimalistă, ici expresionistă, conjugându-se toate într-o *ars combinatoria* de o frumusețe, vorba poetei, viscolitoare.

Margareta Curtescu. Scriam ca și cum aș fi scrijelit în propria inimă. In: *Metaliteratura.net* [online]. 2016 , 17 mar. Disponibil: <http://www.metaliteratura.net/margareta-curtescu-scriam-ca-si-cum-as-fi-scrijelit-in-propriainima/>. [Accesat 09.07. 2019].

2015

Dumitru CRUDU: Cu fraza „Poezia gândeam mă va prăpădi ea odată” se încheie volumul Margaretei Curtescu *Iubirea altfel*, publicat anul trecut la Editura Cartier din Chișinău. Prima întrebare care mi s-a născut în cap după ce l-am citit e de ce poeta îi atribuie poeziei niște calificative atât de apocaliptice și de prăpăstioase. În loc s-o salveze, de ce „s-o prăpădească”? Pentru Margareta Curtescu, poezia e o întreprindere foarte periculoasă.

Pentru poeta din Bălți, a scrie poezie e ca și cum ai mângâia un leu ieșit din cușcă. Cu cât acesta e mai furios și mai turbat, cu atât e mai ademenitoare și mai ispititoare tentația de a-l mângâia. Și asta, deoarece „aici”, „pe caldarâmul oblic”, „nu se întâmplă nimic” – nimic bun, am preciza noi, „tăcerea” fiind „decojită până la sînge”, iar „depărtarea înghițindu-i” pe locuitorii urbei „ca o bulboană”. Poate de aceea a face poezie devine ceva foarte primejdios. A face poezie într-un oraș de provincie „cu porți închise”, în care până și aerul e „încremenit prin unghere”, nu-ți poate decât adînci și accentua drama existențială. Iată de ce poezia îi intră poetei direct sub piele, în artere, ca acul unei seringi. „Sunt femeie am țipat și scriu”, zice poeta într-un alt loc, insistând mult asupra condiției sale feminine, într-un oraș în care „s-au înmulțit cerșetorii (...) înfășurați în zdrențe mirosind a urină”. Într-un asemenea oraș, până și poezia e un fel de zdreanță care nu poate să ascundă goliciunea trupului, de aceea fiind și mai dramatică. Din cauza asta, poeta crede că s-a născut „cu fața udă de lacrimi”. Și tot din cauza asta nu poate fi o scăpare nici retragerea într-o „hrubă de sticlă”. Unele dintre cele mai frumoase poeme din acest volum sunt despre frică. Spaimele sunt atât de puternice, încât în fața lor omul devine o păpușă de cârpă. Frica se insinuează pe neprins de veste, de unde nu te aștepți. La început, e doar ca o boare, până când se transformă într-un căpcăun: „și inhalam inhalam parfumul acela straniu care îmi amintea de nopțile când pe urmele mele pășea căpcăunul să nu/ mă înghită îi declamam lungi poeme cu rimă ordonate/ frumos în catrene”. Iată de ce și iubirea Margaretei Curtescu e altfel.

Școala din Bălți: Margareta Curtescu. In: *Timpul* [online]. 2015, 24 febr. Disponibil: <http://www.revistatimpul.ro/view-article/1850>. [Accesat 09.07. 2020].

Gheorghe GRIGURCU: O dispoziție între vis și apatie, lenevos sentimentală caracterizează îndeobște versurile Margaretei Curtescu. Uimirile sînt potolite, împinse spre un scepticism inofensiv, casnic: „de aici pînă la capătul foii e o criză de nervi e un mers de somnambul printre lucruri o privire înfipță în aerul mut scrutez distanța și-mi zic nu crede că toate se întîmplă așa pur

și simplu” (*remediu*). Lumea obiectuală, inanimată e însă discret dislocată de mișcarea vieții care uzurpă inclusiv textul, ironizându-l prin imbatabila-i prolificitate. Ființa se înscrie la rîndu-i pe această linie productivă, în măsură a-i schimba identitatea. Micile puseuri de energie vitală creează surprize aidoma metaforelor: „nu voi reuși vreodată să scriu cartea informă a ploii pe urmele ei merg trasă la față mimînd surîsul căci între lucruri și scrierea lor există un drum învăluit într-o ceață lăptoasă din care ies mereu alta” (*ploaie de weekend*). Margareta Curtescu e însă o poetă de interior. Grațios punctată, domesticitatea d-sale se copilărește uneori, umplîndu-se de jucării și de inocente iluzii: „și să se declanșeze spre dimineață așa ca din nimic un mecanism defect de păpușă *made in china* și în odaia ticsită cu animăluțe de pluș aerul să tresară prin somn” (*și*). Alteori însă virează spre momentele unui erotism aprig, de un cinism mărturisit: „dimineața picătura de cinism în ceaiul de plante mă revigorează îmi dezlănțuie cuvintele” (un fel de fiertură din renunțare și alte ingrediente). Firească varietate ori dezechilibru? Autoarea încearcă a-și pune ordine în dezordine pentru a o putea păstra pe cea din urmă: „din forfota matinală decupez tăceri văzul îmi lunecă pe diagonală” (*mic dejun melancolic*). În acest spațiu afectiv indecis, plasat între tranchilizantele ritualuri zilnice și revolte sporadice, livrescul constituie un punct de sprijin. Cu un rafinament calin, autoarea se apleacă pe cartea pe care depune o amprentă cum o urmă de ruj pe cămașa partenerului: „vine o zi cînd scot de pe raft o carte pe care n-am deschis-o de mult o carte lăsată în grabă de cineva la plecare cu un gest care spunea da era să uit am ceva special pentru tine” (*mic dejun melancolic*). Nu o dată eul poetic se certifică printr-un conglomerat senzorial. Margareta Curtescu adoră concretul, se dorlotează în contactele cu materia. O materie răspunzînd desigur la apelul cochet al eternului feminin. Cu aerul de-a sta în fața oglinzii pentru a-și potrivi ținuta, autoarea notifică: „să scriu mai bine despre tandra mea eșarfă maronie cu care mă-nfășor în zilele gri pe chiciură și vînt cînd lunec printre oameni repetînd je suis moi și viețile mi se refac din bucăți aidoma unor puzzle colorate” (*je suis moi*). Astfel ființa se risipește pliindu-se pe „nimicuri”, dar se remontează îndată grație frumuseții lor cromatice,

tactile, odorifice. Momentele critice se văd depășite de avalanșa podoabelor care apar de pretutindeni, ca și cum întreaga ambianță s-ar converti la cheia lor seducător stilistică: „și violetele din glastre irișii de pe goblen eșarfele de mătase naturală cravatele cu desen oriental cărțile de zodii ceștile de cafea elefanții ciopliți în piatră așezați în cerc (...) și bineînțeles toate bibelourile de porțelan mă privesc nedumerite dar eu scriu cel mai sincer poem” (*cel mai sincer poem*). Avem oare a face în felul acesta cu un mod al autenticității morale? Se pare că da. După cum unii poeți se retranșează în centrii emoționali ori conceptuali, Margareta Curtescu se regăsește în senzori. Cultura acestora, tincturată cu inepuizabilele virtualități ale femininului, devine a sa faculté maîtresse: „scriu acest poem și un inconfundabil miros de viață se ridică peste tot în noaptea când timpul își freamătă umbrele pe lângă noi măsluind întunericul” (ca o hrubă de sticlă poemul). Sau: „frica se strecura în odaie ca o aromă violetă de regina-noptii” (*inhalatii cu frică*). Sau: „aerul are trup răcoros să te lipești de el ca de un ultim amant” (*a treizecea zi la bolzano*) Meteorologia capătă o alură cosmetică: „și în dimineața aceasta pudrată cu așteptare lumina și-a deschis larg portalurile” (*poem*). Și o definiție intrinsecă: „fericirea e un pandantiv prins uneori dimineața pe lăntișorul de-argint ce-mi strînge gîtul și lasă pe el o dungă viorie” (*nu bate e încuiat*). Sentimentul de sine al ființei, despre care s-ar putea zice, reluînd vorbele autoarei, că „se alintă în ploaia de raze ca un prunc al pămîntului”, refuză figurile absenței, repliindu-se în mediul dominant al trăirilor (*poem*). Tentația străinătății se află la ea acasă. Într-un feeric panou japonez, poeta își propune: „răsuțește-ți corpul spre mine căci mîinile tale sînt o pereche de porumbei uguind pe un piersic în floare ochii tăi compilații după amurguri nipone” (*vacanță niponă*).

Pe scurt, poezia Margaretei Curtescu seamănă cu o vitrină încărcată cu produse de toaletă și cosmetice scumpe, aranjate de-o mînă visătoare.

O poetă de interior. In: *România literară*. 2015, nr. 4, pp. 17-18.

2014

Vitalie CIOBANU: „În 2003, Margareta Curtescu a publicat la Editura Cartier din Chișinău volumul *Simple bluesuri*, în care apare ca o poetă inconfundabilă, a cărei sensibilitate specific feminină este dublată de o rigoare a prozodiei ce mărturisește o „lecție a literaturii” bine însușită. Livrescul, multiplele referințe culturale, rafinamentul construcției, croiala de tip voit narativ a poemelor sale sunt caracteristici de bază, oferind apreciable satisfacții estetice unui degustător rutinat de poezie. Această carte a Margaretei Curtescu, important de remarcat, reclamă un interlocutor pe măsură, recte un cititor cultivat, pasionat în a surprinde reversul estetic și filozofic al „stampelor” puse în pagină – de regulă, fapte de viață sau descrieri ale „mișcărilor cotidiene” ale eu-lui liric – pe care le creionează autoarea.

Margareta Curtescu are o calitate rară printre poeții basarabeni: ea știe să creeze atmosferă poetică din cuvinte puține, dar minuțios „filtrate”, alese după capacitatea lor de a exprima cât mai fidel sentimente și stări interioare. Dacă am căuta un corespondent acestui tip de poezie în lumea picturii, am spune că Margareta Curtescu – melancolica interpetă de „bluesuri” literare – preferă sobrietatea sugestivă a pictorilor flamanzi luxurianței cromatice a renaștiștilor italieni. O poezie care îi pretinde consumatorului mai degrabă o lunecare în contemplație, o mobilizare a reflexivității, decât disponibilitatea ingurgitării unor imagini poetice abundente, supraîncărcate de tropi”.

Referințe critice. In: *În piața Dante*. București : Ed. Vinea, 2014, pp. 81-82. ISBN 978-793-698-408-2.

Ștefan HOSTIUC: „Prin prozo-poemele sale, Margareta Curtescu anunță (cu discreție și fără patimi polemice) o schimbare de direcție, poate chiar mai pronunțat formulată decât la alți congeneri basarabeni (unii mult mai vocali), a vectorilor discursului liric dinspre transcendent spre contingent. *Iubirea altfel* înseamnă, de fapt, poezia altfel, mai puțin „artistică”, mai direct legată de viață, de fenomenalitatea lumii și a lucrurilor pentru care scrisul e un prilej de reîntemeiere ontologică: „între lucruri și scrierea lor există

un drum învăluit de o ceață lăptoasă din care ies mereu alta”. E de reținut că scrierea se aplică nu cuvintelor ci lucrurilor, iar rezultatul acestei scrieri condiționată de trecerea prin inform, prin nebuloasa actului (re)creativ, este refacerea existențială nu facerea demiurgică, epifania palpabilă nu transcenderea evanescentă, repunerea în drepturile sale firești a alterității, nu clamarea autosuficienței identitare a eului narcisic ce a guvernat până nu demult poezia noastră”.

Referințe critice. In: *În piața Dante*. București : Ed. Vinea, 2014, p. 84. ISBN 978-793-698-408-2.

2013

Ana BANTOȘ: „Margareta Curtescu opune însușirea eului din viață însușirii vieții din cărți: „dobândeam atunci fără să știi o normă de conduită un dublu sentiment al limitei între aici și acolo”. În situația acesta, *scrierea intimității*, în pofida liniștii și calmului afișat, se derulează într-o atmosferă crispată (...). Proliferarea sinelui feminin, care poartă o povară prea mare, îi retușează gândul, subțiindu-l, „motiv de poem cerebral scris pe zarea vineție cu ochii mei neînduplecați”. Adeziunea la anumite modele, la zone intermediare între intenție și reflexe, digresiunile, expresia aforistică („fulgii s-au dus să ningă în altă parte altfel s-ar fi topit de atâtea intimități”), închide în sine un secret, o taină a feminității care, cu cât se dezvăluie, cu atât e mai ascunsă: „nu-ți voi spune vreodată cuvinte elegii ridate pe dinlăuntru. să ascultăm povestea. de-o mie și una de nopți o mie și unul de morți același vis deșiră”. Profilarea cuvintelor este întâmpinată cu o asceză asociată maternității, Margareta Curtescu supraveghindu-și cu austeritate sinele pe care îl convertește în scriitură”.

Libertatea între modernitate și antimodernitate. In: *Literatura basarabeană și modelele literare europene*. București : Ed. Muzeului Naț. al Lit. Române, 2013, pp. 235-236. ISBN 978-973-167-121-5.

Ghenadie NICU: Nu experiența (*trăirea*, cu termenul lui Eugen Simion) ne marchează, ci abia asumarea ei, alias *mărturisirea*. Aventura identității de aici începe. Cu ce preț însă, e cazul să întrebăm.

Vorbesc, joia trecută, la lansarea unei cărți. Vorbesc prost, cu bâlbe, cu idei constipate și defuncte, fără a spune, de fapt, mai nimic din ceea ce mi se revelase la lectură. Nu-mi explic prea bine ciudățenia asta. Ideile apar într-o primă versiune limpezi, elegante. E chiar versiunea care poate fi transcrisă, versiune așa-zicând definitivă. Dacă nu ai o tastatură la îndemână, expresiile la reluare nu mai sunt aceleași, vin cu o patină antipatică de, cum să zic?, travaliu, de efort, își pierd adică farmecul spontaneității. Și aproape că nu mai aderă la text: îi survolează într-un propriu eșafodaj aparențele, cel mai adesea într-un paralelism penibil. Chestiune de experiență, mă rog, dar și ținând (vai!, ce convins sunt de asta) de natura mai profundă a dicțiunii: relația dintre intenție și formula finală nu e niciodată idilică, „cuvântul ce exprimă adevărul” fiind mai mereu o mică-mare utopie.

Că veni vorba: e și una dintre constantele volumului care m-a făcut să trag atunci cu obrazul, *Iubirea altfel*, de Margareta Curtescu, apărut recent (sunt câteva zile, literalmente, la mijloc) la Editura Cartier din Chișinău. Cu diferența, totuși, că problema autoarei (pre numele său laic Maria Abramciuc, doctor conferențiar, șefa Catedrei de literatura română și universală la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți) nu e adecvarea (decât tangențial, între altele), ci *prefacerea*, ca să uzez de un cuvânt ușor liturgic, numai bun în cazul de față, fiindcă sugerează accepția înaltă, gravă, biblică și în sensul unui anume supliciu pe care îl comportă, asupra scrisului ca act. O idee pe care o deduc: nu experiența (*trăirea*, cu termenul lui Eugen Simion) ne marchează, ci abia asumarea ei, alias *mărturisirea*. Aventura identității de aici începe. Cu ce preț însă, e cazul să întrebăm. Cu unul capital, află-se, a scrie însemnând, structural, o serie de pași - fără de întoarcere! - către alteritate: „între lucruri și scrierea lor există un drum învăluit de o ceață lăptoasă din care ies mereu alta”. Astfel încât acest „*je suis moi* e tot ce pot scrie acum”, întrucâtva dezabuzat, trebuie citit în cheia unei

anume drame identitare. Scrisul își primejduiește sursa, s-ar zice, pe urmele unui concept de Gheorghe Crăciun, evident (*Trupul știe mai mult...*), foarte bine mulat, de altfel, pe sensibilitatea autoarei.

O problemă aici de coabitare și de regim totodată. Tonul cărții e uimitor de temperat, nu înregistrează în niciun caz denivelări, stridente, se aplică în mod egal descrierilor și reflexiei. „merg printre ochiuri de noroi și lestezi de gheață pe lângă / victoriabank și scuarul cu bustul lui taras grigorievici șev- / cenko printre târgoveții care-și desfac marfa direct pe tro- / tuar pe lângă afișe cu pavel stratan”, într-un loc, și „dimineața străpunge blocuri gri trezind locatarii care du / busna afară scuarul se umple de istorii istorii dar unchiul / freud moțâie pe o bancă”, în altul. Asta induce cumva bănuiala unei anume cenzuri, hai să spun exegetice, care se exercită în fundal. Spontaneitatea Margaretei Curtescu e veritabilă (știm că și asta se poate truca), dar incompletă: o seamă de puseuri nu trec prin ecluzele anumitor exigențe, morale sau strict teoretice, nu mai importă. *Iubirea altfel* nu e numai jurnalul de bord al aventurii dinspre *timpul trăirii* către momentul scrisului perceput ca metamorfoză (și deci alienare): poate funcționa și ca un dosar al gâlcevei spiritului cu umorile, al omului de lume cu avatarurile sale instinctuale. E semnată Curtescu, bineînțeles, dar e scrisă, știm bine, de mâna dedată cu interpretarea literaturii a Mariei Abramciuc.

Poeme ca jurnal și dosar. In: *Ziarul de Iași* [online]. 2013, 3 dec. Disponibil: <https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/poeme-ca-jurnal-si-dosar--32098.html>. [Accesat 09.07. 2020].

2012

Aliona GRATI: În cele două ipostaze de poet și cercetător, Margareta Curtescu (Maria Abramciuc, n. 22 septembrie 1960) se simte în elementul său. Nu pentru că în celelalte – de conferențiar universitar la catedra Literatură română și universală a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, de doctor în filologie cu o teză susținută la Iași sub coordonarea profesorului Dan Mănuță, de redactor asociat al revistei literare „Semn”, de membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova și din România, de autor a două volume de versuri, al unui eseu și al circa 50 de articole de critică literară,

eseuri, studii, poeme publicate în *Basarabia, Semn, Contrafort, Literatura și Arta, Familia, Dacia literară, Poezia, Convorbiri literare* – s-ar simți mai puțin confortabil. Diferența constă doar în faptul că primele două virtuți, având „confirmare pe hârtie”, pot fi urmărite și descoperite de toți cei care își propun aceasta. Plachetele de versuri *Prinsă între clamele speranței* și eseu critic *Eternul Orfeu* dezvăluie un model de îmbinare fericită, într-o singură persoană, a două caracteristici considerate, de regulă, ca producând polarizare: disponibilitatea de a da curs unei imaginații debordante și, în același timp, capacitatea de a surprinde în rigorile discursului științific docte reflecții metaliterare, sinteze ale multiplelor lecturi și cercetări în bibliotecă.

Placheta de versuri *Prinsă între clamele speranței*, cu care Margareta Curtescu își consemnează debutul literar, anunță un poet lucid, atent la cuvânt, la sunurile lui inedite. Formele golite de semnificații, „vocalele frivole” și retorica „împresionistă” îi provoacă „spaimă” și dorința de „tăcere”. Nostalgia după puritatea cuvântului creează atmosfera prielnică pentru călătorii în timp: „A fi înseamnă a-si aminti, susține criticul Adrian Dinu Rachieru în legătură cu acest aspect. Încât poeta își retrăiește viețile ascultând vaierul vocilor, urmărind șirul chipurilor uitate ori freamătul umbrelor, defoliind tăceri și descoperind, cu ajutorul vagabondului chiromant, «vise antologice»”. Integrarea în paradigma postmodernistă se produce discret. În acest itinerar poetic instrumentele intertextualității o secundează pentru a-și exprima trăirile proprii. Astfel că „La început de drum artistic, Margareta Curtescu prinde să-și creeze propria legendă” (Dan Mănuță). Ar fi prea facil dacă, analizând volumul de poeme *Simple bluesuri*, am aprecia doar capacitatea autoarei de a citi semnele timpului, în sensul asumării programatice, după modelul poezilor bucureșteni, a achizițiilor *Création au féminin*: *Espace roumain 393* estetice ale postmodernismului american. Pornind de la ideea că „orfismul este o constantă, mai mult sau mai puțin vizibilă, a poeziei dintotdeauna”, în eseu său *Eternul Orfeu*. Reflexe ale mitului orfic în poezia românească, Margareta Curtescu adoptă o perspectivă a omului de știință aflat la „sfârșitul istoriei”, a exegetului care cumulează diversitatea informațională. Stăpână

pe schimbările de viziune asupra poeziei și a procesului de creație în câmpul istoricoliterar, cu un arsenal livresc apreciabil, autoarea surprinde multiplele manifestări ale arhetipului orfic în scriitura unor poeți de diferită paradigmă. Cu fiecare parte, cercetătoarea reia și trece printr-o nouă grilă (ontologică, culturală, scripturală), repercusiunile mitului orfic asupra creației românilor. De la preromantici la postmoderni, de la poeții Văcărești, Gh. Asachi, și M. Eminescu la M. Cărtărescu, N. Țone ș.a., mitul antic grefat pe spiritualitatea română irizează valențe spectaculoase. Dialogul continuu al poezilor cu mitul elen a generat într-adevăr multe disocieri exegetice în plan universal și național. Meritul acestui eseu este că prezintă modelul în mișcare, în metamorfoză, în virtutea libertății de deplasare în spațiul multimedia al interpretării. Orfeu – la început „poet și cithared, înzestrat cu har ordonator, îmblânzitor de fiare sălbatice și domolitor de stihii”, ratând în ultimul moment, șansa de reîntoarcere a iubitei sale din Hades, învinuit de indiferență și ucis de bacante – a cunoscut adaptări și completări originale, până a acces la a fi un cod al subconștientului ce potențează condiția dublă a creatorului, pe de o parte, ca ființă superioară, înzestrată cu virtuți ordonatoare, iar, pe de altă parte, ca om dispus eșecului. Aventura orficului, de transcendere a timpului și a spațiului este prezentată contrapunctiv, fără însă să plictisească. Lectura glisează lejer pe fețele și reversele infinite ale fenomenului – homo aestheticus, inițiat în muzica sferelor, vizionar, metafizic, șaman, dar și homo amans, om bântuit de pasiuni, subordonat destinului, îndrăgostit damnat, predispus sacrificiului, deconcertat (orfeu „întrerupt”) etc. Orfismul este la romantici o „suprastructură lirică, ce impune ideea de ordonare a haosului prin verbalizare, magie și sacralitate”, la parnasieni, simboțiști, expresioniști sau moderniști – „manifestare particulară a limbajului ca o condiție specială a verbului artistic, obținută printr-o dificilă operație înnobilitoare”. Orficii reordonează lumea reală sau cea a cuvântului într-un univers virtual armonios. Mitul își confirmă viabilitatea, după Margareta Curtescu, și în postmodernism. În creația unor poeți „elementul mitic nu mai apare sub formă de postulat poetic sau de speculație lingvistică, vibrațiile orfice – câte

sunt – se atestă la nivelul de profunzime, psihanalitic, am putea spune, al poeziei și al atitudinii creatoare, față de limbaj și față de însăși condiția poeziei, concepută – fie și ludic – drept o experiență de la «sfârșitul istoriei», dacă nu și a epuizării resurselor expresive ale retoricii». Recuperarea ironică este noutatea de receptare a mitului de către poetul postmodernist, căci el „nu mai are rolul unui mânuitor al realului, ci, mai curând, este un emancipat, care inventează formele nude ale acestui real, spunându-le pe nume”. În susținerea acestei afirmații, autoarea invocă studiul lui Ihab Hassan, Sfârșirea lui Orfeu. Spre un concept de post-modernism, despre deconstructivismul în artă. Dar tocmai cu acest concept polemizează (fapt prezentat în carte) „ultimul orfic” modern Cezar Baltag. Tranziția de la perspectiva modernă față de mitul orfic la cea postmodernistă se produce în literatura română în anii '70. Horia Zilieru propune o lectură inedită a mitului Orfeu îndrăgostit. Poetul nu constituie lumea, ci, la modul neașteptat, se instituie pe sine „într-un nucleu al universului cantabil, prin care se deplasează cu o deplin asumată luciditate. Pe măsură ce ne deplasăm spre sfârșitul eseului și, respectiv, spre elucidarea itinerarului postmodernist al motivului, curiozitatea crește. Se știe că poezii ultimelor decenii nu se vor vizionari, deci nici orfici. Autoarea este de părere că postmoderniștii asimilează componenta finală a mitului lui Orfeu: conștientizarea faptului imposibil de a recupera femininul și surparea cântecului ordonator. Postmoderniștii ordonează criteriul euforic al limbajului poetic și doar în unele cazuri îl revitalizează ludic și ironic. Sunt remarcăți, în acest sens, M. Cărtărescu și Em. Galaicu-Păun. Mai mult, dorul de femeia mitică, omniprezent la orfici și echivalat în poezia acestora cu mișcarea spiritului absolut și de depășire a contingentului, nu-i mai apasă. Euridice („expresia poeziei pure care urmează să fie extrasă din haosul verbal”) este la M. Cărtărescu, N. Leahu, N. Țone, Em. Galaicu-Păun doar o „imagine retorică, o himeră a discursului”, un mit. Dar „poetul postmodernist știe că miturile sunt doar niște ficțiuni și că cea ce-i rămâne artistului postmodern este să examineze – ludic – calitatea lor de constructe literare”.

Fără a privilegia o perspectivă sau alta, descentrând și

relativizând mesajul, cartea se arată extrem de interesantă. Reflec-tându-se reciproc, volumele de poezie, pe de o parte, și eseu pe de altă parte, denotă cu prisosință că avem în peisajul liricii bas-sarabene atât o voce remarcabilă și un model de cercetător avizat în problematici subtile de știință literară.

Un model de poet și cercetător – Margareta Curtescu.

In: *La liberté de la création au féminin. In honorem Ana Guțu = Libertatea creației la feminin. In honorem Ana Guțu.* Coord. șt.: Elena PRUS. Red. resp. Ludmila HOMETKOVSKI. Chișinău: ULIM, 2012, pp. 414-417. ISBN 978-9975-101-72-1 ; <https://anagutu.net/files/2012/03/Liberte-FINAL.pdf>

2011

Aliona GRATI: Ar fi prea ușor dacă, analizând volumul de poeme Simple bluesuri (Cartier, 2003), semnat de Margareta Curtescu, am aprecia doar capacitatea autoarei de a citi semnele timpului, în sensul asumării programatice, după modelul poetilor bucureșteni, a achizițiilor estetice ale postmodernismului american. E adevărat, prin anii '50 cântarea însuflețită a negrilor în ritmuri de jazz și blues a căzut bine pe dorința poetilor newyorkezi (Beat Generation) de a descoperi zone mai puțin cunoscute ale limbajului poetic, iar, peste aproape două decenii, tehnicile lor au servit drept model pentru optzeciștii români. Faptul că Margareta nu a experimentat doar retorica beatnicilor, dar a fost cucerită de fondul uman, de starea emoțională și tempourile specifice ale ceea ce s-a numit negro spirituals e cert chiar dacă te limitezi numai la lectura poemelor ei având pe fundal o interpretare, să zicem, a vocalistului Dinah Washington (youtube este generos în acest sens).

Simplitatea anunțată sugerează, de fapt, numărul restrâns al acordurilor fundamentale care susțin edificiul acestui volum – tristețile feminine și transpunerea lor în cuvintele poemului („jocuri tactile”). Atât tematic, cât și prosodic-muzical, lucrarea se desfașoară pe baza câtorva teme în aparență de extracție livrescă, dar care, după relecturi, descoperă „reguli personale” ale reflecției și trăirii intense, expuse în cadențe obsedante de blues. O temă nostalgică, dirijată de ritmul amintirilor, a doua - sacadată, alternând

împliniri și neîmpliniri feminine, dar care va fi îmbogățită cu sonuri melancolice, confesiuni voalate, mesaje senzuale doar pentru cel care are urechi să audă. A treia temă este maternitatea înregistrată într-un „jurnal” cu specificarea întregii genealogii pe linie maternă („autoportret cu mama”; „irine zenobii mării amintiri dintr-un alt mileniu”), acompaniată cu apogiaturi de iubire nemărginită, pâna la desființare de sine, față de copil. Urmează firesc o a patra temă, interpretată piano, a singurătății și nimicniciei omului în univers (aici contribuie metafora lui Pascal din textul-incipit: „omul nu e decât o trestie, cea mai slabă trestie din natură”), contrapunctată de recunoașterea privilegiului aceluiași om de a fi „o trestie cugetătoare”, care își cunoaște starea de nenorocire. Printre aceștia, poetul are avantajul de a-și „replia tristețile” în poem. Dar și în terenul poeziei nu e simplu, căci „nou nu e nimic totul s-a spus demult”, crizele de creație sunt inevitabile, generand „deficit de conotații”. „Numararea viselor” este preferata mărgăritarelor artiste („florilor de vâsc”), tulburatoarea și haotica „ispitire a originilor” în călătorii spirituale cu itinerare concentrice triumfă asupra armoniei versurilor asemănătoare „fibrelor de bumbac apretat”.

Dar să lăsăm poemul Mariei/„marinei” să vorbească: „când te întorci unde credeai că nu vei reveni vreodată ce lacoma ți-e inima și ochii ce adânci încât brădetul e prins în vârtejul nesățios al retinei lunca florile iarba se scurg și ele în grottele inimii și nu-ți mai rămâne vreo celulă nelocuită de bucuria verzuie de aburul ieșind calm din sired de aerul fraged al verii. (...) aici e cuibul timpului și al gândurilor eterate aici parfumul de molid îți umple memoria și te revezi batând la poarta palatului în noaptea cu ploaie. amintirile despre tine te refac. nu-ți mai urăști ca ieri bunăoara tăcerea spiralată nici liniștea flegmei. ești apa nerăbdătoare din preajma vrejului de iederă înlănțuind copacul”.

Margareta Curtescu cu ale ei bluesuri complexe. In: *Timpul*. 2011, 1 iul., p. 31.

2010

Adrian Dinu RACHIERU: „Convertind livrescul în trăire proprie, poeta își mărturisește, de fapt, neputința de a trăi plener,

bucurându-se însă de scris ca mod de existență, ca „refacere”. Cum „totul se știe de la bacovia/ încoace”, filtrul livresc surdineză freamătul viului: „ ticăiește în mine un ceasornic defect și zgomotul lui îmi/ asurzește inima”. Locuind în Bibliopolis, „îmbibată cu poemele altora”, poeta alintă „pruncul pe nume li-te-ra-tu-ră” (v. *Poem olfactiv*, 1). Iar creierul „vomită literatură”. Viața și moartea („obosite”, deopotrivă) par a contempla, înstrăinate, de la distanță, cu glacialitate, acest știut film existențial: „norii urcă spre cer ca niște regrete”. Îndemnul, adresat unei *mimi*, sună ca o poruncă imposibil de îndeplinit, cerând ascuțirea văzului: „privește afară”, „nu pierde timpul”, „esti tot ce vezi” (...).

Totuși, Margareta Curtescu, o voce remarcabilă a poeziei basarabene, neprețuită îndeajuns, deși „rămâne în paradigma postmodernistă” (cum ne asigură Maria Șleahitichi) nu agreează de-liricizarea cu program. Și, salvând fiorul liric într-o vreme a prozaizării (detracând mundanul, „viața imediată”), filtrându-și obsesiile fără a face din purgatoriul existențial o dezamăgire cosmică, cu uriașe lamentări ori revărsând debordânt valuri de cerneală fericită, re-trăiește poetic, cu patos discret, cu edulcorări nostalgice, în texte impregnate de tristețe și singurătate, departe – așadar – de clocotul vieții, repudiind deseori ticurile optzeciste, tocmai efortul de reabilitare a lirismului în textul-lume. Important e că irizațiile livrești, mimând dezinvoltura colocvialului, nu conduc la castrare afectivă, dimpotrivă. La Margareta Curtescu nu *rescrierea* (recomandată și exploatată ca tehnică productivă de falanga optzecistă) funcționează, ci *retrăirea*, desfășurând o pudic-silențioasă anamneză erotică, conducând la o „uitare apretată”

Margareta Curtescu și re-trăirea „vieților”. In: *Poeți din Basarabia. Un veac de poezie românească*. București : Ed Academiei Române ; Chișinău : Știința, 2010, p. 619.

2006

Nicolae LEAHU: Debutînd în revista *Nistru* (1982), cu versuri de o candoare expresivă potrivnică lecțiilor pe care le luase în studenție, Margareta Curtescu s-a retras apoi, cu retractilitatea – paradoxală! – a unui melc ce adoră zgomotoasa cochilie a școlii,

pentru a reveni în viața literară abia odată cu titularizarea în Catedra *Limba și Literatura Română* a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (1993), dar mai cu seamă în mediul junimist (deloc anacronic, în contextul oblomovismului cultural basarabean) al *Cenaclului de Joi 1* și al revistei *Semn*.

Redactînd o notă la ciclul *Curiozități pentru mass media* (*Semn*, nr. 2/1995), decelam în poemele Margaretei Curtescu o tonalitate camerală, marcată de o abil insinuată metafizică a timpului. *Un bloc de marmură transparentă* – încheiam, – *gîndindu-și structurile și virtualele-i forme interioare*. Trecutul s-a depus și mai gros, de atunci, deasupra lui însuși, Margareta Curtescu publicînd, între timp, două cărți de poeme, care, deși n-au rămas neobservate, nu i-au adus recunoașterea pe care o merită ca una dintre poetele (două-trei) de seamă ale Basarabiei.

Glosînd în marginea volumului *Prinsă între clamele speranței* (1997), Dan Mănucă (în prefață) și Em. Galaicu-Păun semnalau ubicuitatea cuvîntului „cuvînt” (autorul volumului *Poezia de după poezie* atestîndu-l de 14 ori), ambii au eludat însă locul și semnificația *tăcerii* inclusiv cele ale liniștii și ale derivatelor ei), un termen nu mai puțin însemnat în ecuația discursului și, mai ales, în ceea ce privește configurarea statutului *rostirii* poetice.

Între *a rosti* cuvîntul și *a-l tăcea* există un deșert pe care lirica (post-)modernă s-a obișnuit să-l irige cu sevele reflecției. Dar *a spune* sau *a nu spune* nu este totuși dilema Margaretei Curtescu, poeta revendicîndu-și, funciarmente, *o rostire* sonorizînd surdine (bunăoară, într-un poem, „cei fără glas cîntă/mai dulce decît sirenele”). Deși nu e singular (apropto, deloc înrudit cu ludicopateticile *cuvinte și tăceri* sau, mai nou, cu sentențios-scepticele *cuvinte dintre tăceri* ale lui Vsevolod Ciornei), acest tip de emisie nu este la îndemîna orișicui. Dovada e că cei mai mulți „artiști ai slovei” se bălăcesc în *vorbe*, într-un heleșteu de zgomote, mai exact. Prin urmare, în modernitatea noastră postmodernă nu comunicarea în sine s-a blocat, ci mimarea acesteia secătuiește/pervertește rostirea. Ori de cîte ori ar fi folosite ca material semincer, cuvintele nu se golesc pe dinăuntru dacă între *a spune* și *a auzi* există o relație genetică.

Pentru că nu creditează auzul *celuilalt*, suspectându-l că ar fi imperfect, Margareta Curtescu a ales ipostaza – retorică! – de a se comunica sieși. „Aduni larma din liniști”, i se adresează *vocea* poetică unui *tu* pe care îl încorporează de fapt. Este însemnul monologului și al introvertirii. De aici la poezia exploratoare a efectelor lui „cunoaște-te pe tine însuți” e doar un pas. Iată de ce *jurnalul*, în a cărui cheie sînt scrise textele Margaretei Curtescu, dezvoltă cristalele aceluia tensionat monolog care este însăși viața. Poeta se dispensează de social fără a-și teatraliza gestul, închizîndu-se în „coconul de azur” al unui bovarism demistificat neconținut. Iluzia și luciditatea sînt valențele unui oximoron revelînd starea de masacru a sfișierilor interioare. „Lumea ca teatru sînt eu!”, ar putea exclama, aglutinînd două expresii celebre, eroina acestor *autoscopii* fulgerate de obsesia *autodenunțării* („control al scrisului” o numește Marin Mincu). Nu întîmplător, gîndul că „mă denunț...” avertizează adeseori conștiința emitentă, temperînd elanul confesiunii. Fișe de temperatură ale unei sensibilități *reglate* la măsura de curaj – atent supravegheată, să nu uităm – a unui eu care face din spovedanie un mod de a se împăca cu sine însuși (și cu lumea!, atît cît aceasta îi dinamizează trăirea), poemele Margaretei Curtescu ar putea fi considerate, cu o formulă camilpetresciană, *dosare de existență*. E adevărat, biograficul frust este reconstituibil în mic, îl substituie însă magistral suprastructura unei biografii a crizelor sensibilității feminine, de la travaliul nașterii și orele de menaj la resuscitarea umbrelor memoriei și radiografierea instantanee a condiției afective a eului, filonul din care se secretă fierea (o tragică miere, în esență) a discursului.

Integrat ansamblului structurilor imaginarului poetei, volumul *Prinsă între clamelesperanței* (o antropologie a tristeții și însingurării, evocînd o ființă *prinsă* în temnița corporalității) pare să prefățeze textele reunite sub titlul *Simple bluesuri* (2003), acesta deja un „jurnal matern” (în intenție) reverberînd agonicele ecurile trecerii și bulversările destinului. Conștiința captivității existențiale și tristețea bluesului fuzionează organic, în cea de-a doua carte dramatismul experiențelor doar accentuîndu-se. Așa se face că *jurnalul de azi* continuă *jurnalul de ieri*, cu atît mai mult

cu cît regimul notației își asumă, nediferențind decît predicativ, amintirea, sugestiile onirice și *trăirea în act*.

Oricît de bine intenționat, actul critic alunecă adeseori în „subiectivism”³ de tot felul, violentînd nu o singură dată chiar *metoda* pe care o îmbrățișează. Ca să înfrînez improvizația și să-mi stăpînesc cît mai eficient *domeniul 4*, inventariez obsesiile majore, desprind pasajele realizate sau slabe, ridicole, după caz, pînă „calculatorul personal» adecvează lectura la obiectul cercetării. În poezia Margaretei Curtescu fascinează mai ales *aventurile eului*, acea figură de o geometrie ameteitoare, pe care o descrie spiritul în căutarea propriei identități și a identității poetului. Or, ce este poezia dacă nu un răspuns imposibil la întrebările Sfinxului care este ființa însăși în fața marilor dileme identitare?!

Sigur că, pornind de la un model analitic prestabilit, se poate susține că poeziei Margaretei Curtescu i-ar lipsi cutare sau cutare dimensiune. Fișele mele, de exemplu, arată un deficit de ironie, jocuri intertextuale, descripție, minimă este și antrenarea resurselor fanteziei etc. Cu numai *goluri* de acest fel am umple mai multe pagini. Unii critici chiar excelează în acest sens, forțînd metamorfoza particularului sau accidentalului în general. Iată de ce, un lucru cam uitat de la o vreme, este esențial să interpretăm *constantele, obsesiile*, ca și acele mutații lexicale, motivice sau de viziune pe care le înregistrează discursul de la un poem la altul (cînd avem datele problemei pe față), de la o carte la alta, întru împlinirea idealului de *personaj* ca figură fundamentală a textului. În *universul eului*, aici se dă (sau trebuie să se dea) bătălia pentru profilarea naturii inconfundabile a poetului. La limită, cum afirma Albert Thibaudet în *Reflecții asupra romanului*, scriitorul „își creează personajul pe direcțiile infinite ale vieții sale posibile”. Dacă lucrurile stau anume așa, cum este atunci eroina care se înalță, evanescent, din poemele Margaretei Curtescu?

Ascultîndu-i pașii însingurați și glasul, și inima, poeta își sculptează *eroina* („mitul” personal”, cum ar spune Charles Mauron, întemeietorul psihocriticii) după chipul și asemănarea sa, dar nu fără o reținere în a divulga amănunte care să o defavorizeze în ochii vulgului. Rezultatul e că textele se scriu ca și cum autoarea

i-ar inculca cititorului un fel de neutralitate a rostirii. Cel mai ades însă, substanța profundă și dramatică a discursului se revoltă spontan, contrazicând flagrant strategia secretomană a instanței auctoriale, prin pielița subțire a enunțurilor erupînd respirația caldă a adevărului vieții: „Melancolia sapă în trupul cuvintelor /cavoul de unde te vei/ contempla”. Dar cruzimea perspectivei autenticiste nu se instalează niciodată deplin. Învinge vaietul, de un patetism domolit, afin cu *tăcerea*: „Ziua [conotant al transparențelor – n.n., N.L.] se ghemuiește/ într-un ungher impropriu și tace”, altundeva „tăceri mîloase își tot adînceau albiile”. Simțirea vie își croiește pîrtia printre vocabule, căutînd să se aciuzeze în miezul tăcerii, unde și gestează, finalmente, „inocența cuvintelor”, absoluta lor stare de grație dinainte de a fi „comunicat” cu realul. Filozofia eroinei e aceasta: „caută-ți un loc *printre* cuvinte și taci”, pentru că cuvintele te trădează, *te denunță*, malformînd esența demnă, echilibrată, egală sieși a eului.

Cauza criptică a acestei labilități discursive nu e de natură metafizică, e – și aici vag! – sentimentală: „să-l iubească altă femeie/ iar tu să-ți redactezi/ oftatul/ lîngă statuia lui de aer”. Sau: „seducătorul își uită ochii/ pe văzul tău învins (...)/ apoi tu îți lași gîndul/ pe ridurile lui alintate/ de palmele altei femei...». O gelozie latentă regizează de departe „oftatul”, regretele, spaima, timiditatea, „tremurul umed al buzelor”, sugerînd o idee despre sensibilitatea claustrată bovaric în „coconul de azur”. Oricum, strategia camuflării relictelor sentimentale triumfă: „legenda ta n-o va cunoaște/ nimeni/ chiar dacă mîna ce scrie divulgă mișcarea fluidă/ a unor semne cuminți/ și naive”.

Fără a-și modifica trăsăturile definitorii, în *Simple bluesuri* portretul eroinei lirice cîștigă o complexitate superioară, pe alocuri fizionomia morală nuanțîndu-se arcimboldește: „îmi îndrept umerii [anunță cu franchețe eroina în chiar versul inaugural al cărții – n.n., N.L.] pășesc pe sub platani. el mă iubește...” Imprevizibilul intervine abrupt, e vorba de... fiul ei: „are doi ani și nouă luni...” O clipă, prelungită, de seninătate și împăcare, dar pacea sufletului și deplina împlinire feminină întîrzie. Mai mult: „liniștea dă peste margini”; „valuri de liniște” îi trec „peste mîini”, agitînd „tăcerea

spiralată”, preschimbînd utopia împăcării cu sine într-un calvar al autodistrugerii. Atmosfera sumbră devine plumburie (bacoviană!, și autoarea dă seama de acest lucru: „totul se știe de la Bacovia”), amenințătoare. Ceva ocult sapă, în continuare, galerii terifice în magma tăcerii. Ambiguitatea plutește dens în văzduh: „scriu să mă refac”, „domolesc larma din cuvinte”... Dar și: „doamne să ajung și la echinoxul de toamnă”, „sînt un mormînt în care susură neputința”. Cutremure mistice zguduie neîncetat plăcile tectonice ale confesiunii. Totul se amalgamează: o criză a vîrstei, una a scrisului, alta a maternității neînțelese în litera instinctelor ei protectoare; și iarăși: o criză sentimentală, teroarea memoriei ancorate în timpul celor dispăruți, o angoasă acaparatoare, dar indefinibilă. Presiunea e năucitoare, doborînd cortinele nopții, încercuind, strivind: „străină mie însămi, își spune eroina, stăteam în mijlocul unui spațiu concentric iar el se comprima se comprima”. Cînd tensiunea scade, crizele se rezolvă eliptic („atunci am trăit o mică moarte”), nu și definitiv, pentru că „totul e reversibil”, iar acompaniamentul de *blues* al existenței se propagă activ, dureros, „în țesuturi”.

Pășind zigzagat, cu „trup de flamă” și „ochi vlăguți”, străbătînd o noapte „cu brațe de volbură”, *eroina* își toarnă sensibilitatea în fraze laconice (revin la „scriu ca să mă refac”): „trebuia să mă nasc doar pentru tine”. E cel mai tragic *cîntec de leagăn* din cîte cunosc. De o extraordinară energie a așteptării e și această expresie erotico-thanatică: „nu mă mai vindec de ceea ce/ nu mi se întîmplă”.

În *dulcele stil* romantic, mîntuirea vine din trecut („cu hălci de amintiri voi plăti cîinii [actualității!, n.n., N.L.] să nu-mi sfirtece glezna”; „amintirile despre tine mă refac”, „trecutul se revarsă năvalnic”; „cum să te uit dacă te refaci mereu din cioburi și obosită viața mea se trage spre tine”) și, doar arareori, surîde din viitor („poate ne vom iubi cîndva sub coaja cuvintelor”). Atunci cînd pogoară, fulgurant, bucuria prezentului e a scrisului, a poemului („refac poemul întineresc”), dar și a răzbunărilor lucidității („în realitate iubirea e o acadea ronțăită în grabă”).

Cu toată fibra agonică a confesiunii, un cromatism *urzit* cu migală luminează sau umbrește delicat bolțile interiorității: „cerul/ e o paletă cu roșumovalbalbăstriu”, „în ziua marelui denunț voi reveni

de pe o pajiște maronie cu brațele pline de lalele sălbatice”, „zvîcnet blond”, „zarea vineție”, „bucuria verzuie”, „timpul fulgurilor oliv”, „zîmbet mov”, sigur că și „cocon de azur” etc. În cea de-a doua carte atestăm și o remarcabilă propensiune a discursului spre vegetal, încarnări plăpînde sau viguroase de plante și arbori năpădind de pretutindeni landşaftul poemelor: „arbori blînzi (...) ca într-un film de kieslowski”, „prin hruba umbroasă de frasinii arini ulmi corni păducei stejari rătăceam”, „peste urmele noastre au crescut levănțică și iarbă grasă”, „revino cu toporașii pitiți în sihla ghimpoasă/ cu toate florile de mușețel presurate pe vale”, „cuvintele tale (...) aveau tremur de anemone” etc. Deasupra tuturor acestor simboluri ale luxurianței vegetale se clatină, emblematic, expusă tuturor vînturilor, *floarea de vîsc*, metaforă a singurătății și austerității roditoare: „floare de vîsc liniștea mea din sîngele tău crește”.

Omniprezent, Timpul (cuvîntul și sugestia privilegiate ale *Simple-lor bluesuri*) bandajează dramele și rănile eroinei cu „unduire de smirnă” sau cu „revelația perpetuă” a apusului. Cavernos, „defect”, „lipicios”, „de tranziție”, timpul imprimă meditației poetice consistența aspră și răvășitoare a trecerii („nervos timpul mă ronțăie”, notează eroina), dar și sublimul său *dar* al duratei, singurul care încarcă de sens („bluesuri scobesc în cerul dimineții faguri pentru tristețea mea”) setea senzorială a viețuirii, mirarea și extazul de a fi.

O *eroină* memorabilă, amintind de marile eroine literare, fără ostentație însă, fără ifosele erudiției, cu numai simțirea. Și cu talent!

Valori ale literaturii basarabene. Bluesul speranței. In: *Familia* [online]. 2006, Anul XLII, nr. 5 (486), pp. 66-69. Disponibil: <http://www.revistafamilia.shopia.ro/arhiva/2006/5/valori4.htm>. [Accesat 12.07. 2020].

2003

Grigore CHIPERI: Margareta Curtescu, autoare de la Bălți, face parte dintre acele câteva nume care demonopolizează viața culturală din tînărul stat prutonistean. Pe de altă parte, grație Fundației Soros, peisajul literar de la noi nu a rămas dominat doar de autorii – mulți îndoielnici ca valoare – care dispun de mijloace sau

de sponsori gata să le finanțeze opurile. Cea de a doua plachetă de versuri a Margaretei Curtescu, *Simple bluesuri*, ca și prima, de altfel, „a fost declarată învingătoare de un juriu în cadrul Concursului de editare a 3, cele mai bune, manuscrise de beletristică” – citim pe prima pagină a cărții.

Volumul este compus din trei cicluri și un poem inaugural-introductiv, *trestia lui Pascal*, care nu trebuie interpretat neapărat ca manifest al autoarei (astfel de concepte sunt departe de maniera ei de a aborda poezia) sau ca leitmotiv al volumului, ci, mai degrabă, o mostră stilistică, pe scurt, semnătura autorului. În acest text, ca și în cele ce vor urma, descoperim un ritm încetinit, numeroase tablouri din trecutul biografic propriu, prezentate ca într-un caleidoscop rotit cu încetinitorul, în definitiv memoria ce nu are unde se grăbi.

Tot aici întâlnim prima referință culturală (Gib Mihăescu). Probabil că intertextualitatea a fost cea care a îndemnat-o pe Maria Șleahțișchi, într-o scurtă adnotare de pe coperta a patra a volumului în cauză, să califice scriitura colegei sale drept una postmodernă.

Volumul conține câteva motive-cheie, dar de care nu se abuzează. Unul ar fi cel al mamei, redat într-un context mai amplu: relația dintre fiică și mamă cu accentul pe mamă, relația dintre fiică și mamă cu accentul pe fiică, mama ca simbol, ca *matrix*. Mama, și în general părinții, au rol decisiv în viața copilului până când acesta crește. În perioada de tinerețe, când și părinții mai sunt tineri, aceștia ca și cum dispar din vizorul copiilor. Apoi vine o vârstă – la care a ajuns și Margareta Curtescu - când imaginea mamei sau a tatălui revine în atenție, capătă aureolă. Nu este o relație inconștientă, carnală, ca în copilărie, ci una ideală, conștientizată ca entropică, tocmai de aceea tragică. Margareta Curtescu este obsedată poetic de acest tip de raport, care înseamnă pentru ea, în primul rând, o răsturnare de perspectivă, o schimbare de locuri: „scriu să mă refac am vârsta mamei de pe când o vedeam tot mai tristă” (*trestia lui Pascal*).

Scrisoarea din poemul din care am citat mai sus nu este una adresată de fiică mamei, ci invers. Scrisoarea devine un mesaj tulburător din cauza datelor preliminare furnizate de autoare (vârsta protagonistelor) și din cauza cuvintelor „moarte” și „neputință”, ambele

din aceeași arie semantică, prezente în text. De aceea scrisoarea trebuie interpretată ca un drum schițat de mama pentru fiică-sa.

Un poem este chiar intitulat *autoportret cu mama*. Găsim aici întreaga panoplie stilistică: discursivitatea și nota sugestivă de final: „de obicei seara în zilele de sărbătoare veneam pe deal cu/ mama să admirăm apusul. înainte ca cerul de rubin să coboare/ după dealul bivolarilor îl înghițeau lacom ochii mei de copil./ nu era un spectacol al sfârșitului ci o revelație perpetuă. (...) dobândeam atunci fără să știu o normă de conduită un dublu/ sentiment al limitei între aici și acolo”.

Relația de familie este completată și la celălalt capăt: „el mă iubește. el are 2 ani și 9 luni. el fiul meu. aseară vorbeam despre mine când/ euteiubesc-ul său m-a adunat într-o clipă” (*trestia lui Pascal*).

Jurnalul matern nu înregistrează idei, maxime, ci doar niște senzații, sugestii, aluzii, vorbe spuse pe jumătate. Scriitura devine criptică, ermetică.

Atunci când autoarea se dedică altor teme, altor spații de explorat, adoptă același ton apolinic, matern, echilibrat. Lirismul molcom înclină aproape inevitabil spre peisaj și descriere. Pan-teismul ocupă un loc important în carte. Cadrul natural devine și o parte intrinsecă a memoriei. Contemplarea în voie, glisarea îndelungată pe suprafața obiectelor îți aduc în prim-plan, aproape involuntar, flora locurilor natale sau a celor dragi inimii. Dar peisajul nu constituie niciodată un scop în sine. Natura luxuriantă din poemul *drumul* trebuie văzută în contextul de ansamblu. Există în poem un drum material și literal ce răzbătea printre „frasini arini ulmi corni păducei stejari” și care „sfârșea în unda de răcoare”, dar există și un drum simbolic, inițiativ: „fetele cu care făceam schimb de scrisori aveau scris pieziș/elegant. în plicuri găseam șervețele parfumate vederi poze cu / marina voica dan spătaru margareta pâslaru. toate erau averea/ noastră. / bucuria ieșea de pretutindeni să ne împrejmuiască”. După legile artei, acesta era de fapt adevăratul drum, drumul ascuns (interzis) și care apare în palimpsest. Aceași schemă este urmată și în alte poezii. Cadrul vegetal este atât de abundent în *marina*, încât imnul dedicat, cât se pare, poetei Marina

Țvetaeva răzbește cu greu prin „aerul fraged al verii”, „vrejul de iederă înlănțuind copacul” și „maldăre de iarbă proaspăt cosită”.

Spusa aburită devine și ea un procedeu preferat. Margareta Curtescu are o adevărată fobie de repererele concrete, care apar, cel mult, în titluri. Dacă poemul de la pagina 20 nu s-ar fi numit *11 septembrie 2002*, nu ne-am fi dat seama de conotația în care e împrejmuț personajul, nu există nici o aluzie, nici măcar simbolul Gemenilor, care ne-ar fi oferit o pistă.

Realul este, pentru poeta bălțeană, o materie primă, dar pe care nu o mai recunoaștem în obiectele (poetice) create. Tehnica este denunțată în mai multe texte. Iată o mostră în care avem o mărturie: „alegeam cuvintele ca pe niște haine lejere obsesie mai/veche a mea cele mulate pe corp mi-au displăcut dintotdeauna./ în ele mă simțeam penibil de parcă m-aș fi expus unei mulțimi” (*știam*).

Având o structură apolinică, meditativă, poeta alunecă uneori spre cerebralism. Este un pericol care o paște din umbră. Expresia cerebrală – uneori fragmentată, alteori fluidă – își face apariția mai ales în ciclul doi, jocuri tactile, în ciuda titlului anticerebral.

Un poem programatic pentru creația Margaretei Curtescu din acest volum este poemul *să mă evoc în timp ce tropii se surpă*. După cum rezultă din titlu, poeta este adepta mărturisirii într-o formă cât mai lipsită de tropi, simții ca niște zorzoane aproape superflue: „să-ți vorbesc/despre mine să mă evoc în timp ce tropii se surpă și roiesc în/jurul meu cuvinte simple cuvinte e tot ce-mi doresc”. E confesiunea unui autor, pentru care nu forma meșteșugită contează, ci evocarea firească, sugestia, cea care convertește mărturisirea în poezie.

Doi poeți. Peisaj, candoare, poezie . In: *Contrafort* [online]. 2003, anul X, nr. 10-11 (108-109), p. 5. Disponibil: <http://www.contrafort.md/old/2003/108-109/609.html>. [Accesat 12.07. 2020].

2003

Maria SLEAHTIȚCHI: „Cu certitudine, volumul de debut nu anunța o începătoare, ci un destin produs deja. Cu cea de-a doua carte, *Simple bluesuri* (Ed. Cartier, 2003), poeta face dovada unei

evoluții evidente în vederea formulei poetice, a formelor textelor și uneltelor de muncă.

Pătrunsă de înțelepciunea lui Zhuang Zhuo, pe care îl citează în moto-ul volumului, Margareta Curtescu semnează stenograme lirice din ieri și din azi, adevărate medicații pentru neliniștea prin care și-a purtat, pasagere, emoțiile, aplică alchimia cuvintelor în descifrarea urmelor lăsate, cu bună știință, în timp și memorie, de propriu-i destin și al celor pe ale căror chipuri s-a mutat „tristețea albastră”. Aceste *simple bluesuri* sunt coreografiate din poezia plină de poezia unui eu sensibil, care imigrează/ emigrează între ipostazele esențiale ale timpului (...).

Pentru Margareta Curtescu, această carte a fost necesară ca aerul, ca apa vie din basmele copilăriei. „scriu să mă refac am vârsta mamei pe când o vedeam tot/ mai tristă”, se confesează autoarea. Întoarcerea personajului său pe căile retrospectivității a însemnat parcurgerea unui drum inițiat de întoarcere către sine, pentru a avea puterea de a merge mai departe. Cartea aceasta a însemnat o treaptă. Depășind-o, Margareta Curtescu are în față treptele mai multor cărți, prin care talentul său incontestabil nu va însemna decât desăvârșirea în urcuș”.

Despre caruselul cu bluesuri poetice. In: *Semn.* 2003, anul VI, nr. 1-2, pp. 38-39.

1999

Em. GALAICU-PĂUN: „...Discretă în confidență, sobră în suferință, plină de demnitate în pierdere („să le spui tuturor că/ nu-ți pasă”) autoarea scrie ca și cum ar broda, din memorie, nu atât chipurile celor dragi, cât regretele sale după ele („în preajmă/ se stinge viața cuiva foarte/ drag/ nu se mai putea face nimic (...) doar remușcarea/ îți învelea cu flacăra ei vie/ trupul molatic”). De unde și aerul hieratic al pânzelor sale lirice, din care nu lipsesc „amintirile sângelui”, „doruri”-le și „resemnări”-le. Un imens regret plutește sub „această cupolă rarefiată”, care regret, chiar dacă nu pare a o încălzi pe autoarea noastră, cel puțin o luminează („regretul e focul de artificii/ aprins în noaptea unui crăciun/ fericit/ există dublura iubirii/ și cea a singurătății (...”).

Ei bine, poezia Margaretei Curtescu pare a fi scrisă din perspectiva unei femei care, asistând cândva la nașterea (mai degrabă, la refuzul ei!) feciorului de împărat din povestea „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte” ca la propria sa naștere, peste ani, a avut tot timpul să se convingă de deșertăciunea promisiunilor omenești”).

Un cuvânt printre cuvinte. In: *Poezia de după poezie : ultimul deceniu*. Chișinău, 1999, pp. 243-246. ISBN 978-9975-949-66-5.

1997

Dan MĂNUCĂ: „Încredințând tiparului versurile abia după îndelungi ezitări, Margareta Curtescu face dovada unei priviri austere asupra propriului scris... tema fundamentală a versurilor este „spaima” provocată de „vocale frivole”, care pătrund într-o într-o formă golită de sens, ori având un sens deteriorat. Poeta este îngroziă de eventuala imposibilitate a stăpânirii cuvântului și de ajungere în impasul non-artei, adică la un „peisaj retoric impresionist”. Ea aderă la virtuțile „subtextului”, singurul despre care crede că ar mai putea exprima câte ceva nou, într-o lume care îi izgonește cu brutalitate, preferând locul comun. Margareta Curtescu este atrasă atât de ceea ce cuvântul poate să reveleze, cât și de ceea ce el poate să ascundă. Ambivalența-capcană, asupra căreia meditează grav, purtînd un dialog interior neconținut (...).”

Nostalgia cuvântului inocent. In: *Dacia literară*. 1998, anul IX, nr. 1, p. 48.

1982

Nicolae DABIJA: „Sunt prezente în rândurile Margaretei Curtescu o suavitate a versului, o interiorizare a metaforei, o dispoziție de meditație care vine în consens cu peisajul, anotimpul, clipa, completându-le sau continuându-le, calități ce pot fi depistate chiar și din aceste câteva poezii pe care le propunem cititorului nostru. Important mi se pare faptul că Margareta Curtescu se apropie de lucruri cu suflet de poet. Ceea ce deocamdată nu e deloc puțin”.

Debut la „Nistru”. In: *Nistru*. 1982, nr. 3, p. 93.

PORTRET DE SCRITOARE ȘI PROFESOARĂ

Evocări

Ghid prin domeniile literaturii pașoptiste

Pe la anul II de studii, devenisem pașoptiști. Și dacă temporal nu puteam fi contemporani cu Bălcescu, Kogălniceanu, Alecsandri, Russo, Golescu și atâția alții, spiritul îl preluasem. Absolvenți ai școlilor încă sovietice – deși într-o perioadă relativ destinsă –, în vremuri și vremi când schimbarea era iminentă, motivele istorice, lirica patriotică, literatura populară și, mai ales, spiritul rebel a prins la noi, poate, mai mult decât la alte generații. Anterior, moștenisem, de la Ienăchiță Văcărescu testamentul: „Urmașilor mei Văcărești!/ Las vouă moștenire:/ Creșterea limbei românești/ Și-a patriei cinstire”. „Cântarea României”, dacă nu în întregime, în cea mai mare parte, o știam pe dinafară. Aceștia eram noi, promoția '93, specialitatea *Limba și literatura română* a Universității din Bălți. Așa era profesoara noastră, Maria Abramciuc/ Margareta Curtescu, care predă literatura și spiritul epocii, care ne forma și care a avut cel mai mare impact asupra noastră. Mersul la Chișinău, la adunările naționale (în pofida interdicțiilor părinților), pentru „limbă, alfabet latin”, protestele de la Bălți erau în logica lucrurilor, deloc patetice, cum ar putea să pară la o distanță de aproape 30 de ani. Acesta era spiritul. Spre textul literar însă profesoara noastră se aplica critic, încât și azi, poeziile lui Costache Conachi sau Nicolae Dimachi, inevitabil, în memoria mea sunt însoțite de comentariile dumneaei. Figura profesoarei noastre este parte a acestor epoci luminoase, suprapuse, a romantismului nostru literar și a romantismului inevitabil al tinereții noastre.

Ținuta academică a profesoarei noastre, pe care o admiram, e completată de profilul unui poet, la fel de îndrăgit. În virtutea activității noastre comune la Universitatea din Bălți, care mă onorează, având câteva ocazii să-i fiu aproape, am descoperit și cele

mai alese calități umane, care susțin coerența activității și acțiunilor sale.

Ala SAINENCO (COȘCIUG), absolventă a Facultății de Filologie, promoția anului 1993, doctor în filologie, directorul Memorialului Ipotești - Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”

Cum i-am îndrăgit pe pașoptiști

Puțini dintre cei care au făcut Litere pot spune că la anul II de facultate îi citeau cu drag și îi înțelegeau pe premoderni și pașoptiști. Textele lor reprezintă o perioadă din istoria literaturii române care solicită o experiență de lectură bogată și o bună cunoaștere a etapelor ulterioare pentru o mai strânsă apropiere de cărțile pe care le-a dat. Și numai un profesor atașat cu adevărat de opera lui Alecu Russo, Costache Negruzzi, Nicolae Bălcescu, Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Odobescu ș.a.m.d. îți poate dezvălui farmecul acestei literaturi.

Maria Abramciuc a fost profesoara care ne-a îndrumat mersul dincolo de retorica patriotic-militantă a scrierilor autorilor care puneau în practică programul „Daciei literare” și să le descoperim adevărata frumusețe: am comentat fiecare verset din *Cântarea României* ca pe un poem liric; am căutat elementele românești din *Români supt Mihai-Voievod Viteazul*; am aflat cu uluire despre „sintimentalitatea” și picanteriile din *Tainele inimei* și *Iluzii pierdute*; am învățat ce este contrapunctul stilistic, explorând simetriile arhitectonice din *O alergare de cai* etc., etc. Și chiar *Pseudokinegetikos*-ul a încetat să ne mai înspăimânte atunci când ne-am dat seama de pe unde sunt adunate „peticele și surcelele” care îl alcătuiesc!

Mereu cumpătată, delicată, răbdătoare și foarte îngăduitoare cu rebelii neofiți în ale literaturii care eram prin 1994-1995, doamna

profesoară Maria Abramciuc a știut să ne învețe că orice text literar poate fi citit cu bucurie dacă știi să-i descoperi pepitele.

Lucia ȚURCANU, absolventă a Facultății de Filologie, promoția anului 1998, doctor în filologie, critic literar, director adjunct la Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu”, cercetător științific la Memorialul Ipotești - Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”

Amintiri despre omul frumos Maria Abramciuc

A scrie despre profesorii de care se leagă o etapă importantă a propriei formări, reprezintă de fiecare dată un prilej minunat de plonjare în apele trecutului, în încercarea de a recupera cele mai semnificative și mai dragi amintiri. Recunosc că, întorcându-mă acum spre perioada anilor de studenție, simt o dulce nostalgie, însoțită de o bucurie organică și de revelația că am fost norocoasă să o am ca profesoară și mentor pe Maria Abramciuc, în care am descoperit calitățile unui pedagog și om de excepție – modestie, onestitate, corectitudine, profesionalism, responsabilitate, profunzime, sensibilitate, verticalitate, integritate.

Rememorez cu drag primele ore ale cursului despre *Pașoptismul românesc*, când am rămas de-a dreptul fascinată de prezența *omului frumos* de la catedră, care, ca un talentat actor, cu o sensibilitate aparte, a reușit să joace un spectacol memorabil, având drept recuzite doar câteva cărți din care, buneînțele, erau citite versuri sau fragmente de proză. Cred că a fost perioada în care am conștientizat că am făcut o alegere corectă, optând pentru facultatea de filologie.

Au urmat și alte revelații nu mai puțin plăcute, întrucât aflasem că profesoara Maria Abramciuc și poeta Margareta Curtescu sunt, de fapt, una și aceeași persoană. Primul meu dialog cu profesoara-poetă a avut loc prin intermediul versurilor din volumul „*Prinsă între clamele speranței*”, în care am regăsit, dincolo de profunzimea gândului, o inegalabilă sinceritate a emoției. Din acel moment mi-am zis că nu trebuie să ratez niciun prilej de a-mi cunoaște și mai

bine profesoara. Iată de ce, pe parcursul celor cinci ani de studii universitare (2008-2003), am urmărit cu atenție și cu o nespuse plăcere fiecare participare a doamnei Abramciuc la conferințe științifice, lansări de carte, evenimente culturale, momente care potoleau, într-un fel sau altul, setea mea de cunoaștere și dorul de ceva sublim, intangibil.

Un episod cu adevărat semnificativ pentru mine cuprinde perioada studiilor de masterat (2004), când am aflat mai multe despre *orfismul românesc*, în cadrul altui curs universitar al doamnei Abramciuc, experiență grație căreia am pătruns într-o zonă pe care abia o exploram, cea a cercetării științifice, și spre care urma să mă îndrept și eu cu mai multă hotărâre un an mai târziu. Tot atunci, pentru prima dată, profesoara mi-a încredințat misiunea de a ține câteva prelegeri în fața studenților. Am acceptat provocarea, deși puțin surprinsă, cu seninătatea discipolului care trebuie să se autodepășească și să se autoevalueze, îndreptățind așteptările mentorului său. Bucuria comunicării la această etapă a continuat în afara orelor de curs, cunoscând o altă latură, la fel de frumoasă, a omului Maria Abramciuc, de la care am primit unul dintre cele mai prețioase sfaturi: să învăț a-mi prețui timpul și munca.

Acum, când știi și eu cum e să fii cadru didactic, pot afirma cu certitudine că în spatele succesului meu stau profesorii-mentori asemenea doamnei Abramciuc, care, prin felul său de a fi și prin activitatea sa, îmi aduce aminte mereu cât de importante sunt autoperfecționarea continuă, construirea unei relații frumoase cu discipolii, dedicația și integritatea profesională, promovarea continuă a valorilor general-umane, dar, mai ales, cât de mult contează să rămâi OM în acest veac frământat. Din fericire, dialogul meu cu *omul frumos* Maria Abramciuc durează în timp, aducându-mi o satisfacție deosebită și sentimentul unei împliniri spirituale.

INGA SOROCEAN (CIOBANU), absolventă a Facultății de Filologie, promoția anului 2003, doctor în filologie, cercetător științific superior la Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu”, profesoară de limbă și literatură română Liceul Teoretic Republican „Aristotel”, Chișinău, grad didactic superior

Verticalitate, omenie și înțelepciune

Valoarea adevărată a unui profesor se conștientizează în timp, când gesturile și cuvintele trec printr-un exercițiu de valorificare odată cu maturizarea noastră. Există însă profesori al căror impact este imediat, deoarece posedă o forță creatoare care inspiră tinerii în formare. Astfel de profesor a fost și rămâne a fi doamna Margareta Abramciuc, pe care am cunoscut-o fiind studentă la anul întâi la Facultatea de Filologie a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

E om al cuvântului, al cuvântului poetic, gândit și trăit. Posedă un calm interior de invidiat, un echilibru spiritual care te uimește și te face atent la fiecare cuvânt rostit, care te farmecă prin felul de a fi, prin dedicația față de tot ce face. Fiind studenți ne simțeam privilegiați în sala de curs, având în fața noastră un spirit lucid, inteligent, cu un fel aparte de a comunica despre subiecte care păreau, la prima vedere, a fi lipsite de culoare. Ne-a îndrăgostit de lectură și analiză, de detaliu, de ceea ce urmam să devenim. A contat mult faptul că eram ascultați și fiecare idee era pusă în valoare. Doamna Abramciuc ne-a încurajat mereu, a găsit cuvinte de laudă și sprijin de fiecare dată când a fost nevoie. Privirea-i meditativă și plină de căldură pătrundea în adâncurile sufletului, ne citea emoțiile și nu înceta să ne dea lecții de viață. Avea încredere în noi mai mult decât, uneori, meritam, dar acest fapt ne ambiționa, ne dădea aripi, fiindcă nu-i puteam dezamăgi așteptările.

Cred că pot afirma că trăiesc un sentiment de satisfacție și mândrie că mă pot numi discipol al Doamnei Margareta Abramciuc, care este Profesorul-exemplu de Verticalitate, Omenie, Înțelepciune și, nu în ultimul rând, de Feminătate, o Personalitate care și-a pus amprenta pe parcursul profesional al multor generații de studenți ai facultății noastre.

Oxana BANDALAC (STANȚIERU), absolventă a
Facultății de Filologie, promoția anului 2001, asistent universitar,
Catedra de filologie engleză, Facultatea de Litere USARB

Profesoara care ne-a eliberat gândirea și ne-a insuflat valori

Pe doamna Margareta Curtescu am cunoscut-o prin 2001, fiind studentă la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. O doamnă rafinată, cu mult bun simț și sensibilitate. La cursurile Domniei Sale mergeam cu bucurie și ușurare interioară – nu pentru că prelegerile despre scriitorii pașoptiști, pe care ni le ținea Domnia Sa, ar fi fost simple pentru noi, ci pentru că reușea să ne seducă prin aerul jucăuș, prin felul de a-și trata, cu stimă și bunătate, studenții. La seminare, se străduia să ne descătușeze imaginația și să ne pună în diferite ipostaze, în care eram îndemnați să ne exprimăm propria opinie asupra subiectului discutat. Și fiindcă orice părere era acceptată cu bunăvoință, profesoara ne dădea curaj să vorbim, să analizăm, să trecem totul prin prisma experienței și tinereții noastre. Experiența noastră – în tranziție și ea de la cunoștințele generale, obținute în diferitele școli și licee ale nordului Moldovei, la cea profesională, de facultate – se dezvoltă treptat, sub privirea și îndrumarea dascălului Margareta Curtescu. Modul în care profesoara noastră își ținea prelegerile era, aș zice, o îmbinare a două stiluri de predare: cel de facilitare a însușirii cunoștințelor și de predare emancipatoare, care este o trăsătură a stilului liberal. Pentru noi, tinerii neliniștiți de atunci, prelegerile erau atractive, deoarece, în contrast cu stilul managerial, în care asimilarea materiei este pusă pe primul plan, metoda de predare a doamnei Curtescu ne oferea posibilitatea să ne cunoaștem pe sine, să înțelegem cine suntem și cine putem deveni. Temele pentru comentariile și eseurile literare, propuse de Domnia Sa la seminare, pe lângă dezvoltarea abilităților de comunicare eficientă în scris, ne furnizau spațiu real pentru exprimarea propriilor simțiri și idei, ceea ce a sprijinit dezvoltarea noastră personală și socială.

Noi, studenții, o percepeam pe doamna Curtescu ca pe o persoană adultă simpatică și sensibilă. Era vădit că iubea literatura, iar poezia radia din ea. Pentru Domnia Sa, era natural să acorde egală atenție atât studenților, cât și materiei predate la prelegeri. Ne inspira, iar temele comentate la ore erau preluate și în discuțiile private studențești – la cămin, bibliotecă, sau pe unde ne petreceam vremea. De exemplu, țin minte și acum că motivul Zburătorului, pe care Ion Heliade Rădulescu și-a axat poemul omonim, îl parafrazam cu un dram de umor atunci când vorbeam despre îndrăgostire.

Un bun profesor eliberează gândirea studenților, îi inițiază în diferitele căi ale cunoașterii umane și-i ajută să devină echilibrați, erudiți, să ajungă persoane cu valori morale. Doamna Curtescu a insuflat aceste valori la generații întregi de studenți, i-a ajutat să-și dezvolte personalitatea și să atingă înalte niveluri de autocunoaștere, a format oameni integri și buni profesioniști, așa cum a devenit, de altfel, și întreaga mea promoție. Aceleași valori și impresii bune ne străduim și noi să le transmitem mai departe elevilor și copiilor noștri.

Iraida BARARU, absolventă a Facultății de Filologie,
promoția anului 2008, Bratislava, Slovacia

CLIPA DE GRAȚIE

Poeme

să scrii un poem simplu de tot
despre inocența cuvintelor din timpul
când se iubeau –
pâna la nașterea ta

un poem în care umbra să se
numească umbră golul gol să se
cheme un poem în care lu-
mina să cadă pieziș pe iarba
teșită de vânt și oamenii să
teacă sincer prin toamnă
regretând-o

apoi să intri și tu în poemul
acela simplu de tot
ca un prunc
să dai la o parte epitafe
și să redevii
cine ai fost pe când se iubeau
cuvintele ca niște vestale
pe o pajiște albă într-un
timp dezgolit și inofensiv

Prinsă între clamele speranței. Chișinău : Ed. ARC, 1997, p. 24.

olfactiv-1

stau pe vraful de cărți ochii mi se împăinjenesc și fața mi se crispează porii mei absorb un parfum lînced părul mi se în-
cleie de transpirația nopților cu lună respir praful de sub
vechi carapace

miros a literatură și îmi displace

sînt îmbibată cu poemele altora cu metaforele lor unduioase
cu epitetele lor agere sorb zilnic seve gelatinoase de paști mă-
nînc drob de cuvinte în seara de ajun pe pom tot ele clipesc
molcom a pace

miros a literatură și îmi displace

tristan tzara o fi fost literatura „viermele ce roade drumul
subteran/ Prin care o să curgă apa ca să iasă roade la vară” dar
acum mă închid în boxa fără geamuri fără uși și defoliez
umbra unui erou din gr. alexandrescu o noapte pe ruinele
celebre din i. h. rădulescu un chip de-a pururi adorat de m.
eminescu sau toate cînturile ce l. blaga le tace

miros a literatură și îmi displace

creierul meu vomită literatură fierea mea secretă isteric litera-
tură în inimă de ani și ani îmi urlă același prunc
pe nume li-te-ra-tu-ră

Iubirea altfel. Chișinău : Ed. Cartier, 2013, p. 19.

ritual

dacă ești dă-mi un semn o boare de
vânt de la polul nord
al iubirii

deschid cartea la pagina 22 unde visele
șes painjeniș unde rozele mustesc
de atâta uitare n-am dat pe aici de mult
și literele s-au gârbovit s-au coșcovit
și mi-e rușine de-atâta dezastru

dacă ești te rog intră pe-aici adună
lucrurile împrăștiate pe jos spală
dușumeaua afânează pământul din glastre
schimbă fața de masă toarnă cafeaua
în ceștile de porțelan tapetează pereții cu
pozele noastre
din diminețile de toamnă

dezvrăjește pendula încremenită fă-i
vânt să nu se mai
oprească

Inima desenată pe cer. Iași : Ed. Junimea, 2018, p. 45.

Reflecții despre *axis mundi*

În lunca Prutului, Hîncești...

Motto:

„Dar ținutul natal nu este atât o întindere, cât o materie; este un granit sau un pământ, un vânt sau o uscăciune, o apă sau o lumină. Ne materializăm reveriile în el; prin el visul nostru își capătă adevărata substanță: lui îi cerem culoarea noastră fundamentală”.

Gaston Bachelard, *Apa și visele*

Aici, sufletul le are pe toate: blândețea colinelor cu liniile unduitoare, larghețea spațiilor și formele îmbietoare ale orizontului – când tivit cu fire aurii, când pictat în violet sau gri; lumina crepusculară a zorilor, revărsându-se peste vărfurile salcâmlor bătrâni; amiezile îmbibate cu arome de mere domnești și de pere mustoase; cântecul monoton al apelor, cu abia perceptibilele melancolii; uguițul porumbeilor, cu nostalgia lor distinctă în mijlocul larmei matinale; balsamul amărui al firelor de peliniță; șoaptele pline de mister ale năgarei înspicate, înclinate de vânt; înserări mângâiate de razele piezișe ale astrului obosit, rostogolindu-se după dealul Bivolarilor; ruguri de parfum înălțându-se din tufe de liliac; cerul înalt și presărat cu stele, pe care plutește, bântuită de doruri, luna; basmele, povestite în noaptea de iarnă de mamele noastre cele dintotdeauna...

Când stai pe un maldăr de iarbă și contempli priveliștile acvatice sau cele ale șesului întretăiat de drumuri ce duc spre pădurea de frontieră, toate îți par atât de scumpe, încât simți cum necazurile ți se topesc și te umpli de vigoarea vieții. Stărnite de vânt, valurile se rotesc în unde, care vin și vin spre mal, dar nu mai ajung. E o mișcare perpetuă a firii, aidoma cursului neîntrerupt al timpului – mare guvernator al tuturor.

Universul bucolic mai continuă și astăzi să-și desfășoare farmecele, aproape ca în celebrul poem eminescian „Sara pe deal”,

căci nu vom greși, dacă vom afirma că, oricine a urmărit în amurg revenirea turmelor la stânele din preajmă, înălțarea în văzduhul serii a fumului, a ascultat murmurul apelor, „clar izvorând în fântâne” sau a tresărit în plină noapte la auzul neobositelor orchestre compuse din populații de broaște și buhai de baltă, a înțeles că, în pofida trecerii timpului, persistă în acest spațiu un farmec neschimbat, ceva nedefinit prin cuvinte, care i-a sensibilizat pe cei care s-au oprit primii pe aceste meleaguri și au ales să nu mai plece de aici, să întemeieze o localitate, o mică istorie revărsată în Marele Fluviu. Și, cu cât te îndepărtezi de aceste văi și ponoare, de aceste dealuri costelive, de aceste drumuri a căror memorie mai păstrează pașii tuturor celor care le-au bătut, cu atât înțelegi că doar aici ai simțit cum trecutul, prezentul și viitorul se împletesc miraculos într-un singur fir – cel al curgerii eterne.

Având în față Lunca Prutului, cu pădurea de frontieră șerpuiind de-a lungul râului-hotar, în spate – dealurile argiloase, costelive, acoperite primăvara cu pâlcuri de iarbă tânără și tufe parfumate de cimbru, de corovatica violetă, vara – cu smocuri de negară, dintre care țâșnesc spre cer, drepte și gălbui, firele de lumânărică și își mijesc vârfulurile tufele de siminoc, cu poalele doldora de lanuri de porumb, cu ponoarele împodobite cu vii și livezi, satul Hîncești continuă să depună mărturii despre trecerea sa prin timp sau, mai concret, despre destinele celor cărora le-a fost hărăzit să se nască și să crească în el, să intre, apoi, ghidați de sfaturile părinților și ale dascălilor, în lumea oamenilor. Unii au rămas la vatră, alții, urmându-și destinul, au plecat în lumea largă, simțindu-se, însă, mereu atașați de meleagul natal, căci nu doar însemnul din buletinul de naștere le confirmă originile, ci și sentimentul că se trag dintr-un loc anume, dintr-o vișă de oameni senini la chip și la suflet. Și nu e întâmplător că, atunci când merg la Domnul, cei care au viețuit mereu aici iau cu sine o parte din lumea în care s-au bucurat și au suferit, au iubit și au urât, au învins și au pierdut, unde sufletul li s-a avântat spre crestele luminoase sau a căzut fulgerat de durere.

Contemplat de la înălțimea zborului de pasăre, primăvara și vara, satul pare cufundat într-o mare de verdeață. Pomii fructiferi,

arbuștii, viile și, mai ales, numeroșii salcâmi alcătuiesc o corolă vie, fremătătoare, întinsă deasupra caselor, majoritatea așezate cu fața spre răsăritul soarelui. Semețe, dealurile cu Ruptura cea Mare și Ruptura cea Mică, străjuiesc văile unde veacurile își lasă însemnele pe răboj și pe unde sute și mii de vieți nu conțin să se perinde. Aici, după ploile rezezi de primăvară, pământul emană un abur proaspăt, inconfundabil; în verile toride, generoasă, vița-de-vie te îmbie să intri în hruba ei umbroasă; toamna, în liniștea serilor, nucilor li se aude plesnindu-le coaja; iarna, vântul umple văgăunile cu zăpadă și gerul înflorește geamurile.

Peisajul hînceștean se schimbă pe an ce trece. Pâraiele, care, parcă mai ieri, se strecurau alene printre verdele crud de pe vale și se revărsau cumiți în bulhace aproape că au secăt; locurile unde altădată vântul încrețea apele este împânzit de buruieni; cărarea de pe dealul Lutăriei nu mai există – a fost înghițită de malul care mușcă tot mai îndrăzneț din deal. Albia râulețului Camenca este și ea mai mult uscată. Lunca Prutului, celebră prin eleșteiele și bahnele doldora de pești, pe care pluteau colonii de mătreața-broaștei, prin nagâți, bătlani, pescăruși, lișițe, prin păpurișurile și stufărișurile cu glasuri foșnitoare, prin pajiștile cu iarbă mustoasă și prin pâlcurile maronii de lalele sălbatice sau cele galbene de calcea-calului, nu mai trimite spre sat valuri de răcoare, nici nu mai cheamă ploile. Astăzi, acest teren defrișat este mai mult o întindere jalnică: un șes ars de soarele torid al verii, cu smocuri de iarbă uscată, plin de crăpături tot mai adânci – consecințe ale unei politici eronate, căci, începând cu anii 1970, aici, au fost efectuate acțiuni de amenajare hidrotehnică și ameliorare hidrologică, ceea ce a condus la modificarea dramatică a biodiversității. Omul a intervenit în ceea ce a creat natura și a distrus irecuperabil armonia de altădată. Apele s-au ascuns, lăsând în urmă un pământ acoperi de săruri, unde cresc în voie spini și ciulini; speriate, păsările de baltă au zburat pe alte meleaguri, cele călătoare tot mai rar se opresc pe aici la popas. Afluenții Prutului au dispărut cu tot cu somnii, păstrugile, șalării, crapii, bibanii, carașii, plăticile, țiparii, zvârlugile, știucile, plevușca. Gârlele și iazurile, cu cotloanele mișunând de raci, s-au transformat în locuri pline de praf. Vegetația s-a uscat, arșița și uscăciunea domină peisajul.

Impactul acestor fenomene se simte tot mai dramatic: ploile ocolesc satul, cețurile dense de cândva nu se mai văd, roua e o tristă amintire, fântânile seacă. Tot mai puțină apă rămâne acolo unde puteai s-o atingi cu mâna. În aceste timpuri în derivă, toate dau semne de oboseală.

Odată cu degradarea sistemului ecologic, în Hîncești, se constată și o nivelare a spiritului ce anima satul de altădată, în care copiii roiau prin mahalale, iar părinții lor știau să tragă și sapa, dar și să-i facă sufletului sărbătoare. Factorul uman se diminuează, căci îmbătrânirea locuitorilor, provocată de reducerea sporului natural, de migrarea tot mai accentuată a populației, inclusiv, a tinerilor, care aleg să-și făurească destinele în străinătate, a devenit deja, ca și în întreaga Republică Moldova, un motiv de reală îngrijorare. Timpuri noi – obiceiuri noi, îmi va reproșa cineva. Într-adevăr, începutul acesta de secol ne-a modificat esențial viața, ne-a impus alte reguli de conviețuire, de multe ori, anapoda, strâmbe. Copii abandonați de mame și tați, care, în căutarea unui câștig, somați de sărăcie, își părăsesc familiile, părinți îmbătrâniți, lăsați în grija Domnului, oameni disperați... Este un tablou obișnuit pentru satele moldave. „Moștenirea noastră nu ne-a fost lăsată prin niciun testament” – aforismul aparținând lui Rene Char, poet și scriitor francez, ne atenționează sever asupra condiției noastre de moștenitori ai acestui inestimabil tezaur, care este plaiul natal, și, nu în ultimul rând, asupra sacrei noastre datorii de păstrare și continuare a obiceiurilor și tradițiilor strămoșești.

Misterios, trecutul ne îmbie să-i deschidem cartea, să o răsfoim, să o citim și înțelege. Pe filele-i îngălbenite au rămas înscrise nume, nume, nume – ale actorilor, care în perioade concrete de timp, au jucat împreună în nesfârșitul spectacol, pe nume viață. Sunt numele predecesorilor noștri, ale celor care au viețuit în acest spațiu, ramuri ale unor stejari uriași, falnicii noștri arbori genealogici. Pe drumurile satului, pe cărările șerpuite sau prin hrubele înguste s-au perindat atâtea și atâtea generații... Copii, tineri, adulți, bătrâni, tați și mame, bunici, străbunici – fiecare cu istoria sa, cu romanul său, nu mai puțin interesant decât celebrele mostre ale genului din literaturile lumii. Neștiutori de carte, dar

descifrând abil textele vieții, înzestrați cu talente sau simpli ca o filă albă, arând, semănând și secerând, strămoșii noștri continuă să ne mai transmită mesaje despre un timp apus, un timp cu înălțări și căderi. Noi, cei de astăzi, îi continuăm, le semănăm, poate, la chip, le repetăm uneori destinele, căci sângele apă nu se face, glăsuiește înțelepciunea populară.

Sentimentul continuității ne copleșește și anume aici își are originea intenția noastră de a decodifica semnele unor timpuri apuse, de a le recepta și înțelege mesajele lăsate nouă drept moștenire. Inima trecutului mai palpită, glasul lui răzbate până la noi dintre veacuri, ca un imperativ, ca o poruncă. Este ceea ce exprimă, în celebra sa demonstrație despre relația trecut - viitor Hannab Arendt (1906-1975), teoreticiană germană în domeniul politic: „Primul lucru ce trebuie observat este că nu numai viitorul – „valul viitorului” – ci și trecutul este privit ca o forță, și nu, ca în aproape toate metaforele noastre, ca o povară pe care omul trebuie să o ducă pe umeri și de a cărei greutate cei vii pot sau chiar trebuie să scape în marșul lor spre viitor. După cum spunea Faulkner, „trecutul nu este niciodată mort, nu este nici măcar trecut”. Mai mult decât atât, acest trecut, a cărui forță se întinde până la origine, nu trage înapoi, ci împinge înainte și, spre deosebire de ceea ce ne-am aștepta, viitorul este cel ce ne duce înapoi în trecut”¹.

Satul Hîncești/Niorcani : *File de monografie*. Chișinău, 2021, pp. 10-14.

¹Hannab Arendt, *Prăpastia dintre trecut și viitor*, prefața la volumul *Între trecut și viitor. Opt exerciții de gândire politică*, traducere în românește de Luis Rinaldo Ulrich, București, Editura Antet, 1997, p. 14-15.

Interviuri (locutor)

„Gloria nu are ce căuta în casa poezilor”

Interviu cu poeta și criticul literar Margareta Curtescu

Irina Nechit: *Dragă Margareta Curtescu, ai publicat de curând la Editura „Cartier” un nou volum de poezie, „Iubirea altfel”. E un titlu ales din alte câteva sau e singurul potrivit pentru această carte? În general, cum îți vin titlurile?*

Margareta Curtescu: Dragă Irina Nechit, succesiv, manuscrisul meu s-a intitulat diferit, dar, în final, am considerat că sintagma „Iubirea altfel” circumscrie un sens unitar, îmi sintetizează raportul cu realitățile abordate, cu toate căte m-au inspirat. Să fiu sinceră, deseori titlurile îmi par parțiale și incapabile să exprime cu exactitate un concept, de aceea îmi este dificil să le definesc din prima. – Poemul „Ploaie de weekend” începe cu versurile „Între lucruri și scrierea lor există un drum învăluit de o ceață lăptoasă din care ies mereu alta”. În ce momente dispăre distanța dintre lucruri și cuvinte? Crezi în inspirație? Cum o aștepti? Când scriu, toate se confundă inexplicabil, se suprimă, încât nu sesizez relația dintre lucruri și cuvintele prin care le exprim. Doar atunci când textul stă în fața mea, se conturează clar această distanță și am impresia că toate, pe câte le-am închis în cuvinte, sunt atât de îndepărtate și străine, încât nu aș greși, dacă aș declara că, în realitate, nu au existat. Știi prea bine că, în orice timp, scrisul a decurs din inspirație, că oricine e contaminat de ea devine captivul, pentru o vreme, al unei stări aidoma unei scurte paralizii, de aceea nu cred că, astăzi, aceasta ar constitui un handicap sau indiciul unei sensibilități vetuste.

Irina Nechit: *Cum arată masa ta de scris?*

Margareta Curtescu: Cu un laptop înconjurat de mape și cărți. Și cu o veioză, veioză, confecționată dintr-un bloc roz de sare. Toate se află într-o vecinătate necesară.

Irina Nechit: *Ce locuri din Bălți îți par cele mai poetice?*

Margareta Curtescu: Simplele străzi, cu noroi și ochiuri de apă pe timp de ploaie, pe unde trec zilnic, dar pe care, uneori, am senzația

că le văd pentru prima oară...

Irina Nechit: *Există la Bălți cenacluri, cluburi literare unde se citește poezie? Ai avut și tu un recital?*

Margareta Curtescu: În acest sens, orașul în care locuiesc nu ne oferă nouă, poezilor, un asemenea deliciu. Aici, viața se desfășoară conform unui scenariu prea obișnuit, spectacolele și protagoniștii nu se disting prin nimic, lumea se grăbește la piață, la serviciu. Doar în spațiul universitar se mai întâmplă lansări de carte, la care se citează și se citește poezie sau proză. Ultimul meu recital, la Bălți, s-a produs în cadrul Festivalului Primăvara poezilor 2012, când i-am găzduit pe participanții de la Chișinău.

Irina Nechit: *Cum a decurs lansarea cărții tale la Libraria din Centru din capitală? Ce părere ai despre viața literară din Chișinău?*

Margareta Curtescu: Memorabil, cu valuri de emoții. La Chișinău, cred, există mulți animatori ai vieții literare, care reușesc să-i mențină ritmul.

Irina Nechit: *Mai citez din alt poem al tău: „Între pământ și cer neputința își scoate puii să-mi smulgă / hulpav din carne cu ghearele lor umede”. Neputința e o temă fertilă în poezie? Cum lupți cu neputința? O poetă cu mai multe volume editate este, de fapt, ceea ce se cheamă o femeie activă?*

Margareta Curtescu: Pentru mine, sentimentul neputinței e ca un generator de poezie, e însuși drumul ce duce spre ea, de aceea, conștientizând-o, nu lupt cu această stare, ci încerc să profit de ea, să o valorific. În fine, deși cotidianul meu se compune din mai multe activități, nu mă consider o femeie activă. Mai exact, mai puțină activă în câmpul poeziei.

Irina Nechit: *Cum au apărut versurile „de aici până la capătul foii e o criză de nervi, e un mers de somnambul printre lucruri”? Ții minte cum ai scris un poem sau altul? Sau nu contează împrejurările în care îți scrii textele?*

Margareta Curtescu: Noaptea târziu, în momentul când parcurgeam cu ochii o foaie imaculată, fapt ce-mi provoca, îmi amintesc, o mică depresie. De obicei, rețin cu exactitate doar unele circumstanțe, când au apărut poemele. Pe cele cu mai mult relief.

Irina Nechit: *Ce crezi despre glorie? Poeții au nevoie de glorie?*

Margareta Curtescu: Nu simt nimic în raport cu această noțiune foarte abstractă și relativă, pentru mine, dar mai mult decât concretă, pentru unii. Gloria, consider, nu are ce căuta în casa poezilor. Pentru precizare, confrunțați definiția pe care i-a dat-o Mihai Eminescu în Scrisoarea II.

Irina Nechit: *Într-un poem al tău eroina mărturisește că o obsedează amintirile despre cum cânta colinde pe la geamuri, de Crăciun. Ai cântat colinde cu-adevărat? În ce sat ai umblat cu colindatul? Ai un colind preferat?*

Margareta Curtescu: E o amintire care nu încetează să mă fascineze. Am cântat colinde, „noaptea, pe la cântători”, cu sora-mea mai mare, pe la geamurile vecinilor, ale rudelor, în satul meu natal, Hânțești, de pe malul Prutului. Nu pot să uit emoția trăită atunci, când conștientizam că, după geamul, în aparență, calm, ne ascultau cei pe care îi calificam drept „boieri mari”.

Irina Nechit: *Ce le dorești cititorilor JURNALULUI de Chișinău cu ocazia sărbătorilor de iarnă?*

Margareta Curtescu: Să trăiască din plin inconfundabila stare de magie, care, iată, a și început să ne împresoare.

Irina Nechit: *Îți mulțumim și la mulți ani!*

Jurnal de Chișinău. 2013, 27 dec., p. 10.

Poezia ca un seism

Aurelia Borzin: *Eveniment editorial: A fost lansată cartea de poezie „Iubirea altfel” de Margareta Curtescu, apărută la Editura „Cartier”. Margareta Curtescu este autoarea volumelor de versuri „Prinsă între clamele speranței” (Editura „Arc”, 1997) și „Simple bluesuri” (Editura „Cartier”, 2003). În 2005 publică cartea de critică literară „Eternul Orfeu” (Editura „Știința”). Este prezentă cu poeme și studii critice în volume colective și în antologii, din țară și din străinătate. Este conferențiar universitar la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.*

Stimată doamnă Margareta Curtescu, dacă e să vă citez, „între lucruri și scrierea lor există un drum învăluit de o ceață lăptoasă din care ieșiți mereu alta”. Cu ce schimbare la față și la suflet ați ieșit scriind poemele din volumul „Iubirea altfel”?

Margareta Curtescu: Pentru mine, poezia nu semnifică doar o pulsație frenetică a simțurilor sau convertirea, într-un sistem de semne, a propriilor senzații și emoții, ci, mai degrabă, e un act de autorefecție, de autodimensionare, de aceea, după ce scriu un poem, simt cum interiorul meu, risipit și deformat, se reorganizează, se repliază în alte forme. E același, dar e și altul, căci mi s-a prelinș în poeme o parte din substanța mnezică, rateurile și frustrările s-au subțiat, tensiunile mi s-au dezamorsat. Și scrierea poemelor din volumul „Iubirea altfel” a echivalat cu trăirea unor multiple „seisme”, după care a intervenit starea de acalmie. Relieful meu lăuntric a dobândit, în fine, alte configurații.

Aurelia Borzin: *Referindu-mă la titlul cărții, pentru cei mai mulți, iubirea este iubire și asta nu e deloc puțin. Ce conotații ați fixat în calificativul „altfel”?*

Margareta Curtescu: În primul rând, aș afirma că „iubirea” este o noțiune sintetică și nu echivalează neapărat cu ideea de eros. Titlul „Iubirea altfel”, refractar, în fond, e o convenție, căci, în subsidiar, îmi exprimă raportul cu aspectele sensibile ale lumii, propria percepție a evenimentului trăit. Și propria ordine, pe care încerc să o impun lucrurilor...

Aurelia Borzin: *O parte din poeme sunt cu dedicație. Dacă nu ar fi existat oamenii cărora ați făcut aceste dedicații, nu ar fi existat nici poemele respective?*

Margareta Curtescu: Nu ar fi existat. Percep relația cu o persoană ca pe o experiență unică, din care extrag și senzații inedite. Caut în celălalt conținutul care să mă provoace. Altfel spus, trăiesc fascinația irepetabilului, ca mai apoi să o contextualizez poetic.

Aurelia Borzin: *Ce înseamnă scrisul pentru dumneavoastră: terapie, exorcizare, eliberare sau nimic din toate acestea?*

Margareta Curtescu: Scriu, de obicei, după ce mă distanțez de trăirea propriu-zisă, de aceea scrisul îmi este ca o stare de convalescență, ca o regenerare progresivă a unei plăgi.

Aurelia Borzin: *În poezia „tu” am găsit o definiție pe care o dați poeziei: „poezia este uitarea de după uitarea cea mare”. Ce înseamnă totuși poezia?*

Margareta Curtescu: E o prelungire a vieții trăite, dar o prelungire din care sunt excluse, după ce le valorific verbal, formele concretului.

Aurelia Borzin: *Ați semnat și o carte de critică literară, „Eternul Orfeu”. De unde vine interesul atât de mare al scriitorilor români față de mitul orfic?*

Margareta Curtescu: Schema dedusă din structura mitului orfic desemnează condiția dublă a creatorului: ființă superioară, înzestrată cu virtuți ordonatoare, și om supus eșecului. De la „Metamorfozele” lui Ovidius, care au propulsat legenda lui Orfeu în spațiul culturii universale, fixând arhetipul, toate scrierile derivate din acest subiect conservă, integral sau parțial, aceeași schemă, reductibilă, în fond, la aceleași conotații și efecte simbolice. Consacrând în literatura română *tema artistului și a destinului său*, schema orfică a servit în mod diferit la elaborarea numeroaselor opere artistice: unii autori au apelat la forma tradițională a scenariului mitic și, fără să intervină în esența sa, l-au propulsat în scrieri în care simbolul figurează în forma sa brută; alții l-au stilizat și l-au adaptat unei epoci concrete, modelându-i semnificațiile în conformitate cu ideologia timpului; cei mai mulți, însă, valorificându-și propria biografie, au descoperit în unele segmente ale mitului scene exemplare în care și-au turnat propriul destin uman și artistic.

Aurelia Borzin: *În calitate de conferențiar universitar, cum găsiți echilibrul între canonul literar și dezinvoltura, creativitatea și chiar sfidarea anumitor reguli (cel puțin estetice) specifice actului creatorilor?*

Margareta Curtescu: De obicei, delimitez respectivele activități, aplicând mecanismele adecvate, dar, pe unele segmente, nu pot evita interferențele. Literatura este un spațiu, în care demersurile se completează reciproc, teoriile concretizându-se prin exemple.

Aurelia Borzin: *Cum vă influențează ca om al literelor arealul cultural „bălțean” în care activați?*

Margareta Curtescu: Benefic. Ambianța în care activez mă motivează să scriu, este determinantă în tot ceea ce fac. E suficient să amintesc, în context, numele lui Nicolae Leahu, Ghenadie Nicu, Anatol Moraru, Diana Vrabie. Apelăm chiar și la un cod lingvistic, ludic, în esență, inaccesibil altora din exterior. În timp, la noi, s-a constituit o conștiință aparte, care implică și un mod aparte de receptare a lucrurilor. Rămân, în continuare, atașată de Adrian Ciubotaru, Lucia Țurcanu, Maria Șleahțișchi, colegii mei care au plecat la Chișinău.

Aurelia Borzin: *Vă mulțumesc mult pentru dialog.*

Ziarul Național. 2013, 15 dec.

Călătorii și literatură

Prezențe lirice basarabene la Salon du livre de Paris.

Nu am jinduit vreo decorație sau vreun eveniment singular de la acest martie crispat, nu m-a atenționat, barem, vreun vis sau vreo previziune astrologica. La început, a fost propunerea lui Nicolae Tzone, directorul Editurii Vinea (București), să public, în noiembrie trecut, antologia *în piața dante*, apoi, la mii de kilometri de Bălți, cineva a vibrat la istoriile mele – în timp ce le citea, le auzea în franceză – și, după zile și nopți de perseverență, de ispitire a unui domeniu, dificil și tentant, în egală măsură, dar (important!) și a propriei sensibilități lirice, Victoria Sicorschi, căreia nicicum nu-i pot atribui celebra sentință *traduttore e traditore*, le-a transpus în limba țării care a adoptat-o. Astfel, după un travaliu consecvent al profesoarei de franceză, școlită la Universitatea de Stat „Alecu Russo”, în prezent, stabilită în sudul Franței, și după mai multe dialoguri ale noastre, susținute ritmic pe teme de semantică a detaliului în poezie, în primele două luni ale anului, a apărut *poèmes obliques*, inclusă ulterior în lista de cărți traduse și expuse, în perioada 20-23 martie 2015, de editura bucureșteană la *Salon du livre de Paris*. Apropos, anul acesta, patru cărți de poezie, semnate de autori di Basarabia, au profitat de proiectul *Editura Vinea. 25 de ani de poezie*: Radmila Popovici, *Iseult arrive*, Dumitru Crudu, *Acvika*, Silvia Goteanschi, *Dramaturgie des cordes luisantes* și antologia invocată mai sus a subsemnatei.

Privit de sus, *Salon du livre de Paris* (mențin originalul, pentru a va transpune imaginar în atmosfera de acolo), îți apare ca un teren imens, cele 55.000 m² fiind segmentate în spații unde sunt amplasate pavilioanele țărilor participante, standurile editurilor din diverse părți ale lumii, cu săli de conferințe improvizate, printre care mișună mulțimea interesată de o „marfă” specială – Cartea, dar și de autorii conversând, de pe scenele lor, cu publicul – toți în același timp. Lumea vine *en masse* la asemenea întruniri ale bibliofililor: fluxuri umane nu încetează să se îndreapte spre

Porte de Versailles, bulevardul Victor, unde e situat Pavilionul 1. Afară, la intrare, am văzut, oameni de diferite vârste, așteptând calmi, în rânduri imense, să intre în sala ticsită cu cărți. La finele evenimentului, pe pagina oficială a *Salonului*, organizatorii, vor estima, în cifre impresionante, bilanțul: 4 zile, 180. 000 de vizitatori, 1200 de edituri din 50 de țări.

Târgul/ Salonul de Carte parizian, alături de cele de la Montreal (Canada), Beirut (Liban) și Salonul Internațional de Carte și presa de la Geneva (Elveția), este relevant în sensul configurării unuia dintre cele mai spectaculare evenimente internaționale de acest gen. Vitrinele în care sunt expuse cărți pe toate gusturile și pentru toate vârstele sunt abordate neconținut: unii le examinează, pur și simplu, alții, interesați să-și cumpere opurile preferate, se opresc și citesc selectiv din ele. Ai impresia unei librării sau biblioteci ambulante, de proporții uriașe. Câte lumi închise între mii și mii de copere și-au dat întâlnire aici! gândești. Aspectul comercial ți se relevă abia atunci când ochii ți se opresc pe cozile enorme de la casele de achitare. Ediția curentă a pus în evidență cartea din Brazilia, țara fiind reprezentată de 48 de autori (începând cu 1981, cînd a fost inaugurat evenimentul, fiecare *Salon* se desfășoară în onoarea unei anume țări, România fiind în această ipostaza la ediția de acum doi ani). Aflăm că tematicile prioritare le constituie *călătoria* și *apărarea libertății de exprimare* și că orașele invitate sunt Cracovia și Wrocław, cu scriitorii lor, nume sonore ale literaturii poloneze: Ludwik Flaszen, Norman Davies, Urszula Koziol, Ryszard Krynicki, Ewa Lipska, Marek Bieńczyk, Joanna Bator, Iwona Chmielewska ș. a – 22 de autori, în total.

Împreună cu Radmila Popovici, Aliona Grati și Victoria Sicorschi încercăm să explorăm sectoarele Pavilionului expozițional, locuit câteva zile de cărți. Remarcăm, între multe prezențe notorii, editura Gallimard. La Pavilionul României, situat în zona centrală, inscripția de pe un placaj enorm *La littérature féminine, le féminin de la littérature* ne anunță genericul manifestărilor culturale. Vineri, 20 martie, în ajunul sosirii noastre, aici s-au produs mai multe lansări și prezentări de carte, discuții, conferințe, la unele, cu reflecții la temă, participând și kolegele noastre de la Chișinău, Nina

Corcinschi și Victoria Fonari. Regretăm că am ratat dezbaterile *La littérature féminine, le féminin de la littérature* și *Liminaire féminin*, discuțiile de la masele rotunde *L'accueil des livres de Mircea Cărtărescu en France* și *La Roumanie dans le journalisme français pendant la dernière moitié du siècle*, implicând conținutul volumului *Journalistes français dans la Roumanie communiste*, coordonat de Radu Ciobotea, lansarea noii ediții a revistei *Seine et Danube*, cu Dumitru Țepeneag și Virgil Tănase, prezentarea antologiei *Nouvelles de la Grande Guerre*, a romanului-document *Esclaves sur Uranus* de Ioan Popa, traducere de Florica Courriol, *Qui veut la peau d'Andrei Mladin?* (versiunea franceză a romanului *Atac în bibliotecă*, 1983) de George Arion, traducere de Sylvain Audet, lansarea romanului *Sara* de Ștefan Agopian, în traducerea lui Laure Hinkel – toate apărute în 2014, la edituri din Franța.

Programul de sâmbătă provoacă spiritul nostru filologic, subiectele anunțate sunt de-a dreptul incitante: discuțiile *À quoi bon les poètes au temps de détresse?*, *Genres en écriture*, *Gellu Naum, la pérennité de la poésie*, lansarea volumelor *Grandes dames de la culture roumaine et leur parcours français – Marie, Reine de Roumanie* și *Anna de Noailles au bord du Léman* de Marie-Victoire Nantet; *Vies parallèles* de Florina Ilis, în traducerea lui Marilyn le Nir, *Le Levant* de Mircea Cărtărescu, tradus de Nicolas Cavallès (în formă de proză!). Între moderatorii și participanții la discuții – nume arhicunoscute: Matei Vișniec, Mircea Cărtărescu, Magda Cârneci, Cristina Hermeziu, Bianca Burța-Cernat, Simona Sora, Dinu Flămând, Simona Popescu, Bogdan Ghiu, Linda Maria Baros, Ioana Crăciunescu, Aida Vâlceanu ș. a.

Editurii Vinea îi sunt rezervate două segmente de program: ***Débat et lecture; fragments choisis des livres "Huit livres de poésie pour la France"***, ediția a 3-a, cu volumele: Ion Vinea, *Femme blanche s'appuyant à un arbre*; Geo Bogza, *Poème invective/ aux empreintes digitales de l'auteur*; Angela Marinescu, *Le langage de la disparition*; Nicolae Breban, *Elégies parisiennes*; Robert Șerban, *La mort paraffine*; Gheorghe Grigurcu, *Une rose apprend la mathématique*; Dumitru Crudu, *Acvika*; Silvia Goteanschi, *Dramaturgie des cordes luisantes* și ***Poésie roumaine en langue française publiée aux***

Editions Vinea: Miron Kiropol, *Ces triomphes qui te contemplent*; Aurora Cornu, *La nuit des abandonnés*; Nicolae Tzone, *Nicolas le magnifique*; Margareta Curtescu, Bălți (Moldova), *Poèmes obliques*; Marina Dumitrescu, *L'invisible cuirasse*, Radmila Popovici, Chișinău, *Iseult arrive*, Daniela Șontică, *Privilège de femme de lune*, la care participăm și care încheie seara de sâmbătă. O îmbrățișăm pe scriitoarea Lucreția Bârlădeanu, rezidentă la Paris, aflată în compania elevatei Aurorei Cornu, care, foarte curând, își va evoca, în versuri palpitate, seninul tinereții. Jurnaliști, scriitori, traducători formează publicul rămas până la această oră târzie la Pavilionul României. În ordinea respectivă, moderatorul Nicolae Tzone invita pe scenă autorii și traducătorii lor pentru lecturi paralele. Radmila Popovici citește în română *toate la locul lor*. Universul senzitiv al versurilor divulgă experiențele eului feminin, tentat neconținut de convertirea unei realități obiective, ordonate metodic, în dezordine interioare, în trăiri dense, cu implicații tragice: „*toate sunt/ la locul lor pălării/ tablouri sticle pline/ le-am aranjat de/ câteva ori/ le mai aranjez o data/ perfect// de ce dar nu am/ curaj să desprind/ pleoapele// tălpile pe podea/ reci ca de obicei se tem/ să calce/ nu cumva să strivească/ lumile microscopice*”. Claudiu Soare lecturează poemul tradus în franceză: „*tout est bien rangé/ les chapeaux/ les tableaux/ les bouteilles// sauf que je n'ai pas/ le courage de décoller/ les paupières// arracher les plantes des pieds/ si froides à la terre / qui d'habitude ont peur de marcher/ pour ne pas écraser/ le monde microscopique*” etc.

Citesc, la rândul meu, *ploaie de weekend*, dublat de versiunea franceză, pe care o sonorizează Victoria Sicorschi: "*dans ma maison le battement de la pluie induit des gerbes de paix comme dans un/ vol de confettis des gouttes mélangées au soleil brillent et inondent même ma/ frayeur// je n'arriverai jamais à écrire le livre informe de la pluie sur ses traces je marche au/ visage tiré mimant le sourire car entre les choses et leur écriture il existe un chemin/ enseveli d'un brouillard laiteux dont je sors toujours différente*". Ritmurile acestei limbi, înrudită cu româna prin originile latine, îmi sunt familiare încă din școală, însă acum, auzindu-le aplicate pe poemul meu, mă emoționează nespus de mult...

Aliona Grati își execută misiunea de critic, rostind aserțiuni sumare pe marginea cărților noastre. Scriitorul Miron Kiropol își prezintă propriile creații, dar insistă să citească și un poem din Eminescu – și în limba originalului, și în franceză. Întoarse în public, ne întreținem cu poeta și jurnalista din București Daniela Șontică, îl descoperim pe francezul Jean-Yves Conrad, Doctor Honoris Causa al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, distins, în România, cu ordinul *Meritul Cultural* în grad de Ofițer, un mare admirator și susținător al culturii noastre. Ne vorbește cu multă admirație despre basarabeni, pentru că, în condiții ostile, și-au păstrat limba maternă, despre vizitele la Chișinău și Soroca, invocându-i pe Mihai Cimpoi, Grigore Vieru, Ion Hadârcă, Nicolae Dabija.

În dimineața de duminică, ne întâlnim lângă standul Editurii Vinea, unde sunt lansate cărțile noastre în română. Nicolae Tzone se pronunță pe marginea poeziei Marinei Dumitrescu, Aliona Grati și Victoria Sicorschi o comentează pe a Radmillei Popovici și pe a mea. Curioși, trecătorii se opresc și ascultă o altă limbă decât cea franceză. Lecturându-și poemele, Marina Dumitrescu își dezvăluie fragilitatea sensibilității feminine. Cele câteva poeme citite de Radmila Popovici, *temelie, înainte de a fi sărut, lapte praf*, în care instanța lirică mimează conversația cu un interlocutor virtual, par fărâme de drame transpuse într-un limbaj, la prima vedere, denudat, dar traversat, în subsidiar, de conștiința unui declin existențial, care ia formă unor mărturisiri incendiare: „*de ce vă mai ascuțiți/ colții păstrați-vă/ smălțul// e de-ajuns/ că-mi astupați canalele/ sangvine ori de câte ori/ se aud bubuiturile/ tahicardiei geamătul/ ischemic // ați uitat că durerea/ e un sac de box șut/ șut iar șut/ și/ time-out// răstignirea mi-e soră/ de cruce/ mirele îmi coase/ rochia din celule albe/ și roșii// i-au mai rămas/ mânecile// mama și tata/ îmi derulează viața/ până la punctul/ în care devin cetatea/ și subterana voastră// seară de seară/ vă adorm/ pe spatele biciuit/ de când eram/ temelie” (*temelie*); „*de ce nu eram/ mărul din curte/ să-mi scutur omizile/ să chem fulgerul să mă/ crape până la rădăcini/ în două părți una/ de mamă alta de/ tată înainte/ de a fi tăiat/ cu drujba” (*înainte de a fi*).**

Așa cum am dedicat antologia memoriei părinților mei, selectez pentru lectură *septembrie cu fructe căzute pe jos*, proiecții ale imaginii paterne în conștiința mea: „scriu despre tine mă profitez în ziua marelui denunț voi/ reveni de pe o pajiște maronie cu brațele pline de lalele sălbatice// decojesc zile și nopți de când ai plecat unde e viața mea de atunci? liniștea dă peste margini mă ghemuiesc lângă pernă/ miroase a bahnă aud păpurișul foșnind și printre ani strigătul unui copil: „ta-a-a-a-a-t-ă-ă-ă!”. Actualizată, întâmplarea din copilăria mea, cu reverberații psihanalitice, ajustată în melancolice ritmuri de jaz, precum remarca Aliona Grati, se dizolvă, cu tot cu mirosul de bahnă și foșnetul păpurișului de altădată, în aerul vibrant al *Salonului*...

Ce-a urmat – expun telegrafic. Luni: turul Parisului, cu autocarul roșu (Big Bus). Arcul de Triumf, Câmpiile Elysées, Grădinile Tuileries, Piața Concordiei, Catedrala Notre-Dame, Scoala Militară, Hotelul Invalizilor, Opera Garnier, Louvre, Sorbona și, desigur, Turnul Eiffel – toate într-o combinație cu nume de celebrități din istoria, cultura și literatura acestui meleag: Napoleon Bonaparte, Voltaire, Victor Hugo, Rodin, Maria Antonieta, Esméralda, Quasimodo. În căști, vocea lui Joe Dassin și refrenul "*Aux Champs-Elysées, aux Champs-Elysées/ Au soleil, sous la pluie, à midi ou à minuit/ Il y a tout ce que vous voulez aux Champs-Elysées*" îmi tulbură și mai mult simțurile.

Măști: drumul spre casă pe traseul aerian Paris-Istanbul-Chișinău, împreună cu Radmila și Aliona. În timp ce ne perfecta actele de zbor, funcționarul de la aeroportul *Charles de Gaulle* reușește să condamne politica imperială a lui Putin și să-și exprime adeviziunea pentru parcursul nostru european. Cinci ore la altitudini ametoitoare, în cele două boeing-uri ale companiei *Turkish Airlines*, sunt consacrate discuțiilor de orice gen. În timp ce nava lăsa în urmă spații străvezii, de sticlă, evocând confortul (nu doar cel domestic, dar și cel spiritual) pe care, la Paris, mi l-a oferit gazda mea, basarabeanca Svetlana, bibliotecară de formație, dar și de vocație (selectă în lecturi, e o cititoare notorie și, respectiv, o interlocutoare de zile mari), în contextul literaturii licențioase a lui Denis Diderot, la care, de obicei, fac trimitere în timpul cursului *Literatura română*

și comparată, țin condrumetelor mele o prelegere despre... nuvela *Micuța* a lui B. P. Hasdeu. Ajunse în aeroportul din Chișinău, sună telefonul Radmilei: mama-sa, nerăbdătoare să-i audă vocea, îi comunică despre catastrofa din Alpii francezi... Îngrozite, ne gândim la cei care, câteva ore în urmă, la fel ca și noi, nu bănuiau nimic...

Acum, mă simt ca și un recipient umplut cu amalgame de miresme, adunate lacom în cele două zile de prin spațiile *Salonului du livre*, sau în scurta vizită a acestui seducător oraș, unde epocile își mai etalează gloriile, dar și dramele, unde câmpiile, cheiurile, arcurile, turnurile, străzile, bulevardele, catedralele, cafenelele, zidurile, scările și încă o mulțime de locuri continuă să mai transmită mesaje despre o istorie cu înălțări și căderi, cu luciul grandorii și al victoriilor, dar și cu pasaje de umilință. (De altfel, o primă impresie despre Paris e că, aici, toate îți vorbesc despre efortul uimitor de concentrat al generațiilor, care s-a concretizat în atâtea capodopere arhitecturale, sfidând „vânturile, valurile”). Cum să triez atâtea parfumuri, cum să procesez atâtea emoții, când ele mă copleșesc, se multiplică și continuă să-mi completeze starea de frenezie, obsesiva stare de frenezie, pe care o simt imprimându-mi-se *post factum*, tot mai intens, pe ecranul memoriei?

Metaliteratura. 2015, nr. 1(39), pp. 10-14.

Szeged: festin academic și cultural

Participarea la un forum științific, dedicat latinității, romanității și românității, organizat în incinta unei universități maghiare dintr-o localitate situată în proximitatea Timișoarei, la o altă extremitate a românimii (conștiința distanței „De la Nistru pân'la Tisa” mi s-a acutizat pe tot parcursul acelor zile!), a implicat mai mult decât onorarea unei obligațiuni academice. Un sentiment, cel al solidarității mărginașilor, localizat undeva prin profunzimile unei sensibilități maladive, se impunea defint încă înainte de producerea evenimentului propriu-zis. De aceea, conformându-mă genericului *România între interculturalitate și identitate: spații romanice europene și extraeuropene*, am decis că este justificat, în context, un subiect, cu care aş comunica (defel patetic!) conașionalilor de acolo și colegilor de pe alte meleaguri despre un parcurs identitar al românilor basarabeni, proiectat în poezia momentului '89.

Drumul spre Szeged (în română, Seghedin), suranumit Orașul Soarelui, unde, în perioada 3-4 octombrie 2014, urma să-și desfășoare lucrările cea de a III-a ediție a Colocviului internațional *Comunicare și cultură în România europeană*, trece prin Timișoara. Aici, suntem așteptați de bunii noștri colegi de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest, coorganizatorii evenimentului. Din grupul de profesori de la Universitatea de Stat din Moldova, cu care eu și colega mea de catedră, Diana Vrabie, conlucrăm în cadrul Programului de master interdisciplinar „Civilizație europeană” (Mari cărți ale umanității), proiect internațional, inaugurat acum doi ani, în colaborare cu Agenția Universitară a Francofoniei și Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” de la Chișinău, fac parte doamnele profesoare Ludmila Zbanț, Tatiana Ciocoi, Adriana Cazacu și tânărul profesor de filosofie Alexandru Lupușor. A doua zi, ne vom alătura celorlalți participanți, sosiți de prin diverse centre universitare din România, Italia, Spania, Franța, reuniți aici pentru a parcurge împreună, ghidați de Călin Timoc, competentul și ingeniosul profesor de

istorie, drumul până la destinația finală.

Situat pe ambele maluri ale Tisei, Seghedinul, al patrulea oraș ca mărime din Ungaria, unde au poposit, cu diverse ocazii, fericite sau nefaste, Ion Luca Caragiale, Octavian Goga, Constantin Brîncuși, ne întâmpină cu forfota unei urbe moderne, dar, încă din autocar, nu întârzi să remarc turnurile, subțiri și grațioase, ale catedralelor gotice, cu mesajele lor (aceleași, de atâtea secole!), formele arhitecturale, clasice sau baroce, care imprimă solemnitate și eleganță edificiilor, parcurile și scuarurile cu vegetația luxuriantă, monumentele întruchipând celebrități ale locului (guvernatori, judecători, cărturari, artiști) sau oameni dintre cei mai ordinari (soldați, țărani, copii). Într-una din zile, mă vor impresiona reprezenarea, într-un simbolism inedit, a tragismului uman, provocat de primul război mondial (două chipuri schiloade de ostași, fără figuri, niște forme, în fond, compuse din bandaje, zdrențe, picioare de lemn) sau a actului intelectual, întruchipat într-un grup de copii care citesc. La toate, se adaugă tramvaiele ultramoderne și tinerii anglofoni, ceea ce imprimă orașului un ușor aer european, rarefiat, totuși, de unele însemne vizibile ale fostului regim.

Deschiderea evenimentului științific are loc în incinta Facultății de Pedagogie „Juhász Gyula” a Universității din Szeghed cu omagierea fastuoasă a Catedrei de limba și literatura română la cea de a 65-a aniversare a sa. Prezentarea, colorată emotiv, a Mihaelei Bucin, șefa de catedră, discursurile și filmul „La cei 65 de ani în 65 de imagini”, traduse sincron în maghiară, reconstituie istoricul acestei insulițe de românism academic, din care transpare ideea despre efortul colaboratorilor din toate timpurile, orientat spre formarea profesorilor școlari, promovarea și menținerea, în fond, a spiritului românesc pe aceste meleaguri. Constat că destinele noastre de marginăși, pe care le invocam în debutul acestor note, se întâlnesc pe unele segmente, însă, din toate câte se afirmă la această manifestare, extrag gândul că, în Ungaria modernă, minoritățile naționale se bucură de protecția legii. Totuși, îmi atrag atenția accentele de alarmă din discursul rostit de profesorul Gheorghe Petroșan, întemeietorul și decanul de vârstă al catedrei, care constată

o situație nefavorabilă în sensul reducerii substanțiale, după anul 2000, a numărului de studenți instruiți de catedră, ceea ce va avea un impact negativ asupra condiției școlilor cu instruire bilingvă din zonă. Involuntar, mă gândesc la românii din Transnistria, la cei din regiunea Cernăuți și din sudul Basarabiei...

Ședința în plen și discuțiile în secțiuni au fost un prilej fericit de acumulări, inerente acestor întruniri intelectuale, de schimburi de opinii, de cunoaștere reciprocă. Diverse ca subiect, intervențiile vorbitorilor recompun, rând pe rând, coerența, din antichitate și până în modernitate și postmodernitate, a spiritului latin, expansiv și vivace, efervescent și pitoresc. Reflecțiile profesorului din Italia, Norberto Cacciaglia, asupra operei lui Alessandro Manzoni sunt completate de cele ale Ioanei Costa, cercetătoare în filologie clasică (București), intitulate *Cantemir, auctor și persona (Historia Othmanica)*, argumentele lingvistului-academician, profesorului universitar José Manuel González Calvo (Spania) vizând necesitatea conceptului de predicat în gramatica limbilor romanice se întâlnesc, în spirit, cu disertațiile rostite de Estelle Variot (Franța), implicând rolul trecutului în construirea prezentului și viitorului lingvistic și cultural al Europei ș.a.m.d, ș.a.m.d. Deși suntem puțin timorate de atmosfera cazonă a locului (Facultatea de Pedagogie este instalată în blocurile unei foste garnizoane militare sovietice), toate ne exaltă și ne mențin în ambianța unui veritabil festin academic și cultural de amploare.

În dimineața de 5 octombrie, ieșim din lumina solemnă, pigmentată cu nuanțe ale istoriei recente și mai îndepărtate, a Banatului unguresc și, grație celor două nave ale companiei *Tarom*, intrăm, aproape de ora 23, în nocturnul brăzdat de melancolii (timp de evocări și reflecții!) al baștinii.

Sintagmele. 2014, anul 5, oct., p. 8.

Filolog wherever you are... : [Evocări veroneze]

„Vino! Vino să vezi ce facem noi aici!”, insistă vocea din telefon. E a unei profesoare, fostă absolventă a filologiei bălțene, stabilită în orașul italian Verona. Acum unsprezece ani, când plecase, lăsându-și cei doi copii minori în grija soțului, intenționa să-și construiască în Moldova o casă. O are, dar... în Italia, țara care i-a oferit șansa unui trai decent și unde, între timp, s-au stabilit fiul și fiica ei. E o poveste ordinară, atât de frecventă prin părțile noastre, încât ar putea să nu mai sensibilizeze pe nimeni, însă în ea e închisă o dramă umană, una dintre sutele de mii, care bântuie astăzi localitățile basarabene, unde generații de copii au crescut deja cu tați amărâți, disperați, cu bune, rude sau chiar cu străini. Veți sesiza totuși că, în această poveste, e și altceva.

Călătoria mea în țara supranumită și *belle payese*, are deja o finalitate: să-mi revăd colega și prietena mea din studenție, dar și să fac mai multe studii de caz. Mai târziu, când îi citeam jurnalul ținut în primul an de aflare acolo, simțeam că parcurg, alături de ea, acel drum al suferinței materne, al acceptării unei alte condiții, a unui statut social diferit de cel pe care îl deținuse aici (plecase dintr-un post de management pedagogic, avea succese în domeniu, era apreciată de colegi). V-ați întrebat vreodată cum e să renunți la identitatea ta și să devii altcineva și ce li se întâmplă intelectualelor noastre, foste profesoare, educatoare, aflate la munci în străinătate? Deși nu mai profesază pedagogia, multe din ele își întrețin viață spirituală cu lecturi din literatura română sau din cea italiană, cu informații despre civilizația și cultura țării-gazdă. În biblioteca prietenei mele, pe lângă volume din literatura italiană, observ cărțile lui Mihai Eminescu, Liviu Rebreanu, Marin Preda, Grigore Vieru. Regretă că s-a înstrăinat de mediul nostru literar și că știe vag ce se mai scrie astăzi. În schimb, are prieteni printre scriitorii italieni. Îmi vorbește cu pasiune despre romanele lui Roberto Milone, jurnalist profesionist, autor și responsabil de programe la Rai Uno și Rai Due, în prezent, vicedirector al Canalului 2. Dânsa a transpus în română un fragment din *Un sogno per te (Un vis pentru tine)*, recentul roman al acestui scriitor pasionat de lumea interioară a

contemporanului nostru. Îmi spune că, după ce a însușit la perfecție limba italiană, a practicat activitățile de traducător și de ghid pentru turiști români și ruși. Îmi face o excursie de lux prin centrul istoric al Veronei, povestindu-mi în detalii despre fiecare monument antic sau medieval: stradă, piață, zid, castel, pod, scară, capelă, biserică, poartă, clădire etc. În piața Dante, lângă monumentul celebrului scriitor italian, îmi evocă pasaje necunoscute din biografia autorului *Divinei comedii*. Coborâm scările spiralate ale turnului care i-au sugerat lui Dante imaginea cercurilor Infernului; pășim pe scările pe care odată urcau nobilii veronezi spre teatrul roman, atingem cu mâna rămășițele zidului – martor al unor spectacole în care se regăsea o lume apusă de mult; contemplăm tablourile celebrilor pictori ai Renașterii italiene, păstrate cu multă grijă în biserica Sfânta Anastasia sau în Dom; coborâm în cavoul Giulietei, pe cripta căreia cineva a pus o floare albă; de pe colinele Veronei, cutreierate odinioară de armatele austriece și cele franceze, admirăm priveliștea citadină. Mi se vorbește pertinent despre stiluri arhitecturale și despre confruntări armate, despre viața nobililor de odinioară și despre Napoleon, pasaje din antichitate, evul mediu sau din istoria recentă a Veronei refăcându-se efervescent sub ochii mei, în timp ce narațiunea ghidului nu mai contenește, la fel cum se va întâmpla, o săptămână mai târziu, când mă va însoți prin spațiul tulburător al Veneției... „Cunoști mai multe despre locurile noastre decât noi înșine”, remarcă, pe bună dreptate, prietenii săi italieni.

Un posibil personaj de roman, protagonistă acestor evocări veroneze. Confruntată cu dificultăți de orice gen, acolo, într-o țară străină, nu s-a conformat unor condiții umilitoare, ci și-a continuat traseul intelectual, și-a menținut spiritul de filolog – oriunde s-a aflat...

Sintagmele. 2014, anul 1, nr. 1, oct., p. 7.

File de album

Motto: „Dar ținutul natal nu este atât o întindere, cât o materie; este un granit sau un pământ, un vânt sau o uscăciune, o apă sau o lumină. Ne materializăm reveriile în el; prin el visul nostru își capătă adevărata substanță: lui îi cerem culoarea noastră fundamentală”.

Gaston Bachelard, *Apa și visele*

Instantaneu

Îmi plac fotografiile – la ceasul
când se preschimbă-n tigri: fiecare
își ține-n gură halca ei de timp.

Noi înotăm – în ochii lor: zâmbind,
mai facem gesturi mari și luminoase
sub cerul înflorit..

Dar dedesubt,
însângerată, apă fără umbră
ne-a și vărsat într-o bulboană sumbră.

Ștefan Augustin Doinaș

1957. Maria și Vasile Curtescu, părinții

1980. Echimăuți (Rezina). Cu colegii de grupă la cules mere

1985. Bălți, școala nr. 4. Diriginta clasei a VI -a

1986. O lecție de limba română în clasa a VI -a

2010. La porțile cetății Soroca. În rândul al doilea de la stînga spre dreapta: Natalia Ivasișen, Zinaida Țăriță, acad. Silviu Berejan, Cassian Maria Spiridon, Gheorghe Popa, Valentina Botnariuc, Anatol Moraru, Lilia Trinca. În prim plan: Mircea A. Diaconu, Nicolae Leahu, Margareta Curtescu, Tatiana Potâng, Maria Șlehtițchi, Lucia Țurcanu

2011. Mihăileni (Rîșcani). Fotografie de grup. Participanții la Colocviul Internațional aniversar „Eugeniu Coșeriu - 90 de ani de la naștere”

2013. Aix-en-Provence (Franța).
Împreună cu Ana Bantoș

2013. Universitatea d'Aix-Marseille 1, Aix-en-Provence (Franța).
Susținerea tezei de doctor *Le mythe du sacrifice dans le folklore roumain et russe*, drd. Victoria Sicorschi (cu Fridrun Rinner, cond. șt., Chantal Connochie-Bourgne, președintele comisiei, Ana Bantoș, referent)

2013, 19 aprilie. USARB.
Prezentând programul
Conferinței Științifice
Internaționale „Reverberații
ale modelului cultural
francez în context european
și universal”

2014. USARB. Cu poeta Radmila Popovici
și interpreta Adriana Ochișanu

2014. Târgul de Carte Gaudeamus (București).
Lansarea antologiei *în piața dante*, cu Felix Nicolau, Nicolae Tzone,
Lucia Țurcanu și Mircea Ciobanu

2014. Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, Festivalul „Primăvara
Internațională a poezilor” (de la stânga spre dreapta, cu scriitorii:
Nicolae Spătaru, Miroslava Metleaeva, Aliona Grati, Arcadie Suceveanu,
Victoria Fonari, Radmila Popovici, Vlad Zbârciog)

2014. USARB. Între profesorii audienți ai cursurilor de formare continuă

2014, 4 octombrie. Szeghed (Ungaria), după încheierea lucrărilor Colocviului internațional *Comunicare și cultură în România europeană*

2015. USARB. După întâlnirea cu criticul literar Gheorghe Grigurcu (România)

2015. La Salon du Livre (Paris)

2015. Salon du Livre, Paris. Standul Editurii Vinea (București)

2015. Pavilionul României, Salon du Livre (Paris)

2015. Paris. Salon du Livre. Cu poeta Daniela Şontică

2015. Salon du Livre, Paris. Cu traducătoarea Victoria Sicorschi

2015. Turnul Eiffel,
simbolul Parisului

2015. Paris. Catedrala Notre-Dame,
una dintre cele mai frumoase și
armonioase clădiri gotice ale Franței

2015. O ședință a Catedrei de literatura română și universală

2015. Poetul și directorul Editurii Vinea, Nicolae Tzone despre antologia *în piața dante*

2015, septembrie. Recital de poezie la Salonul Internațional de Carte (Chișinău)

2015. Catedra de literatura română și universală.
Aserviți celui mai fascinant domeniu – literaturii

2015. USARB. La un eveniment cultural, cu Margareta Tetelea,
Tatiana Suzanskaia și Nicolae Leahu

2015. Cu Mihai Șlehtichi și Margarita Tetelea, după înmânarea distincției de stat – medalia „Mihai Eminescu”

2016. USARB. Cu poetul Nicolae Tzone, cercetător pasionat al avangardei literare românești

2017. La Casa-muzeu „Grigore Vieru” din Pererița, împreună cu un grup de scriitori

2017. Ziua Mondială a Poeziei. Memorialul Ipotești - Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu” (Botoșani)

2017. Chișinău. Biblioteca Minicipală B. P. Hașdeu. Lansarea volumului
poemes oblique

2017. USARB. Rostind comunicarea la Conferința Științifică „Foamea
în R.S.S. Moldovenească (1946-1947): istoria și memoria tragediei în
cercetările actuale”

LIBREX
ediția 26
9-13 mai 2018, Palas Mall, IAȘI

EVENTIMENTE
EDITURA
JUNIMEA
www.editurajunimea.ro
Revista **SCRIPTOR**

AMIAZA CĂRȚILOR... FRATERNE
Editurile ȘTIINȚA (Chișinău) – JUNIMEA
Miercuri, 9 mai

orele 12, 00 – 12,50
„La Fântâna”, zona 1 de eveniment, Palas Mall, Arhian, etel 0
Volume sommate de:

- Nicolae BUSUIOC
- Quintilele cesari (colecția „Dialog XXI”)

Prezentarea colecției:
– „Literatură din Bessarabia, început de secol XXI”
Volumele aparțin la Editurile ABC și ȘTIINȚA din Chișinău:

- „Poezie, Antologie” de Luciu TURCANU
- „Până nouă Antologie” de Iulian ȘOCAN
- „Roman” (Volumele 1 și 2), Antologie” de Maria ȘLEAHȚIȚHI
- „Dramaturgia, Antologie” de Iulian NIȘCHI
- „Essays, Critică literară, Antologie” de Clăudian CIUBOTARU
- Lea BURNARU
Voci din Capâlnia Elzeu (colecția „Dialog XXI”)
- Mircea V. CRIDANU
Colecția în traducere a criticului (colecția „Arzium”)
- Margarina CIURTESCU
Imagini dramatice pe cer (colecția „Arzium”)
- Silvia GOTEANȘCHI
Memoria literară, Edi ȘTIINȚA
- Ion HADĂRCĂ
Uite răsunând (colecția „Arzium”)
- Vitalie RĂILEANU
Imagini Eipen Clodiu (colecția „Ergili”)
- Arcadie SUCEVANU
Cântec în rimb, în Paris (colecția „Cantos”)
- Diana YRABE (contopologă)
O zasă de vâci lăice, Cor la lapal cեսenar
(toate sunt prezentate în prezentare)

orele 18, 00 – 18,50 / Agra 1X LIBRIS
„La Fântâna”, zona 1 de eveniment, Palas Mall, Arhian, etel 0
SEMNAL EDITORIAL JUNIMIST

- Henri BERTHELOT
Jurnal și corespondență (colecția „Memoria deșdăirei”)
Coordonator de proiect: Otilia CĂNTEC
Președini: Căclălin BOTOȘINEANU, Ioan HOLBAN

Amfitrionii: Gheorghe PRINI (Chișinău), Ioan HOLBAN, Lucian VASILIU

Intră cine vrea, rămâne cine... citește!

2018. Iași-LIBREX, Amiaza cărților fraterne.
Cu poeta Silvia Goteanschi

2018. Biblioteca Hîncești.
Reîntoarcere la baștină

2018. Chișinău. Bookfest. Salonul Internațional de Carte

2018. Chișinău. Bookfest. Salonul Internațional de carte, alături de Radmila Popovici și minunata Vivi, fetița *cu ochii în care cerul și-a scurs azurul*

2018. Biblioteca Universitară Centrală „Mihai Eminescu” din Iași. Evenimentul științific *Zilele Unirii: consolidarea limbii, literaturii și civilizației românești*

2018. USARB. Colloquia Professorum: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, ediția a 7-a

2018. Slovacia. Participanții la Festivalul Internațional de Poezie „PARS POETRY”: Ondrej Kalamár, Miroslav Kapusta, Zuzka Kuglerova (Slovacia), Remi Jusiewicz (Anglia), Anna Czachorowska (Polonia), Aleksy Wrobel (Anglia), Alois Marhoul (Republica Cehă), Elka Nyagolova (Bulgaria)

2018. Slovacia. Între participanții la Festivalul Internațional de Poezie „PARS POETRY”.

2018. Slovacia. Recital în cadrul Festivalului Internațional de Poezie „PARS POETRY”

2018. Slovacia. După un recital de poezie, împreună cu distinsa poetă și traducătoare Elka Nyagolova (Bulgaria), cu poetele Beata Kuracinova, Milena Orsi și Margareta Partelová (Slovacia)

2019, 15 martie. V International spring symposium (USARB),
cu colegele Carmen Dimitriu (Comrat) și Mariana Chirița

2019, 12 aprilie. USARB. Împreună cu colegii de catedră Nicolae Leahu și Anatol
Moraru și discipolele participante la Conferința studențească

LA BUSTUL LUI ALECU RUSSO

Comemorarea scriitorului Alecu Russo - patronul spiritual al Universității bălțene

Între colegi, cu poetul Ion Hadârcă, celebrat la Bălți în cadrul Colocviului studentesc de traducere a poeziei

LA BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB

Lansări de carte

2004. Un eveniment cultural de mare anvergură.
În prim-plan: acad. Silviu Berejan, Gheorghe Popa

2011. Lansarea romanului *Un sogno per te* (*Un vis pentru tine*) al scriitorului italian Roberto Milone. Cu autorul și traducatoarea Tamara Burlacu

2011. Lansare de carte cu Maria Șlehtițchi, Anatol Moraru
și Nicolae Leahu

2013. Literați și lingviști bălțeni așteptând protagoniștii unui eveniment
cultural

2012. O întâlnire cu scriitori botoșăneni, clujeni și bistrițeni

2012. Lansarea volumelor poetului și romancierului Gheorghe Calamanciuc

2014. Lansarea volumului *Manuscrise de Dimitrie Balica comisul*. Alături de Teo-Theodor Marșalcovschi, Gheorghe Popa și Elena Harconița

2014. Lansarea antologiei *A-Z.best* de Emilian Galaicu-Păun (în centru), alături de poetul Nicolae Leahu

2015. O sărbătoare de suflet cu *rarisima* Doamnă Maria Tonu, fondator și coordonator al Cenaclului „Grigore Vieru”, din orașul Toronto, provincia Ontario, Canada

2019, 23 aprilie. Clubul Cărții, BȘ USARB. Book Caffè

2019, 23 aprilie. Clubul Cărții BȘ USARB. Book Caffè

2019, 23 aprilie. Clubul Cărții BȘ USARB. Book Caffè

M A R G A

M
A
R
G
A
Sus,
Sus-
din
Nord,
A urcînd din
pogoară-de undeva,

PARE-SE,
din hîncești,
așa cum vin unele margarete
dinspre goetheborgi și bulgakovi
sau –
altele,
Altețele Lor,
din movilești
sau Fălești.

Și vine Marga, nu de azi sau de ieri,
ci de-abinelea
dintr-un alaltă...
-alaltăieri,
și nu din unul fofilat în trecut,
ci din altul,
dintr-Altul – sferic și sclipitor –
și-adunându-se foarte,
foarte cu spor,
tot mai copt și mai copt,
tocmai
dinspre
9948.

Și, s,
insinuându-se u
dinspre Punt u
înspre S
Marga lunecă, apoi, așa cum o astră,
o
a
s
t
r
ă

curcubeie desface dinspre Apus
îndreptându-se către Soare-Răsare
cu fel de fel de levănțele prinse la cingătoare
încît se miră și lișițele, stolurile de cocori –
și-i și țipă! –
zburînd pe contrasens,
acestea din urmă (stolurile, domnilor corectori!)
cu dorul
(bălțean),
cocoloș
sub aripă.

Mi-o amintesc aievea sau am visat-o?
Era...
Era piscicola epohă Brejnikolă,
cînd sensul lumii stătea
în lupta piromanilor bolșevici
„pentru pace”
și împotriva oricărui
pericole,
care ar putea submina unitatea
(firește că „de nezdruncinat”)

De Maria? Adrian? Mircea? Sau de Margareta?

Deși sugerat-am deja,
pentru claritate postodernă,
explicit:
e-aici,
mult înainte de-a fi
virtualizată
în pixeli,
în plic!!!
Întreagă-întreguță e: una sută procente identitate
și – cât îi trebuie –
și-alteritate!

Tocmai convorbim cu malurile
Prutului
din noua ei carte,
hînceșteană,
cu *ValuRiLe*
amintirilor, cu juvența noastră
prea,
prea strîmtorată
între filmele cu ceapaevi sau petrecăreți hinduiști
și rețelele de sîrmă
(cu steluțe-n cinci colțuri)
ghimpată.

Marga crescú încet și frumos
între litere de stejar și-abanos,
între cerneluri de boz,
paparude,
frunze de brustur și de rogoz
și,
cînd începú,
cu măsură,

să publice
 poemele nopții acestei
 suverane
 (și-acelei, văpsite în purpuri!) republici,
 corul de agnese și yurici căzu în surdină
 cu tot
 patosul lui
 de hidrocentrală
 înghesuind
 propagandă-n
 lupaniana „Lumina”.
 Dar, pentru că i se păru prea puțin
 să modeleze doar mlădițe și vrejuri
 și să le-nvețe să scrie
 (cu sînge, cu viață!)
 și să citească
 poveștile umbrelor pe bolta cerească,
 Marga porni spre Rhodope
 și arhipelagul egeu
 să adune fărîmele,
 firimiturile chiar
 din sfișiatul
 Cîntec al lui Orfeu.
 Ani și ani culese vocale,
 consoane,
 sintagme,
 topindu-le în gînd, zi de zi,
 ca să-l înfățișeze pe Regele-Liră Areopagului,
 Tagmei
 damnaților:
 poeților
 interpreților
 și procleților...

Inițiații știu,
 știu-știu-știu:
 în Cînt,
 Regele Tracilor
 este viu!

El face să murmure clipele-n flori
 și timpul să ațipească, fremătînd, în culori;
el leagă fire de infinire
 și cheamă pietrele la devenire;
el înșiși zeii îi pritocește din carte în carte
 și mută cumulus-nimbușii în altă parte...
Toate acestea le-am aflat de la Marga,
 cînd pe la amiază, cînd pe-nserat,
în anii cei depărtați și sfătoși
 cu poeți bălțeni în roluri de moașe (reciproce),
 iară semnelor lor –
 și de strămoși.

Acum,
 cînd Cronos ne mai dă ascultare,
 evocăm examenele
 și referatele doctorale,
exclamații de Nea Iancu,
 Trahanache,
 Apunache,
varii cărți de dezvățatură, zîmbetul lui Emil Iordache
sau sămîle, cu ștersături, ale hatmanului Neculce,
 păstrate-n arhivele din Târgul cel Dulce.

Plimbarisim,
 alteori,
 generoase idei
 de la Biserica Sf. Nicolae din Bălți

pîna la Sfîntul Nicolae Domnesc

(Cea din Iași),

și,

așa cum

se leagăna

roua

pe frunze,

așa se

umplu

urmele

noastre

de-ai

trecerii

pași...

Oh!

Vă spuneam:

tare,

tare ne mai

emoționează

această

întreită

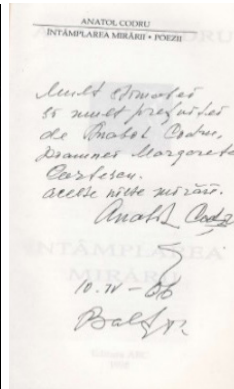
sosire a Ei

(a Margăi, desigur, a Mariei și-a Margaretei)

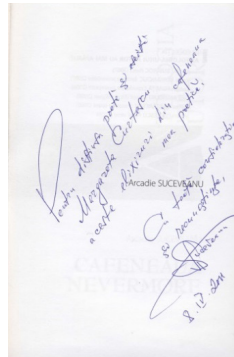
cînd dinspre mituri, cînd dinspre ai viitorului zei!

(*Onomasticon*. Florești: Limes, pp. 82-88)

AUTOGRAFE-DEDICAȚIE

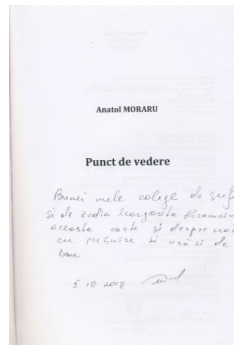

Mult stimatei și mult prețuitei de Anatol Codru, Doamnei Margareta Curtescu, aceste niște mirări
10.IV.2006
Anatol Codru

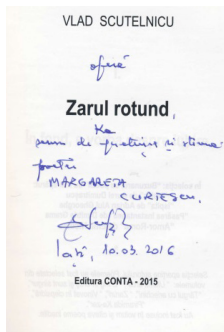
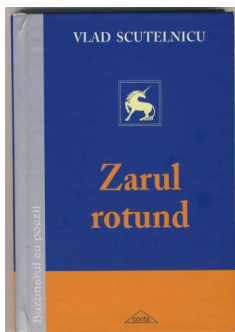

Pentru distinsa poetă și eseistă Margareta Curtescu aceste elixiruri din cafeaua mea poetică.

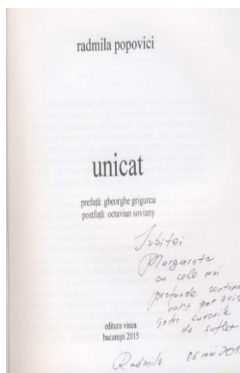
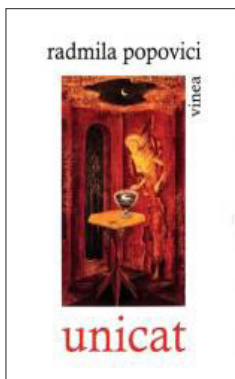
Cu toată considerația și recunoștința,
Arcadie Suceveanu
8.IV.2011

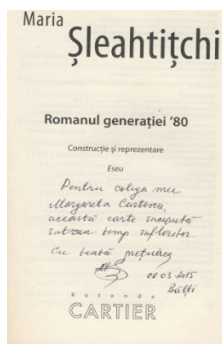
Bunei mele colega de suflet și de zodie Margareta Abramciuc, această carte și despre noi, cu prețuire și urări de bine.
5.10.2017 Anatol Moraru

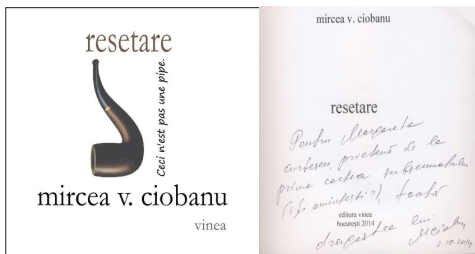
Vlad Scutelnicu oferă *Zarul rotund*, ca semn de prețuire și stimă poetei Margareta Curtescu Iași, 10.03. 2016

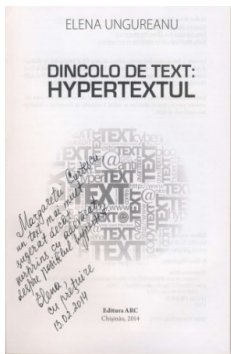
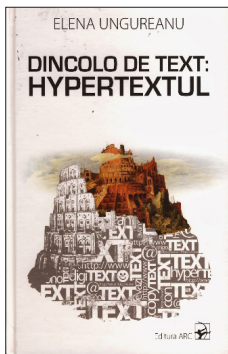
Iubitei Margareta cu cele mai profunde sentimente care pot exista între surorile de suflet
06 mai 2015
Radmila Popovici

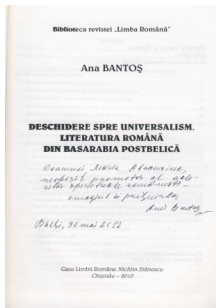
Pentru colega mea Margareta Curtescu, această carte începută într-un timp înfloritor. Cu toată prețuirea 6. 03. 2015 Bălți
Maria Șleahțiți

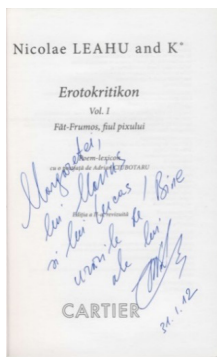
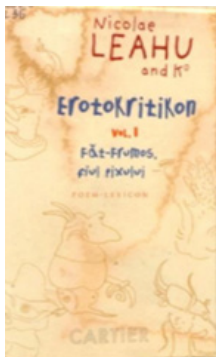
Pentru Margareta Curtescu, prietenă de la prima carte a subsemnatului (îți amintești?), toată dragostea lui Mircea V. Ciobanu. 2.10. 2014

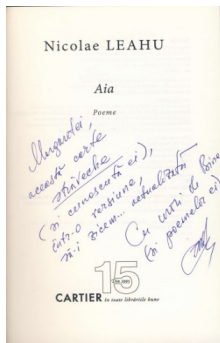
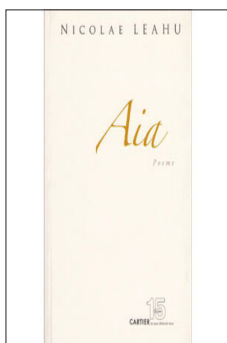
Margaretei Curtescu un text mai mult sugerat decât surprins cu adevărat, despre posibilul hypertext Elena Ungureanu, cu prețuire 13.02.2014

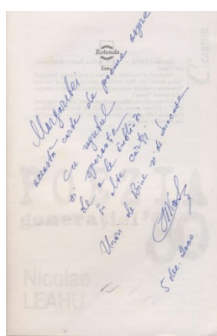
Doamnei Maria Abramciuc, neobosit promotor al valorilor spirituale românești - omagiul și prețuirea Anei Bantoș. Bălți, 30 mai 2012

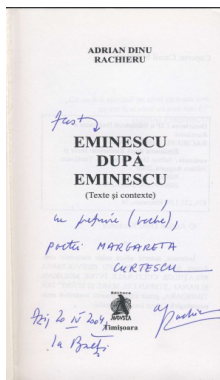
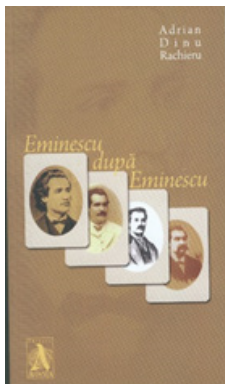
Margaretei, lui Marius și Lucas, urările de bine ale lui Nicolae Leahu. 31.01.12

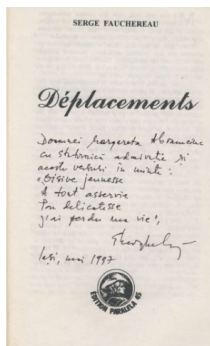
Margaretei, această carte străveche (și cunoscută ei), într-o versiune, să-i zicem ... actualizată Cu urări de bine (și poemelor ei) Nicolae Leahu Anul 2011

Margaretei această carte de poeme aspre Cu regretul și speranța de a le împlânzi în alte cărți Urări de bine și de succese Nicolae Leahu 5 dec. 2000

Acest Eminescu
după Eminescu
(Texte și contexte)
cu prețuire (veche),
poetei
Margareta Curtescu
Azi, 20. IV. 2004,
la Bălți
Adrian Dinu Rachieru

Doamnei Margareta
Abramciuc cu
statornică admirație
și aceste versuri
în minte:
„Oisive jeunesse
À tout asservie,
Par délicatesse
J'ai perdu ma vie.”
Gheorghe Crăciun
Iași, mai 1997

INDICI AUXILIARI

a) Nume

A

Abramciuc, Alexandru (13-15, 176)
Agopian, Ștefan 113*
Alecsandri, Vasile 90*, 91*
Andersen, Hans Christian (20*)
Arendt, Hannab 104*
Arion, George 113*
Arghezi, Tudor (61*)
Armașu, Liliana 129, 132
Asachi, Gheorghe (74*)
Audet, Sylvain 113*

B

Bacalov, Sergiu 7
Bachelard, Gaston 100*
Bacinschi, Mihai 129
Bacovia, George 59*, 83*
Bălan, Pavel 164
Bălcescu, Nicolae 90*, 91*
Balica, Dimitrie (comisul) 6, (7-9, 20*, 36, 52, 55)
Baltag, Cezar (75*, 88)
Balzac, Honoré de (18, 53)
Bandalac (Stanțieru), Oxana 94*
Bantoș, Ana 11, (50), 70*, 128*, 157* 196, 197
Bararu, Iraida 96*
Bârlădeanu, Lucreția (24, 114*)
Baros, Linda Maria 113*
Basarabeanca, Antonina 12
Bator, Joanna 112*
Berejan, Silviu 20*, (86), 127*, 148*
Beșleagă, Vladimir (60, 70)
Bieńczyk, Marek 112*

Notă: Cifra marcată cu* indică pagina la care poate fi reperat numele corespunzător, în timp ce cifra fără* indică poziția în lista bibliografică.

Bogza, Geo 113*
 Bolintineanu, Dimitrie 91*
 Borzin, Aurelia 108*, 168
 Botnari, Liliana 28
 Botnariuc, Valentina 7*, 127*
 Botnaru, Daniela 120, 121
 Botnaru, Virgil 120, 121, 182
 Botoșineanu, Luminița 48
 Breban, Nicolae 113*
 Brîncuși, Constantin 119*
 Bucin, Mihaela 119*
 Bulat, Eugenia (16*, 48)
 Burlacu, Alexandru 35
 Burlacu, Tamara 149*
 Burța-Cernat, Bianca 113*
 Busuioc, Aureliu (76)
C
 Cabac, Ludmila 10
 Cabac, Valeriu 201
 Cacciaglia, Norberto 120*
 Caduc, Dora 13, 176, 178
 Calamanciuc, Gheorghe (27), 107, 151*, 175
 Cantacuzino, Irina (11)
 Cantemir, Dimitrie 120*
 Caragiale, Ion Luca 119*
 Caraivan, Virgil (21*)
 Catană, Igor 3
 Cavaillés, Nicolas 113*
 Cazacu, Adriana (118*)
 Cărtărescu, Mircea (74*, 75*, 113*)
 Cârnelci, Magda 113*
 Cășleanu, Filip 160
 Cășleanu, Serghei 1, (158)
 Chiperi, Grigore 84*
 Chiriac, Teo (13*), 129, 188
 Chirita, Mariana 10, 146

Chmielewska, Iwona 112*
Cimpoi, Mihai (35, 75, 115*), 133-135
Ciobanu, Maria 186
Ciobanu, Mircea V. 7*, 129, 130*, 131, 138, 156*, 185
Ciobanu, Silvia 6, (8*), 13, 52, 176
Ciobanu, Vitalie 69*
Ciocan, Vladimir (157)
Ciocanu, Anatol 199, 200
Ciocanu, Dina 18*
Ciocoi, Tatiana (118*)
Ciornei, Vsevolod 79*
Ciubotaru, Adrian 7*, 110*, 129
Codru, Anatol 158*
Cojocaru, Andrei 166
Colesnic, Iurie 186, 200
Conachi, Costache 90*
Connochie-Bourgne, Chantal 128*
Conrad, Jean-Yves (115*)
Constantinescu, Claudiu 136
Corcinschi, Nina 56*, 58*, 98, 113*, 126, 198
Cornu, Aurora (114*)
Corobca, Liliana 30
Costa, Ioana 120*
Coşeriu, Eugeniu (18*, 53, 88, 127*)
Courriol, Florica 113*
Crăciun, Gheorghe 72*, (81), 159*
Crăciunescu, Ioana 113*
Crivceanschi, Nina 10
Crudu, Dumitru 65*, 111*, 113*
Czachorowska, Anna 144*
D
Dabija, Nicolae 89*, (115*)
Dante, Alighieri 62*, 122*
Dassin, Joe (116*)
Davies, Norman 112*
Diaconu, Mircea A. 127*

Diderot, Denis (116*)
 Dimachi, Nicolae 90*
 Dimitriu, Carmen 146*
 Dobrescu, Al. 133
 Dragan, Elena 67, 178
 Dragnev, Demir 36, (173)
 Dumitrescu, Marina (114*, 115*)
E
 Eminescu, Mihai (21*, 74*, 107*, 115*, 121*, 139*)
 Eșanu, Andrei 186
 Evtuşenco, Ion (7*)
F
 Flămând, Dinu 113*
 Filip, Iulian 134, 135, 186
 Flaszén, Ludwik 112*
 Florescu, Radu (93)
 Fonari, Victoria 113*, 130*
 Fotescu, Maria 13, 176, 203
 Fowles, John (72)
 Fundoianu (Fondane), Benjamin 12*, 16*, 59
G
 Galaicu-Paun, Emilian (15*, 40, 75*), 79*, 88* 105, 117, 131, 152*,
 205, 206
 Galben, Andrei 54
 Garcia Marquez, Gabriel (79)
 Gaulle, Charles de (116*)
 Ghiu, Bogdan 113*
 Gnatiuc Lucia 123
 Goga, Octavian 119*
 Goma, Paul (16*, 20*, 53)
 González Calvo, José Manuel 120*
 Goteanschi, Silvia 111*, 113*, 141*
 Grati, Aliona 72*, 76*, 102, 112, 112*, (115*, 116*), 130*, 189, 198
 Grigurcu, Gheorghe 66*, 113*, 132*
 Grozavu, Olimpia 14
 Guțu, Ana (76*)

H

- Hadârcă, Ion (115*), 147*
Han, Gaonian 54
Harconița, Elena 8*, 13, 52, 152*, 176, 178, 201, 203, 204
Hașdeu, Bogdan Petriceicu (117*)
Hermeziu, Cristina 113*
Hinkel, Laure 113*
Holban, Ioan 20*, 85, 97
Hometkovski, Ludmila 76*
Hostiuc, Ștefan 69*
Hugo, Victor (116*)
Hurduzeu, Ovidiu (95)

I

- Iamandii, Valeria 5
Ignatiuc, Iulia 178
Ihab, Hassan 75*
Ilis, Florina 113*
Ioniță, Mircea (20*)
Ivasișen, Natalia 127*

J

- Jebeleanu, Eugen (83)
Juskiewicz, Remi 144*

K

- Kafka, Franz (16, 19*, 42)
Kalamár, Ondrej 144*
Kapusta, Miroslav 144*
Kiropol, Miron (114*, 115*)
Kogălniceanu, Mihail (14*, 17*, 20*, 56, 58, 90*, 91*)
Koziol, Urszula 112*
Krynicky, Ryszard 112*
Kuglerova, Zuzka 144*
Kuracinova, Beata 145*

L

- La Motte-Fouqué, Friedrich de (20*, 47)
Lamartine, Alphonse de 16*, (47)
Langa, Andrei 15*

Lari, Leonida 17*
 Leahu, Nicolae 5*, 7*, 8*, (64), 75*, 78*, 82*, 83*, 101, 104, 110,
 110*, 127*, 135, 138, 146*, 150*, 152*, 157*, 158*, 180-182, (201)
 Lefter, Marcel 204
 Lipska, Ewa 112*
 Luchian, Tatiana 186
 Lucovici, Doina 165
 Lungu, Eugen 131
 Lupușor, Alexandru (118*)
M
 Manzoni, Alessandro 120*
 Marhoul, Alois 144*
 Maria (Regina României) 113*
 Maria Antonieta (arhiducesă de Austria și regină a Franței) (116*)
 Marinescu, Angela 113*
 Marșalcovschi, Teo-Theodor 6, 9, 36, 52, 152*, 172, 173
 Matcovschi, Ilarion (7*)
 Matvei, Valeria 186, 192
 Mauron, Charles 81*
 Mănuță, Dan 7*, 10*, 11*, 72*, 73*, 79*, 89*, 118, 133
 Meniuc, George (92)
 Metleaeva, Miroslava 130*
 Mihaluța, Lina (8*)
 Mihăescu, Gib (85*)
 Milone, Roberto 121*, 149*
 Mincu, Marin 80*
 Moraru, Anatol 7*, (86), 110*, 127*, 146*, 150*, 155*, 182, 187
 Moraru, Anton 8
 Müller, Herta 18*, (32)
 Munteanu, Eugen 53
N
 Nagherneac, Ana (8*), 178
 Nantet, Marie-Victorie 113*
 Napoleon I Bonaparte (116*, 122*)
 Naum, Gellu 113*
 Nazar, Valeriu 199, 200

Nechit, Irina 11, 105*, 167
 Negruzzi, Constantin (13*, 15*, 18*, 23, 26, 38, 51, 91*)
 Netida, Xenia 192
 Nicolau, Felix 130*
 Nicu, Ghenadie 7*, 71*, 106, 110*
 Nir, Marily le 113*
 Noailles, Anna-Elisabeth 113*
 Nucă, Sergiu 199
 Nyagolova, Elka 144*, 145*
O
 Ochișanu, Adriana 129*
 Odobescu, Alexandru I. 91*
 Oișteanu, Angela 136
 Orsi, Milena 145*
 Oteanu, Elena 131
P
 Partelová, Margareta 145*
 Pascal, Armand (77*, 85*)
 Pădureac, Lidia 172
 Perța, Cosmin (25)
 Peto, Andreea 13*
 Petrescu, Camil (17)
 Petroșan, Gheorghe 119*
 Pintilei, Elena 186
 Pîrvulescu, Ioana (77)
 Pîslaru, Margareta (86*)
 Poenaru, Vasile 124
 Pogor, Vasile (12*)
 Poiată, Mihai Ștefan 183
 Pomelnicova, Ana 67
 Popa, Gheorghe 86, 127*, 148*, 152*, (201)
 Popa, Ioan 113*
 Popa, Iulius 191, 202
 Popa, Nicolae (68, 90), 132
 Popescu, Simona 113*
 Popovici, Radmila 111*, 112*, (114*-116*), 129*, 130*, 143*, 155*

Potîng, Tatiana 4, 127*

Preda, Marin 121*

Pricop, Constantin 16

Prus, Elena 54, 76*

Q

Quan, Xiaohui 54

R

Rachieru, Adrian Dinu 73*, 77*, 133, 159*

Răducan, Puiu 130

Rădulescu, Ion Heliade 95*

Răileanu, Nicolae 183

Răileanu, Viorica 28

Răileanu, Vitalie 116

Rău, Alexe 192

Rebreanu, Liviu 121*

Rinner, Fridrun 128*

Rodin, Auguste (116*)

Russo, Alecu (17*, 18, 18*, 29, 39, 43, 74, 90*, 91*)

S

Sainenco (Coșciug), Ala 91*, 201

Scurtu, Elena 13, 176, 203

Scutelnicu, Vlad 155*

Sicorschi, Victoria 100, 111*, 112*, (114*, 115*), 128*134*

Sijie, Dai 16*, (54)

Simion, Eugen 71*

Simionica, Anatol 204

Soare, Claudiu (114*)

Sora, Simona 113*

Sorocean (Ciobanu), Inga 93*

Spătaru, Dan (86*)

Spătaru, Nicolae 130*

Spiridon, Cassian Maria 127*

Stan, Mihai 134, 135

Stanciu, Sergiu 120, 121

Stasiuk, Andrezj (14*, 34)

Stănilă, Moni 188

Suceveanu, Arcadie (17*, 61, 63, 69, 71), 130*,158*, 193
 Surugiu, Beatrice 9
 Suzanskaia, Tatiana 137*
Ș
 Șandru-Mehedinți, Tudora 79
 Șerban, Nicolae 113*
 Șerban, Robert 113*
 Șlehtichi, Mihai 106*
 Șlehtičhi, Maria (5*, 7*, 78*), 85*, 87*, 108, 110*, 113, 114, 127*,
 150*, 156*, (178-180), 194, (201)
 Șontică, Daniela (114*, 115*, 134*)
 Ștefănescu, Alexandru 138
 Șveț, Natalia-Maria 186
T
 Tănase, Virgil 113*
 Tăriță, Zinaida (7*), 127*
 Tetelea, Margarita 137*, 138*
 Thibaudet, Albert 81*
 Tian, Shu 54
 Timoc, Călin (118*)
 Tonu, Maria 128, 153*
 Topalo, Valentina 15, 204
 Trifan, Călina 58*, 199, 200
 Trinca, Lilia 127*
 Tzone, Nicolae 19*, 37, (74*, 75*), 103, 111*, (114*, 115*), 130*,
 136*, 138*
Ț
 Țepeneag, Dumitru 113*
 Țurcanu, Lucia 7*, 92*, 110*, 125, 127, 127*, 130*, 131, 132, 190,
 195, 198
 Țvetaeva, Marina 87*
U
 Ulrich, Luis Rinaldo 104*
 Ungureanu, Elena 11, 156*
 Urușciuc, Eugen 119

V

- Variot, Estelle 120*
Vasiliu, Lucian (85), 97
Văcărescu, Alecu (74*)
Văcărescu, Iancu (74*)
Văcărescu, Ienăchiță (74*, 90*)
Văcărescu, Nicolae (74*)
Vâlceanu, Aida 113*
Vieru, Grigore (62, 115*, 121*, 139*, 153*)
Vinea, Ion 113*
Vișniec, Matei 16*, 19*, (45), 113*
Vițu, Anatol (159)
Vleju, Maria 172
Voica, Marina 86*
Voltaire (François-Marie Arouet) (116*)
Vrabie, Diana 10, 16, 109, 110*, (118*)

W

- Washington, Dinah 74*, 78*
Wrobel, Aleksy 144*

Z

- Zbanț, Ludmila (118*)
Zbârciog, Vlad 130*
Zhongkui, Liu 54
Zhuang, Zhuo (88*)
Zilieru, Horia 75*

Д

- Долгов, Вячеслав 122

Н

- Няголова, Елка 122

Т

- Танески, Звонко 140

b) Titluri

A

- a treizecea zi la bolzano : [versuri] 68*, 147
acasă : [versuri] 156
aici : [versuri] 154
al doilea jurnal început : [poem] 155
alte erori ale suplicii : [poem] 155
Ajun de aniversară. 75 de ani ai USARB. Catedra (transistorică) de literatură română și universală 180
Alexandru Abramciuc : Biobibliografie 13
Alexandru Abramciuc *In Memoriam* 15
amintiri dintr-un alt mileniu 130
Angrenajele textului, angrenajele lumii [pe marginea poemului-parabolă *Mașina apocaliptică* de Arcadie Suceveanu] 69
Anul literar 2018. Poezia : [Margareta Curtescu: *Inima desenată pe cer*] 185
Ars Amandi : [ediția VI a Festivalului internațional de poezie a lumii latine *Ars Amandi*] 137
Autobiografism și intensitate narativă în romanul *Animalul inimii* de Herta Müller 32
Autograf Margareta Curtescu 165
autoportret cu mama 130

B

- „Baikonurul” literar bălțean funcționează impecabil: Lansarea de carte de versuri „Prinsă între clamele speranței” semnată de M. Curtescu-Abramciuc 119
Bălțiul poate oferi subiecte pentru oricâte tragedii, comedii sau drame vrei/poți să scrii...” 182
Biografia crizelor sensibilității feminine : [text de escortă la ciclul de poeme semnat de Margareta Curtescu în antologia „Poezia acasă. Poeți contemporani din Basarabia”] 135

C

- ca o hrubă de sticlă poemul 132, 133
ca printr-o hală ticsită cu amintiri 151
Calvarul unui deportat în Siberia: Vladimir Ciocan 157

Capitol enciclopedic (cadre didactice ale universității) 191
 Catedra de literatură română și universală - USARB: autoportret
 colectiv în mișcare 184
 „Cavaler al unor ordine derizorii” 85
 câinele de pluș ascetul servul 146
 Când nimic nu mai e de spus și lumea se ține de tabieturi 147
 „Cântarea României” de Alecu Russo: perspective critico-
 metodice 18
 Cercul deschis al SEMN-ului, la douăzeci de ani 194
 Ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi: conexiuni
 cultural-literare sau contemplarea celuilalt 26
 Ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi: epicitate și
 discurs fervent 23
 când nimic nu mai e de spus și lumea își vede de tabieturi : [poem]
 150
 Comisul Dimitrie Balica: lecțiile istoriei și ale literaturii 36
 Componentele și funcțiile discursului repetat în romanul *Din
 calidor*. O copilărie basarabeană de Paul Goma 53
 Condiția personajului în romanul „Procesul” de Franz Kafka 42
 Copilăria „ostașilor propășirii” 73
 Corporalité féminine et écriture dans le volume a-z. best de
 Emilian Galaicu-Paun 40
 Cronică literară. Radu Florescu, Camera liturgică 93
 Cronici în rețea. metaliteratură. net. 63*
 Cum am devenit „bălțean” 195
 cum stai ghemuită 155
 Curiozități pentru mass- media: despre tine se spune : [poem]
 79*, 155
 Curriculum la unitatea de curs Civilizația națională în context
 european : Codul și denumirea domeniului general de studii: 011
 Științe ale educației. Denumirea programului de studiu: Didactica
 limbii române în școala alolingvă : Forma de învățământ:
 învățământ cu frecvență 19
 Curriculum la unitatea de curs Didactica textului literar în școala
 alolingvă : Ciclul II – studii superioare de masterat. Codul și
 denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației.

Denumirea programului de master: Didactica limbii române în școala alolingvă : Forma de învățământ: cu frecvență 22
 Curriculum unității de curs Civilizația națională în context european : Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației. Domeniul de formare profesională la ciclul II: Master de profesionalizare. Denumirea programului de studiu Didactica limbii române în școala alolingvă : Forma de învățământ: învățământ cu frecvență 20
 Curriculum unității de curs Didactica textului literar în școala alolingvă : Ciclul II – studii superioare de masterat : Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației
 Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0114 Formarea profesorilor Denumirea programului de mașter: Didactica limbii române în școala alolingvă Forma de învățământ: cu frecvență [Resursă electronică] 21
 Curtescu, Margareta 200
 Curtescu, Margareta : [poetă, eseistă, conferențiar universitar] 201
 cuvinte la singular : [poezii] 128, 143
D
 De ce își pune omul întrebări [chestionar „Contrafort”] 170
 de la bălți la bolzano înainte și înapoi 147
 Debut la „Nistru” 89*
 Deloc singură în carusel : [Margareta Curtescu cu cea de-a doua carte, „Simple bluesuri”] 113
 Demers identitar național în poezia română din Basarabia: momentul ,89 41
 Despre caruselul cu bluesuri poetice 88*, 114
 Despre modul cum am fost însemnați 187
 Dialogues Francophones 10
 Dialogul cu lumea, dialogul cu sine. Expresii șlefuite cu sufletul : [pe marginea aparițiilor recente ale scriitorului Gh. Calamanciuc] 175
 Dihotomia eului orfic eminescian : [studiu] 80
 Dimensiunea po(i)etică a exilului în „Veneția, ca un dat... sau Jurnalul unui evadat din Est” de Eugenia Bulat 48

Dimineața venea cu poeme 131
 Din strunele trăitului, pe clapele scrisului : [postf. volumului
 poèmes obliques lansat în martie la Salon du livre 63*
 Din strunele trăitului, pe clapele scrisului Poèmes obliques 62*,
 102
 doar mâna ta e cea care simte: [versuri] 136
 Doi poeți. Peisaj, candoare, poezie 87*
 Două poduri pentru o viață nouă 163
 Două poeme pentru cei tineri. Gheorghe la 25 de ani ai Cartieru-
 lui 181
 Drama copilului în contextul migrației: proiecții în romanul
 Kinderland de Liliana Corobca 30
 drumul: [versuri] 136
 Dubla funcție a nuvelei pașoptiste 33
E
 e târziu a venit timpul : [poem] 155
 Echinoxul de toamnă. (Antologie de versuri) 99
 Efecte tehnice și reflexe ale realului în Cerul din Ilicatinca.
Romanul celor doi potriviți de Gheorghe Calamanciuc 27
 Elegie pentru floarea secerată 83
 Elemente ale livrescului în proza pașoptistă 31
 emoție de iarnă 151
 Entitatea orfică a poetului 86
 era glacială: [versuri] 144
 erai cea mai frumoasă cădere 154
 „Este limba în care m-am născut. Este tot ce ține de viața mea.
 Este ființa mea” 166
 „Eternul Orfeu” de Margareta Curtescu 3
 Eternul Orfeu : Reflexe ale mitului orfic în poezia românească 2
 Euridice, spațiu al operei (Grigore Vieru) 62
 Euridyce, sau Conotațiile unei iluzii : [semnificațiile limbajului
 poetic : eseu] 91
F
 Factual și ficțional în „Soveja” de Alecu Russo 74
 Facultatea Filologie : [despre aportul celei de-a treia generație (nu-
 mită optzecistă) la edificarea Facultății: Gh. Popa, M. Șleahțiți,

N. Leahu,... M. Abramciuc (Margareta Curtescu)] 201
 Femeia în labirintul istoriei : istoria verbală 11
 Femininul evanescent al poezilor postmoderniști : [studiu] 78
 Festivalul Internațional „Primăvara Europeană a Poeților” 2019
 188
 Filolog wherever you are... 122*
 Fiziologiile provincialului la 1840 94
 floare de vâsc 134
 Fluiditatea, o stare poetică: O lansare în cenaclul de joi : [pe
 marginea cărții *Mecanica fluidului* semnată de Gh. Crăciun] 81

G

gest inutil : [versuri] 152, 154
 „Gloria nu are ce căuta în casa poezilor” 105*, 167
 Grații: nu doar misterul detaliilor anatomice : [obiectivul artistului
 fotograf Nicolae Răileanu a surprins și imaginea Margaretei
 Curtescu] 183

H

Harta literară a scriitorilor-profesori bălțeni 204
 Hăul meu necesar 151

I

iarna mieilor : [poem] 129, 150
 Imaginarul feminin în poezia actuală din Republica Moldova 189
 Incursiuni în identitatea românilor de la est de Prut: Andrzej
 Stasiuk, „Călătorind spre Babadag” 34
 [Informații despre Maria Abramciuc în capitolul enciclopedic
 USARB 700 de cadre didactice] 202
 inhalatăii cu frică : [poeme] 150
 inima desenată pe cer : [grupaj de versuri] 97, 99*, 142
 interior : [versuri] 156
 iubirea altfel : [versuri] 98*, 105, 132, 147, 149
 iubirea altfel sau plânsul ca ofelizare 109
 iulie : [versuri] 128, 144

Î

În artă întotdeauna contează talentul și conștiința obârșiei 164
 În expectativă, poetul sau Realitatea secundă 35
 În expectativă, poetul... sau Realitatea secundă : [Profil: Mihai

- Cimpoi] 75
 În intimitatea secolului 19 77
 În piața dante : poezii 103
 Încă o zi își pierde cumpătul 146
 Într-o zi taurul își va sfâșia pielea 146
 Ți amintești? astă-vară lângă tîmpa ți-ai zis... 153
- J**
 Je suis moi 147
 July 123
 Jurnalul ca spectacol al existenței 60, 70
 Jurnalul unui elev: 1954-1955: Realitățile basarabene din anii '50 ai secolului XX, trecute prin optica unui tânăr, Serghei Cășleanu 158
- K**
 Kafka sau Alegoria omului modern : Note de curs 16
- L**
 la paris curajul e un deliciu : [poem] 155
 lanțul de sânge 125, 127, 147
 Latențele muzicale ale versului Margaretei Curtescu 116
 „Latine voci țesînd maramă, toamnei...” : [eseu] 177
 Lector superior, dr. Margareta Curtescu (Maria Abramciuc) 203
 Lectura ca forța transformatoare în romanul „Balzac și Micuța Croitoreasă chineză” de Dai Sijie 54
 Legenda ta n-o va cunoaște nimeni 133
 Libertatea între modernitate și antimodernitate 70*, 196
 Lirica română din Basarabia de la sfârșitul secolului al XX-lea și efectul de breșă 28
 Literatura română din Basarabia prin vocile „actorilor” săi: dezbatere/ masă rotundă/ repertoriu analitic : [ancheta rev. Contrafort – 10 ani de la apariție] 171
- M**
 Mai bine aș trăi doar în vis 133, 134
 Mai-mult-ca-romanul : [Rec. la cartea Busuioc, Aureliu. *Pactizând cu diavolul*] 76
 Manuscrise de Dimitrie Balica comisul 6, 9
 Margareta Curtescu. Scriam ca și cum aș fi scrijelit în propria

inimă 65*

Margareta Curtescu : [poetă, critic literar, eseistă, publicistă,
doctor în filologie] 186

Margareta Curtescu : [poetă, eseistă, conferențiar universitar]
192, 199

Margareta Curtescu cu ale ei bluesuri complexe 77*, 112

Margareta Curtescu. Eternul Orfeu 4

Margareta Curtescu. Iubirea altfel 110

Margareta Curtescu și re-trăirea „vieților” 78*

Mă dădură afară din casă cu tot cu poezie 125, 144

Mit și context în *Mașina apocaliptică* de Arcadie Suceveanu 61

Modelul cultural francez: tabloul unor conexiuni 49

Moldova – cădere fără sfârșit? Opinii ale scriitorilor despre
alegerile prezidențiale 169

Motive apocaliptice în poezia lui Arcadie Suceveanu 63

Muzica neamului implantată în suflet: Anatol Vițu 159

N

Nicolae Tzone sau poezia „care se naște instantaneu cu respirația”
37

Nihilism în poezia lui Arcadie Suceveanu 71

ninsoare în martie: [poem] 147, 150

Nostalgia cuvântului inocent 89*

Nou tratat de igienă : nuvele 87

Nou tratat de igienă stilistică 87

nu bate e încuiat! : [versuri] 136

Nuvela *O alergare de cai* de Constantin Negruzzi 51

O

O carte necesară: Alexandru Abramciuc 14

O carte pentru lecturi de duminică 107

O călătorie în intimitatea secolului 19 77

o ceață lăptoasă din care ies mereu alta : [grupaj de versuri] 148

O constelație de poete la început de deceniu 198

O frumoasă realizare a universitarilor bălțeni : [„Manuscrise de
Dimitrie Balica comisul”] 7

O poetă de interior 68*

O probă de scris dezinvolt: jurnalul Soveja de Alecu Russo 43
octombrie 125, 146
olfactiv-1 : [sel. din cartea „Iubirea altfel”] 98*, 129
Omagiu savantului : [lui Demir Dragnev] 173
Orfeu: conotații ale modelului în poezia română 66
Orfismul literar. Coordonatele fenomenului : [eseu] 82
Ovidiu Hurduzeu, „La Roma totul e O.K.” 95

P

Parietale 124
Peisaje literare din Basarabia în dimensiunea istoriei : (referințe la volumul *Literatura basarabeană și modelele literare europene* de Ana Bantș) 50
plânsul 124, 132
Pledoarii pentru scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea: Comisul Dimitrie Balica 55
Plimbare de seară 146
ploaie de week-end 67*, 124, 131, 147
poem fisurat 125, 127, 151
the poem of the empty branches 123
Poeme ca jurnal și dosar. O recuzită vie 72*, 106
Poeme din Nord: scrisoare 151
poèmes obliques 100
poemul de seară 133
poemul infinit (-iv) 139
poemul ramelor pustii : [versuri] 128, 144, 146
Poeta își sculptează eroina : [text de escortă pe pagina a patra a cop. volumului „Iubirea altfel”] 110
poezia ca un seism 108*, 168
Poezia contemporană din Basarabia. Generații și paradigme 190
Poezia din ziua a opta 57*, 98
Poezia începutului de secol XXI. Portret în mișcare (Literatura din Basarabia. Început de secol XXI) 58*, 126
Poezia lui Nicolae Leahu: de la metaforism la textualism” 64
Portret neterminat al... Mariei Șlehtițchi 179
post-scriptum : [versuri] 146
Prezențe lirice basarabene la Salon du Livre de Paris 111*, 117*, 161

Prezumtivul, timp compensativ al ființei orfice (comentarii la
 poemul *Euridice* de Cezar Baltag 88
 Prinsă între clamele speranței 73*, 79*, (80*, 97*), 115, 118
 Privirea fatală : [eseu] 96
 Problemele etnografiei populare oglindite în lucrările scriitorului
 basarabean Dimitrie Balica comisul 8
 Proiectul prozastic al lui Alecu Russo: pledoarie ideologică și
 intenționalitate artistică 29
 Proiecții ale identității și alterității în lirica migrației basarabene
 44
 Proza lui Constantin Negruzzi: relația cu modelele 38
 Proza romantică românească 5
 Proza romantică românească: tabloul unui fenomen 67
R
 Receptarea romanului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte
 de război” de Camil Petrescu în liceu: componente ale demersului
 teoretic 17
 Referințe critice : [text de escortă: „În piața Dante” de Margareta
 Curtescu 69*, 70*, 104
 Registre discursive în „Amintiri” de Alecu Russo 39
 Remediul 67*, 132
 Reportaje din centrul magmic al simțirii 46
 Reprezentări ale lumii est-europene în piesa „Despre sexul femeii
 ca un câmp de luptă în războiul din Bosnia” de Matei Vișniec 45
 Reprezentări orfice. Cîntecul poetic 89
 Retrovizoare în labirint : [despre volumul „Femeia în labirintul
 istoriei” 12
 reverber 146
 ritual : [poem] 99*, 123, 128, 145, 146
 Romanul *Misterul de Est* de Lucreția Bârlădeanu: o călătorie prin
 spațiu și timp 24
 rugă : [versuri] 156
 Rusoaica Irina Cantacuzino : „Sunt o rămășiță a unor vremi de
 mult apuse” : [crochiu] 11
S
 Satul Hîncești / Niorcani: File de monografie 1, 104*

să mă evoc în timp ce stropii se surpă : [versuri] 136
 să scrii un poem simplu de tot 96*, 127, 138, 154
 să-l iubească altă femeie 133
 sărutul cristinei urmat de : [poem] 155
 Scriitorul ca personaj autoreferențial 197
 scrisoare 130, 151
 Scrisul ca o sufocare într-o pungă de plastic 68
 Scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea:
 Comisul Dimitrie Balica 52
 Senior lecturer, PhD Asociate Professor, PhD . Margareta Curtescu
 203
 Sensibilități lirice postmoderne 108
 Sentimentul că am fost : [experiențe inedite ale grupului de
 scriitori bălțeni la editarea revistei „Semn”] 174
 sepsis : [versuri] 144
 septembrie cu fructe căzute pe jos: [versuri] 121, 136
 Simple bluesuri (82)*, 111
 Spaima ca o stare 152, 154
 Spre ziuă cuvintele 152
 Strategii de organizare a discursului în proza lui Mihail
 Kogălniceanu 56
 stricto sensu 123, 128, 146
 Substanțializarea absenței 83
 Szeged: festin academic și cultural : [participarea la un forum
 științific dedicat latinității] 118*, 120*, 162
Ș
 Școala din Bălți: Margareta Curtescu 66*
T
 [...] te iubea cum se iubește 134, 138
 te iubea cum se iubește într-un azil de bătrâni 133
 Tenatația departelui : [Maria Șleahtițchi – inteligență rafinată,
 spirit dinamic] 178
 Tentation du lointain 178
 [Text de escortă: poèmes obliques de Margareta Curtescu] 101
 Trebuia să avem și noi un trecut 146
 Trolii moldoveni. Consemnări pe marginea unei lucrări

compromise : [pe marginea lucrării: *Istoria Moldovei* apărute sub egida Asociației istoricilor și politologilor Pro-Moldova] 172
Trying to Peer into the Future 178

Ț

țipăt de păsări speriate: [versuri] 136

U

uluită cobori în văile umede : [versuri] 154

Uluită cobori... Margareta Curtescu 205

Un autoportret orfic : [eseu] 84

Un cuvânt printre cuvinte 89*, 117, 206

Un demers temperamental : [eseu] 57

Un fel de fiertură din renunțare și alte ingrediente 147

Un homo cantas – poetul, act orfic – poezia 65

Un model de poet și cercetător – Margareta Curtescu 76*

Un om într-un secol ingrat: Filip Câșleanu 160

Un poem ca o zdreanță 131

Un poet resorbit în propria vorbire : [despre creația lui Nicolae Popa] 90

Un roman conștient de sine 72

Un roman-reflecție: *Arșița* de Cosmin Perța 25

Un scris feminin [versuri] 154

Un SEMN de blazon al înnoirii și emancipării 193

Unica forță capabilă să se ia la întrecere cu dragostea” A trăi pentru a-ți povesti viața 79

V

va veni alt timp pentru a jubila : [poem] 155

vacanță niponă : [versuri] 136

Valențe ale ironiei în proza literară a lui Mihail Kogălniceanu 57

Valori ale literaturii basarabene. *Bluesul speranței* 84*

vară : [versuri] 125, 144

Vîrstele orfice ale lui George Meniuc 92

Volumul *Meditații poetice* (meditations poetiques) de Alphonse de Lamartine și afirmarea meditației în lirica românească pre-eminesciană 47

Volumul *Priveliști* de B. Fundoianu, un proiect liric modern 59

W

words in the singular 123

Z

Zbor frânt : [Alexandru Abramciuc – dimensiunile unei personalități] 176

Д

Две элегии за моята Родина 122

Л

лето : [grupaj de versuri] 140

О

обонятельное : [versuri] 141

С

срце насликано на небото... : [grupaj de versuri] 140

c) **Publicații în serie**

A

Accent provincial: săptămânal regional independent al municipiului Bălți 163, 179

Akademios: revistă de știință, inovare, cultură și artă a Academiei de Științe a Moldovei 7, 173

B

Basarabia: revistă a scriitorilor din Moldova 73*, 91, 154

C

Confluente bibliologice: revistă de biblioteconomie și științe ale informării a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți 4, 9, 15

Contrafort 58*, 73*, 77, 87*, 82*, 87, 110, 126, 146, 149, 151, 158, 169-171

Convorbiri literare: revistă literară (Iași) 73*, 152

Cugetul: revistă de istorie și cultură 119

Curierul de Nord 118

D

Dacia literară: revistă literară (Iași) 56, 73*, 89*, 92, 153

Destin românesc: revistă trimestrială de istorie și cultură (București) 172

F

Familia: revistă de cultură (Oradea) 73*, 84*, 150

Făclia: săptămânal de informare, opinie și cultură pedagogică 110

H

Hyperion: revistă de cultură (Botoșani) 139

I

Intertext: revistă științifică de cercetare a ICFI, ULIM (Chișinău) 26, 63

J

Jurnal de Chișinău: săptămânal independent 107*, 157, 159, 160, 167

L

Limba Română: revistă de știință și cultură filologică 19*, 17, 18, 23, 29, 39, 43, 49-51, 109, 147, 164

Limbaj si Context: revistă de lingvistică, semiotică și știință literară

58

Literatura și Arta: publicație de limba română 7, 8, 12, 73*, 175

M

Metaliteratură: revistă științifică a Institutului de Literatură și Folclor al AȘM și a Facultății de Filologie a Universității de Stat „Ion Creangă” 65*, 161, 189, 198

N

Nistru 78*, 89*, 156

P

Poezia: revistă de cultură poetică (Iași) 66, 73*

Q

Quadrat: revista de proză și arte vizuale 24, 26

R

Revista Art-Emis : magazin literar-artistic și de opinie (Stuttgart, Germania) 46

Revista literară: (revistă a Uniunii Scriitorilor din Moldova) 37, 106, 142, 185

Revista română 144

Romania Literară 68*

S

Scriptor (Iași) 145

Semn: revistă literară (Bălți) 6*, 7*, 9*, 57, 65, 68-70, 72, 73, (73*), 75, 76, 79, 81-85, 88*, 89, 90, 93-96, 114, (131), 148, 155, (174), 177, (193, 194)

Sintagmele: revistă a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți 120*, 122*, 162, 174, 193-195

Sud-Est 60*, 205

Sud-Est cultural: revistă de artă, cultură și civilizație 78, 143

T

Timpul: cotidian național 60, 66*, 77*, 112, 113

V

Vatra: revistă lunară de cultură (Târgu-Mureș) 57*, 98

Vocea Bălțiului (Bălți) 3, 14, 137

Z

Ziarul de Iași 72*

Ziarul național 110*, 168

A

АКТ 140

B

Веси: литературно-художественный, историко-краеведческий
журнал (Екатеринбург) 141